

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

درس یک : شکر نعمت

معنی

فرش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.

به باد صبا امر فرموده همچون کسی که فرش ها را پهن می کند، بر روی زمین سبزه و گیاهان برویاند.

پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد.

آبروی بندگان را با وجود گنهکاری آنان نمی ریزد و روزی مقرر آن ها را با وجود خطاکار بودنشان قطع نمی کند.

تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

هسته ی خرمایی با توجه و عنایت خداوند به نخلی بلند تبدیل می شود.

منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

سپاس مخصوص خداوندی است که اطاعت از فرامینش سبب نزدیکی به او می شود و شکر گذارش موجب فراوانی نعمت می گردد.

عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

آب انگور به سبب قدرت خداوند شیرینی برگزیده های گشته است و هسته ی خرمایی با توجه و عنایت خداوند به نخلی بلند تبدیل می شود.

درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.

به عنوان لباس عید نوروز بر تن درختان پوششی از برگ های سبز پوشانده است.

یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود.

یکی از عارفان در حالت تأمل و تفکر عارفانه فرو رفته بود.

هر نفسی که فرو می رود مُمدِ حیات است. و چون بر می آید مفرح ذات

هر نفسی که می کشیم موجب ادامه ی زندگی می شود و چون بازدم انجام می شود موجب نشاط جان آدمی می شود

دایه ابر بهاری را فرموده تا بناتِ نبات در مهد زمین پیورود.

به ابرهای بهاری چون دایه‌ای دستور داده است تا گیاهان را بر روی زمین با باران خود پرورش دهد.

به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را.

در ذهنم بود چون به عرفان و معارف الهی رسیدم از آن‌ها برای دوستان هدیه بیاورم؛

بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت

بوی معارف الهی چنان مرا شیفته کرد که از خود بی خود شدم و همه چیز را فراموش کردم.

عاکفان کعبه‌ی جلالش به تقصیر عبادت معترف.

عابدان حقیقی درگاه خداوند به کوتاهی کردن در عبادت اعتراف می‌کنند.

واصفان حیل‌ی جمالش در بحر مکاشفت مستغرق شده بودند.

عرفان و وصف‌کنندگان زیبایی خداوند در اندیشه‌ی پی بردن به حقایق پروردگار فرو رفته بودند.

اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده است.

با آمدن فصل بهار شاخه‌های درختان پر از شکوفه شده‌اند.

همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو پویم: تنها به سوی تو رو می‌کنم و به سبب لطف و کرم تو در پویه و تلاشم.

همه از فضل تو پویم: به سبب لطف و کرم تو در پویه و تلاش هستم.

همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی: همه کم و زیاد شدن‌ها به دست توست

درک مطلب و خودآزمایی

در بیت زیر منظور از «تقصیر» چیست؟

«بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد»

کوتاهی کردن در عبادت و انجام گناه

در عبارت زیر سعدی به کدام صفات خداوند اشاره می‌کند؟

«خوان نعمت بی دریغش همه‌جا کشیده. پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.»

رزاق بودن ستار العیوب بودن

با توجه به عبارت «وظیفه‌ی روزی به خطای منکر نبرد.»

الف) عبارت به کدام صفت خداوند اشاره دارد؟ ب) منظور از «وظیفه‌ی روزی» چیست؟

الف) رزاق بودن خدا ب) روزی مقرر و تعیین شده

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

در عبارت «پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد» بر کدام صفات خداوند تأکید شده است؟

رزاق بودن ستار العیوب بودن

بیت «گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ تسبیح گوی و من خاموش» با کدام یک از ابیات زیر ارتباط معنایی دارد؟
 الف) اگر کسی وصف او ز من پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟
 ب) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری
گزینۀ ی «ب»

منظور از «درخت گل» در عبارت زیر چیست؟
 گفت: «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را»
جلوهای از جمال حق حالات عرفانی و معنوی

در بیت زیر مراد از «مرغ سحر» و «پروانه» چیست؟
 «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»
مرغ سحر: کسی که در راه حق ادعای عشق و عاشقی می کند. پروانه: عاشق واقعی راه حق

در عبارت: «فرش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد» مقصود از «فرش زمردین» چیست؟
سبزه ها و گیاهان

در بیت زیر، دو آرایه ی ادبی مشخص کنید.
 چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان
تلمیح؛ جناس؛ مراعات نظیر؛ تشبیه

در عبارت «عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک»، عاکفان به چه امری اعتراف دارند؟
چرا؟

به کوتاهی در عبادت خداوند اعتراف می کنند. چون معتقدند خداوند را آن گونه که شایسته است عبادت نکرده اند.

کدام گزینه مفهوم بیت:

«ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» را بیان می کند؟
الف) بیان عشق و شیدایی ب) پاک باختگی و بی ادعایی ج) اتحاد و همیاری
گزینه ی «ب»

در عبارت «تخم خرمایی به تربتش نخل باسق گشته»

الف) منظور از تربیت چیست؟ ب) مرجع ضمیر «ش» به چه کسی بر میگردد؟

الف) مورد عنایت و توجه بودن ب) خداوند

با توجه به عبارت «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را، چون برسدیم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»

الف) «به درخت گل برسدیم» بیانگر کدام حال عرفانی است؟

ب) «دامنم از دست برفت» کنایه از چیست؟

الف) مرحله ی وصال و رسیدن به حق

ب) کنایه از خود بی خود شدن که بیانگر مقام فنای فی الله می باشد.

کدام گزینه با مفهوم بیت:

«ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» ارتباط معنایی دارد؟

الف) آن که شد هم بی خبر هم بی اثر از میان جمله او دارد خبر

ب) سحر با باد می گفتم حدیث آرزومندی خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی

گزینه ی «الف»

مفهوم قسمت مشخص شده در بیت «گر کسی وصف او ز من پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز» را بنویسید؟

تأکید بر عجز و ناتوانی شاعر از شناخت خدا

مفهوم مصراع «همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی» چیست؟

همه ی کم و زیاد شدن ها به دست توست

مفهوم آیه ی «تَعَزَّ مَنْ تَشَاءُ وَ تَذَلَّ مَنْ تَشَاءُ» در کدام بیت آمده است؟

گزینه ی الف

الف. همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو پوشی همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی.

ب. همه عزّی و جلالی همه علمی و یقینی همه نوری و سروری همه جودی و جزایی.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

آرایه های ادبی یک آرایه ی سجع در عبارت مقابل بیاید . «هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون بر می آید مفرح ذات.»

«فرو می رود و بر می آید» یا «حیات و ذات»

درس دوم: مست و هشیار

گفت: « باید حد زند هشیار مردم، مست را: » گفت باید مردم هوشیار، افراد مست را مجازات کنند.

گفت : جرم راه رفتن نیست ، ره هموار نیست گفت : گناه از راه رفتن من نیست ، راه ناهموار است (اوضاع اجتماع نابه سامان است)

گفت : نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت : والی از کجا در خانه ی خمار نیست !؟

مامور گفت :خانه حاکم شهر نزدیک است ، به آن جا می رویم .مست گفت:از کجا معلوم که حاکم خود در میخانه نباشد.

گفت : می بسیار خوردی ، زان چنین بی خود شدی گفت : ای بیهوده گو ، حرف کم و بسیار نیست

گفت: زیاد شراب خوردی به این دلیل اختیارت را از دست داده ای. مست گفت: ای نادان کار حرام، حرام است و کم و زیاد آن فرقی ندارد!

درک مطلب و خود آزمایی

۱ با توجه به بیت: «گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی گفت:ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست.»

مفهوم مشخص شده را بنویسید.

کار حرام، حرام است و کم و زیاد آن فرقی ندارد

فنّ مناظره در شعر کدام یک از شاعران معاصر به فراوانی یافت می شود؟ پروین اعتصامی

مناظره ی مست و هوشیار از بهترین و زیباترین قطعات شاعر معاصر است. پروین اعتصامی

مصرع دوم شعر «گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی» در کدام گزینه آمده است؟ «ج»

الف) گفت «هشیاری بیار این جا کسی هشیار نیست» ب) گفت «پوسیده است جز نقشی ز پود و تار نیست»

ج) گفت «ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست» د) گفت «کار شرع، کار درهم و دینار نیست»

طنز پروین اعتصامی در شعر «مست و هشیار» یاد آور طنز کدام شاعر است؟ حافظ.

بیت زیر به کدام مسئله ی اجتماعی اشاره دارد؟

گفت: «مستی زان سبب افتان و خیزان می روی» / گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»

فساد و ناهنجاری های جامعه (اوضاع نابه سامان اجتماع)

در شعر پروین اعتصامی مصرع «دیناری بده پنهان و خود را وارهان» به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟

رشوه خواری.

نمونه اشعار تعلیمی «پروین اعتصامی» در این حالت ارائه شده است. مناظره

شعر پروین اعتصامی از معاصر محسوب می شود. نمونه های شعر تعلیمی

در مصرع «گفت باید حد زند هُشیار مردم، مست را.» مقصود از «حد زدن» چیست؟ انجام مجازات شرعی

در مصرع «محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت» ؛ در جامعه ی زمان شاعر «محتسب» چه وظیفه ای داشت؟

کارش نظارت بر اجرای احکام دین بود.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بخش دوم: آزادی

معنی

خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران گنش آن خانه که بیت الحزن است
اگر وطن به دست بیگانگان آباد شود، آن را باید با اشک ویران کرد (باید به حال آن وطن گریه کرد و
تأسف خورد) که آن وطن، دیگر شاد و آباد نست بلکه ماتمکده است

نالۀ مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است
نالۀ مرغ گرفتار در قفس برای وطن است. روش نالیدن پرندۀ گرفتار در قفس به مانند نالۀ شاعر زندانی
است.

همّت از باد سحر می طلبم گر بیرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است
از باد سحر یاری می خواهم تا خبر من گرفتار را به دوستان آزادم برساند و آنها را از حال من آگاه سازد.

جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
آن لباسی که بر تن داریم اگر در راه وطن غرقه به خون نگردد، باید آن را پاره کرد و دور انداخت زیرا که
آن، لباس رسوایی است و بی ارزش تر از کفن است

آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است
آن کسی را که در این کشور به پادشاهی رساندیم و او را چون سلیمان عادل می دانستیم، اکنون ملت
ایران یقین حاصل کرده اند که وی (محمدعلی شاه) اهریمن است که به جای سلیمان بر تخت نشسته است.

در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت
هر ملّتی که اندیشمند نداشته باشد در طول تاریخ و روزگار فراموش می شود.

با آنکه جیب و جام من از جام و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت
با اینکه از امکانات زندگی بهره ای ندارم، اما به سبب وارستگی، به چنان آسایشی رسیده ام که حتی
پادشاهی چون جمشید نداشت.

درک مطلب و خودآزمایی

منظور از ناله مرغ اسیر چیست؟ ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است
شعری که در زندان برای وطن سروده شده است

منظور از بیت زیر چیست؟ آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است
این تخت پادشاهی ایران، جای فردی چون حضرت سلیمان است نه جای اهریمن

باد سحر نماد چیست؟ همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است
نماد خبرسانی و پیک

منظور از «اهریمن» در بیت زیر چیست؟ محمدعلی شاه
آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است

مفهوم بیت زیر چیست؟ هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت
آزادی و وارستگی از وابستگی ها و تعلقات مادی و دنیایی

درس پنجم دماوندیه

معنی

از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند
آن روسری سپید (برف) را از روی سرت بردار و فرّ و شکوه خود را نشان بده

از سیم به سر یکی کُله خود ز آهن به میان یکی کمر بند
روی قله ات برف است و دامنه کوه (صخره ها) مثل کمر بند تیره رنگ است که به کمر بسته ای.

تو قلب فسرده زمینی از درد، ورم نموده یک چند
ای دماوند تو قلب منجمد زمین هستی که از شدّت درد ورم کرده ای

بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند
مانند اژدهای (مار) زهر آلود حمله ور شو و مانند شیر خشمگین و قهر آلود بانگ و خروش بر آور

ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند
ای دماوند که همانند دیو سفید گرفتار هستی و مانند آسمان، بلند و استوار ایستاده ای

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر ، چهر دلبد

چهره ات را در میان ابرها پنهان کرده ای تا انسانها چهره ات را نبینند

با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند

با خورشید هم پیمان شده و با مشتری پیوند بسته ای . (با خورشید و مشتری هم نشین شده ای)

تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند

برای کاهش درد و ورم مرهمی از برف (کافور) بر روی آن گذاشته اند.

تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند

ای دماوند تو مشت سنگین مردم زمانه هستی که بر اثر گذشت روزگاران به جای مانده ای (به ما ارث رسیده ای)

درک مطلب و خودآزمایی

۱. با توجه به ابیات زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید:

ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند

تا واهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند

با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند

تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند.

الف. مقصود شاعر از « دماوند » چیست ؟ مردم

ب. در بیت سوم به کدام صفت کوه دماوند اشاره شده است؟ بلندی

پ. منظور از « ستوران » چیست ؟ انسان های نادان (فرومایه)

ت. ترکیب « پس افکند » در بیت آخر ، به چه معناست؟ میراث

دلیل عمده ی شهرت « محمد تقی بهار » به سرودن کدام قالب شعری است ؟ قصیده

با توجه به بیت « تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند » به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف. « ورم » و « کافور » به ترتیب استعاره از چیست؟ **قله (بر آمدگی کوه) ، برف**
 ب. واژگان « درد ، ورم ، کافور و ضماد » کدام آرایه را به وجود آورده است؟ **مراعات نظیر**

شاعر در بیت «پنهان مکن آتش درون را/زین سوخته جان، شنو یکی پند» مخاطب خود را به چه امری دعوت می کند؟
اعتراض (اظهار نارضایتی و خشم)

مفهوم کنایی به کار رفته در مصراع دوم بیت « از سر بکش آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند » چیست؟
قدرت و توانایی را در دست بگیر

در بیت « تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ورم نموده یک چند » ، « قلب فسرده » کدام پایه از تشبیه است؟ **مشبه به**

در بیت «ای مادر سر سپید بشنو/ این پند سیاه بخت فرزند» منظور از «مادر سر سپید» و «سیاه بخت فرزند» چیست؟
کوه دماوند. خود شاعر (ملک الشعرای بهار)

با توجه به ابیات زیر به سؤالات داده شده پاسخ دهید:

از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند
 تو مشّت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند
 زین بی خردان سفلہ بستان داد دل مردم خردمند
 الف. در بیت اول مقصود شاعر از « سپید معجر » چیست؟ **برف نوک قله**

ب. در کدام بیت تشبیه دیده می شود؟ **بیت دوم**

پ. در بیت سوم منظور از « بی خردان سفلہ » چه کسانی هستند؟ **حاکمان نادان**

بیت « تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر ، چهر دلبد » به کدام صفت کوه دماوند اشاره دارد؟ **ارتفاع (بلندی)**

شعر « دماوندیه » ملک الشعرای بهار ، در چه قالبی سروده شده است؟ **قصیده**

با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید:

تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر ، چهر دلبد
 تا واهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند
 با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیمان

الف. شاعر چه دلیلی برای پنهان کردن چهره ی دماوند آورده است؟ **رهایی از دست مردمان بد روزگار. (حسن تعلیل)**

ب. « شیر سپهر » در بیت آخر اشاره به چیست؟ **آفتاب**

ج (نقش دستوری ضمیر «ت» در مصراع اول چیست؟ **مضاف الیه**

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

در بیت «بگرای چو ازدهای گرزه / بخروش چو شرزه شیر ارغند»، «بگرای» چه نوع فعلی است؟ «الف»
الف. فعل امر. ب. مضارع التزامی. ج. ماضی التزامی. د. مضارع اخباری.

در بیت «تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند» منظور از «کافور» چیست؟ برف

ابیات زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید:

«از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند

تا چشم بشر نیندت روی بنهفته به ابر چهره دل بند»

الف) منظور شاعر از «کله خود سیمین» و «کمر بند آهنین» چیست؟ برف روی کوه - تیرگی میانه ی کوه

ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می کند؟ بلندی و ارتفاع

در شعر زیر، مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید:

«تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند.»

برآمدگی قلّه ی کوه مرهم نهادن (بستن چیزی بر زخم)

زین بی خردان سفله بستان. پست، فرومایه.

در بیت زیر منظور از «شیر سپهر» و «اختر سعد» چیست؟

با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند

آفتاب به اعتبار آن که برج اسدخانه ی اوست مشتری است که «سعد اکبر» است.

۱۹ منظور از مصراع دوم چیست؟ تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند قدمت کوه دماوند

درس ششم: نی نامه

معنی

هر که بی روزی است، روزش دیر شد : هر کس از عشق بی بهره باشد، روزگارش تباه و بیهوده می شود

در غمِ ما روزها بی گاه شد روزها با سوزها همراه شد :

عاشق ، عمری غمگین است و روزها را با سوز دل به پایان می برد

نی حدیث راه پر خون می کند. قصه های عشق مجنون می کند

نی، داستان راه خونین عشق را بیان می کند و از قصه عشق عاشقانی چون مجنون - که سراسر درد و رنج است ، سخن به میان می آورد

هر کسی از ظنِ خود شد یار من از درون من نجست آسارِ من

هر کسی در حد فهم و توان خود، با من همراه و یار شد اما حقیقت حال مرا در نیافت.

تن زجان و جان زتن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست

گرچه جان تن را ادراک می کند و تن از جان آگاهی دارد و هیچ یک بر دیگری پوشیده نیست اما توانایی دیدن جان به هیچ چشمی داده نشده است.

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق

برای بیان درد اشتیاق، شنونده ای می خواهم که دوری از حق را ادراک کرده و دلش از درد و داغ فراق سوخته باشد.

نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید

نغمه های نی، همدم هر عاشق هجران دیده است و راز او را فاش می کند و برای کسی که جویای معرفت است پرده ها و حجاب ها را از مقابل چشم برمی دارد تا معشوق حقیقی را ببیند.

همچو نی زهری و تریاقی که دید ؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ؟

نی هم زهر است و هم پادزهر. در عین درد آفرینی، درمان بخش نیز هست (به ظرفیت وجودی افراد بستگی دارد)

هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد

تنها ماهی دریای حق (عاشق) است که از غوطه خوردن در آبِ عشق و معرفت سیر نمی شود. هر کس از عشق بی بهره باشد، روزگارش تباه و بیهوده می شود.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

حقیقت عشق را هر کسی درک نمی کند؛ تنها، عاشق (بی هوش) محرم است، همان طور که «گوش» برای ادراک سخنان «زبان» ابزاری مناسب است.

بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی ها شکایت می کند

به صدای نی (انسان کامل یا مولانا) گوش کن که چگونه سخن می گوید و از دوری معشوق گله و شکایت می کند؟

من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم

من برای همه انسان ها ناله عشق به حق را سر دادم و با همه آن ها، چه کسانی که سیر و سلوک آنها به سوی حق، کند است (بد حالان) و چه کسانی که رهروان راه حق اند همراه شدم

آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد، نیست باد

این بانگ و ناله نی، باد و هوا نیست بلکه آتش عشق است. امیدوارم هر کسی که از این سوز و گداز عشق، بی بهره است نابود شود

سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست

اسرار من در ناله های من نهفته است اما چشم و گوش ظاهری نمی توانند راز و حقیقت این ناله را دریابد. (تنها با چشم و گوش دل می توان آن را درک کرد)

در نیابد حال پخته هیچ خام: آن که راه عشق نسپرده، از حال عارف واصل بی خبر است.

درک مطلب و خود آزمایی

در بیت: «کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند.» مقصود از «نیستان» چیست؟ **عالم معنا**

با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید: «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر بی روزی است، روزش دیر شد»

در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید، والسلام

الف. منظور از «ماهی» چیست؟ **عاشق واقعی.**

ب. مصراع اول بیت دوم به چه معنا است؟ آن که راه عشق نسپرده، از حال عارف واصل بی خبر است.

با توجه به بیت « هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر بی روزی است، روزش دیر شد. »؛ « بی روزی » و « دیر شدن روز » به ترتیب به چه معناست؟ **بی بهره از عشق - ملول و خسته شدن.**

با توجه به ابیات زیر:

« آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد
نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید
الف. معنای « نیست باد » در مصراع اول و دوم را بنویسید.

مصراع اول: تنها نفس و دمیدن نیست . مصراع دوم: نیست و نابود شود
ب. واژه ی « حریف » در بیت دوم به چه معنی به کار رفته است؟. **همدم**

با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید:

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش
من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم.
الف. منظور مولانا از « اصل خویش » چیست؟

بازگشت به سوی حق

ب. در بیت دوم منظور از « خوش حالان » و « بد حالان » چیست

خوش حالان : رهروان راه حق اند که از سیر به سوی حق شادمان اند
بد حالان : کسانی هستند که سیر و سلوک آنها به سوی حق، کند است

تفاوت معنایی « پرده » را در بیت « نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید » بیان کنید.

نغمه های نی / راز یا حجاب

در بیت « محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست » منظور از « هوش و بی هوش » چیست؟

هوش : عشق بی هوش: عاشق

بیت : هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش

الف (اشاره به کدام سخن مشهور است؟

« كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ »

ب) منظور از اصل خویش چیست؟

بازگشت به سوی خدا

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟

هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد
 ماهی دریای حق (عاشق) آبِ عشق و معرفت بی بهره از عشق روزگارش تباه و
 بیهوده می شود

درس هفتم: در حقیقت عشق

در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد
 کسی می تواند عاشق شود که جسم و تعلقات را فراموش کند

عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد
 عشق مانند آتش سوزنده است و هر جا که باشد جز خود به هیچ چیز و هیچ کس اجازه اقامت نمی دهد

در عشق کسی قدم نهد کس جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست
 کسی می تواند به میدان عشق وارد شود (عاشق باشد) که ترک جان گوید. نمی توان هم با جان خود بود و
 هم عاشق بود.

ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است و لابد هر چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان
 ای عزیز به خدا رسیدن واجب است و به ناچار در نزد عاشقان، هر چیزی که بتواند انسان را به خدا نزدیک
 کند در این راه واجب است

حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می شناس
 زندگی با عشق سرچشمه می گیرد و بی عشق زندگی کردن مانند مرگ است

سودای عشق از زیر کی جهان بهتر ارزد
 دیوانگی عشق از زیر کی و هوشیاری این جهانی بهتر است.

در عالم پیر، هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است
 در این جهان، هر جا جوانی و نیکویی است، آرزو می کنم که عاشق باشد؛ که عشق زیباترین و بهترین
 کالایی می تواند باشد که از بازار دنیا باید خرید.

درک مطلب و خودآزمایی

در عبارت زیر منظور از « نام های حُسن » چیست؟ بدان که از جمله نام های حُسن یکی « کمال » و یکی « جمال »
اسماء الحُسنى (نام های خداوند)

منظور از عبارت زیر چیست؟

و هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند

همه موجودات در مسیر تکامل گام برمی دارند (می خواهند به تکامل خود دست یابند)

با توجه به عبارت زیر

بدان که از جمله نام های حُسن یکی « کمال » و یکی « جمال » و هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند

علت آفرینش چیست؟

علت آفرینش نه سود بردن خالق است و نه بهره رساندن به مخلوق بلکه سبب اصلی آفرینش، حبّ حق به کمال است.

«عشق هر کسی را به خود راه ندهد و همه جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید» با کدام بیت ارتباط دارد؟ **بیت « ب**

الف) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز

ب) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست

نوع دستوری اجزای جمله چیست؟

محبتّ چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند

چهار جزئی با مفعول و مسند

عبارت «در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و خود را ایثار عشق کند» با ابیات زیر تناسب دارد.

الف) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز

ب) یک قدم بر سر وجود نهی وان دگر بر در ودود نهی سنایی

ج) تا خبر دارم از او بی خبر از خویشتم با وجودش ز من آواز نیاید که منم

د) در عشق کسی قدم نهد کس جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست

با توجه به عبارات زیر به سوالات پاسخ دهید.

ای عزیز، پروانه، قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد تا آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند؛ چون به آتش رسد، خود را بر میان زند. خود نداند فرقی کردن میان آتش و غیر آتش، چرا؟ زیرا که عشق، همه خود آتش است.

الف) پروانه نماد چیست؟ ب) نویسنده عشق را با چه چیزی مقایسه کرده است؟

ب) آتش

الف) عاشق واقعی

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بخش امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

درک و دریافت خویش را از جمله زیر بنویسید. « سودای عشق از زیر کی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید .»

برتری عشق بر عقل

درس هشتم: از پاریز تا پاریس

آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد
موسولینی آخرین امپراتور مستبد و قدرتمند روم بود

کرانه های فرات، خط از کرانه رود تیر می خواندند
ساکنان فرات از روم فرمان می بردند

یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد
یک روز مردم دنیا امیدشان روم بود و از آن فرمان می برد(از آن می ترسید).

خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند
این سرزمین که آن را بغداد و ری می خوانند، بیهوده به دست نیامده بیچارگان بسیاری جانشان را در این راه از دست داده اند.

با خاک عجین آمد و از تاک عیان شد خون دل شاهان که می اش نام نهادند
خون دل شاهان که با خاک سرشته شد و درخت انگور از آن رویید، تبدیل به می (شراب) شد
این آب مست کننده که آن را «می» نامیده اند، در حقیقت، خون دل شاهان است که بر خاک ریخته شده و درخت انگور از آن روییده است

صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند
اگر تکه چوبی نی نامیده شد به راحتی نبوده است بلکه بسیار شمشیر ستم را بر سر و جسم خود تحمل کرد و از درون خالی شد تا نی شد.

دلگرمی و دم سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند
نامگذاری مرداد و دی به این دلیل بوده که ماه مرداد، گرما و رشد و زایش خود را از نفس گرم (امیدواری)
ما دارد و ماهِ دی، سردی و افسردگی خود را از یأس و ناامیدی ما گرفته است

آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند
خضر پیامبر که او را خضر فرخنده پی نامیدند راه و رسم خداجویی را از همنشینی و دعای پیر مغان یافته
است

درک مطلب و خودآزمایی

وقتی مرغی از اوج، یک لحظه به زمین می نشیند و دوباره برمی خیزد، این توقف کوتاه را می گویند. **سرپزدن**

نوعی بالاپوش ضخیم و بدون آستین که تار آن ابریشم و پودش از پنبه بود و بالای بدن، کتف ها و پشت را می پوشاند. **طیلسان**

منظور از این عبارت چیست؟

از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برده اند

بدترشدن پیوسته اوضاع و از بدتر به بد پناه بردن

عبارت « از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برده اند» یادآور

کدام ضرب المثل ها است؟

از چنگ دزد در آمدن و به چنگ رمال افتادن / از ترس باران به آب چاه جستن / از زیر باران برخاستن و
در زیر ناودان نشستن / از چاه برون آمدن و در دام افتادن (از چاله به چاه افتادن)

منظور از این عبارت چیست؟ آتن، که دو هزار و هشتصد سال قبل حتّی برای آب خوردن در شهر هم، مردم رأی می گرفتند و

رأی می دادند

دموکراسی . مردم سالاری

«دنیا همیشه به یک رو نمی ماند» معادل کدام ضرب المثل است؟ **در همیشه روی یک پاشنه نمی چرخد.**

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

با توجه با ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید.

- (۱) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند
- (۲) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند
- (۳) با خاک عجبین آمد و از تاک عیان شد خون دل شاهان که می اش نام نهادند
- (۴) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند
- (۵) دلگرمی و دم سردی ما بود که گاهی مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند
- (۶) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند

(۱) در بیت اول کدام آرایه ها به کار رفته اند؟ **تلمیح . جناس . واج آرایی**

(۲) مفهوم بیت اول چیست؟ **ناپایداری قدرت**

(۳) منظور از بیت دوم چیست؟ **در طول تاریخ در این سرزمین ها، خون ضعیفان را ریخته اند**

(۴) در بیت سوم کدام آرایه ها به کار رفته اند؟ **حسن تعلیل**

(۵) بیت چهارم به چه موضوعی اشاره دارد؟ **ریاضت صوفیانه و عارفانه که با تحمل رنج ها و جفاها، از خود تهی می شوند (ترک تعلقات با تحمل سختی ها)**

(۶) در بیت چهارم کدام آرایه ها به کار رفته اند؟ **حسن تعلیل . مجاز . تشبیه . استعاره و تشخیص**

(۷) شاعر در بیت چهارم شرط میان تهی شده (ترک تعلقات) را چه می داند؟

ریاضت صوفیانه و عارفانه (تحمل رنج ها و جفاها)

(۸) منظور از دلگرمی و دم سردی در بیت پنجم چیست؟ **دلگرمی . کنایه از امیدواری و دم سردی . کنایه از**

یأس و ناامیدی، افسردگی

(۹) در بیت پنجم کدام آرایه ها به کار رفته اند؟ **حسن تعلیل . مجاز . مراعات نظیر . کنایه . تضاد**

(۱۰) در بیت ششم منظور از «پیر مغان» کیست؟ **شیخ، مراد، انسان کامل**

(۱۱) مفهوم بیت ششم چیست؟ **لزوم وجود مری در مسیر عرفان (مسیر خداجویی)**

مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟

امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می میرند زیاده خواهی و حرص دلیل مرگ و نابودی پادشاهان بزرگ است

« دولت مستعجل » یادآور کدام بیت از حافظ است؟

راستی خاتم فیروزه بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود

درس نهم: کویر**درک مطلب و خود آزمایی**

با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید: « آن شب نیز ماه با تلالؤ پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سرزد و آن جاده ی روشن و خیال انگیزی که گویی، یک راست به ابدیت می پیوندد [نمایان شد]»

الف. منظور از « گل های الماس شکفتند » چیست؟

ستارگان پدیدار شدند.

ب. قسمت خط کشیده شده به کدام پدیده ی آسمانی اشاره دارد؟

کهکشان.

در عبارت زیر، مرجع ضمیر مشخص شده را تعیین کنید:

صحرا برای شناختن محمد [ص] و دیدن صحرایی که آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه ی بلند آسمانش به گوش می رسد.

صحرا

در عبارت « ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم . ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم چون این شیعه ی گم نام و غریبش، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.»

مقصود از «امام راستین» چه کسی است و به چه حادثه ای اشاره دارد؟ امام علی (ع) ، گریه و درد دل کردن در چاه

در متن زیر منظور از بخش های مشخص شده چیست؟

« آن شب نیز ماه با تلالؤ پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سرزد

و آن جاده ی روشن و خیال انگیزی که گویی، یک راست به ابدیت می پیوندد:

« شاهراه علی»، « راه مکه » ستارگان کهکشان

مقصود از « پرنده ی شاعر» در عبارت « آری، این سکوت مرموز و هراس آمیز کویر است که در سایش بال های این پرنده ی

شاعر سخن می گوید.» **خیال**

کدام بخش از متن زیر به اعتقاد قدما اشاره کرده است؟ **دریای سبز**

گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر ، ستارگان زیبا و خاموش ، تک تک از غیب سر می زنند.»

با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید: « آسمان کویر ، این نخلستان خاموش و پر مهتابی که هر گاه مشت خونین و بی

تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم.»

الف. « مزرع سبز » استعاره از چیست؟ **آسمان** ب. منظور از « آن روح دردمند و تنها » چه کسی است؟ **حضرت**

علی (ع)

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید: « ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم . ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم چون این شیعه ی گم نام و غریبش ، در کنار آن دینه ی پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.»

الف. مقصود از « امام راستین » چه کسی است؟

حضرت علی (ع)

ب. منظور از « مدینه ی پلید » کجاست؟

شهر کوفه

دکتر شریعتی در عبارت زیر ، به چه مفهومی اشاره دارد؟

« شکوه و تقوا و شگفتی و زیبایی شور انگیز طلوع خورشید را باید از دور دید. اگر نزدیکش رویم از دستش داده ایم! لطافت

زیبای گل در زیر انگشت های تشریح می پژمرد! آه که عقل این ها را نمی فهمد.»

عقل قادر به درک زیبایی ها نیست (تقابل عقل و عشق)

کدام بخش از متن زیر به اعتقاد قدما اشاره کرده است؟ **دریای سبز**

« گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر، ستارگان زیبا و خاموش ، تک تک از غیب سر می زنند»

عبارت زیر را بخوانید و جاهای خالی را کامل کنید

«به نظاره آسمان رفته بودم . گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن ، مرغان الماس پر ، تک تک از غیب سر می

زنند»

الف) «دریای سبز معلق» در معنای استعاره به کار رفته است . **آسمان**

ب) قسمت مشخص شده یعنی : **ستارگان یکی یکی نمایان می شوند.**

با توجه به عبارت « آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس که قلب پاک کودکانه ام هم چون پروانه

ی شوق در آن می پرید در سَموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد، »

الف) دکتر شریعتی قلب خود را به چه چیزی تشبیه کرده است؟

پروانه ی شوق

ب) کدام ویژگی به عقل نسبت داده شده است ؟

بی درد و بی دل

منظور از عبارت زیر چیست ؟ و از کدام بیتحافظ برگرفته شده است؟

« مزیّنان از هزار و صد سال پیش هنوز بر همان مهر و نشان است که بود »
مزیّنان مانند گذشته است و تغییری نکرده

بیت حافظ : گوهر مخزن اسرار همان است که بود حقه مهر بدان مهر و نشان است که بود

منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟

چشم ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم و چراغ علم و فلسفه و کلام را او روشن نگاه دارد

چشم به کسی بودن: انتظار داشتن

چراغ را روشن نگه داشتن: کنایه از پر رونق نگه داشتن و ارزشمند کردن

درس دهم: فصل شکوفایی

دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو

ای دوست، اگر غم ظلم و ستم، دیروز برگ و بار من و تو را سوزاند ، هراسی نیست چون امروز بوی بهار
پیروزی به مشام می رسد

آنجا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

در آن سرزمین همچون برزخ ، در آن کوچه هایی که یادآور غم و درد ما بود، چشمان من و تو جز ظلم و
ستم هیچ چیز را نمی دید.

دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو

دیروز در غریبی باغ خزان زده بودم و پر از داغ و حسرت بودم اما امروز خورشید پیروزی در دشت طلوع
کرده که همه جای وطن آینه دار من و تو و تجلی حضور ما خواهد بود.

غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو

پر از غربت و غبار باغ خزان زده هستیم نیاز به بارانی داریم که خود را شست و شو دهیم. جویباران بسیاری
منتظر ماست.

این فصل فصل من و توست فصل شکوفایی ما برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو

این دوره، فصل شکوفایی من و توست که به انتظار بهار بوده ایم. برخیز با گل نغمه سرایی کنیم که بهار من و
تو می آید

با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو

همراه با این نسیم سحرگاهی برخیز (قیام کن) و همراه شو. اگر در این راه مبارزه مردیم هراسی نیست. ای
دوست، گل به یادگار از من و تو خواهد ماند.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

چون رود امیدوارم، بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو
مانند رود که امید رسیدن به دریا را دارد من نیز امید رسیدن به دریا را دارم که به یکدیگر پیوندیم

درک مطلب و خودآزمایی

منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟

دیروز اگر سوخت ای دوست غم ، برگ و بار من و تو امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو

غم : ظلم و ستم برگ و بار: استعاره از آرزوها و امیدها
باغ: ایران . وطن بهار : استعاره از پیروزی و انقلاب

منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟

آنجا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

برزخ: فاصله میان دوران طاغوت و انقلاب اسلامی، یعنی دوران گذر
شب: ظلم و ستم

منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟

دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو

باغ: کشور ایران در دوران طاغوت خورشید: استعاره از انقلاب و حرکت دشت: استعاره از وطن

منظور از « آینه داری خورشید » چیست ؟

دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو

یعنی خورشید تجلی گر حضور مردم ایران است

منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟

غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو

باران : نماد رویش و سبزی جویبار: نماد حرکت

مفهوم کلی بیت چیست؟

غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو

ما دچار پراکندگی هستیم و باید به جویبار وحدت پیوندیم.

منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟

با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو

نسیم: نماد حرکت جان سپردن: کنایه از مردن باغ: کشور. ایران. وطن

گل: استعاره از انقلاب و تجلیات آن (خاطرات و مبارزه

درس یازدهم: آن شب عزیز

بهانه می آوردید و طفره می رفتید:

کوتاهی کردن و تأخیر در کار

جای دنجی بود برای خلوت کردن با خدا:

جای خلوتی برای راز و نیاز بود

بچه ها هم که انگار از دست آن ذله شده بودند.

بچه ها هم از دست او به تنگ آمده بودند

دوباره به من تشر زدید که بروم:

با خشم به من پر خاش کردید که بروم

درک مطلب و خودآزمایی

منظور از «کنجکاوای گلوله توپ» در عبارت زیر چیست؟

گودالی که از کنجکاوای گلوله توپ در خاک فراهم آمده بود

فرو رفتن گلوله توپ در خاک

ایهام را بیابید و توضیح دهید.

سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک هم سطح و یکسان کند

(۱) من با سجده کردن با خاک هم سطح می شدم و دیده نمی شدم

(۲) من با سجده در برابر عظمت خالق، پست و کوچک می شوم

کنایه را در عبارت زیر بیابید و توضیح کنید.

«چشم و گوشان همه جا کار می کرد و آتشتان هم لحظه ای خاموش نمی شد. معلوم نبود آن همه خشاب را از کجا می آوردید»

آن همه خشاب را از کجا می آوردید: کنایه: آن همه نیرو و قدرت را از کجا می آوردید؟

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش

چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی باید زدن سنگ را بر سبوی
اگر می خواهی حقیقت آشکار شود، باید خطر را پذیری و به آزمایش (سیاوش و سودابه) پردازی

دل شاه از اندیشه یابد گزند بدگمانی، دل شاه را آزرده خواهد کرد.

وزین دختر شاه هاماوران پراندیشه گشتی به دیگر کران
و از سوی دیگر، دختر شاه هاماوران (سودابه) موجب نگرانی شاه شده است.

ز هر در سخن چون بدین گونه گشت بر آتش یکی را بیاید گذشت
چون کار به اینجا رسید و مقصّر پیدا نشد، ناچار یکی از آن دو (سودابه یا سیاوش) باید برای اثبات بی گناهی
خود از آتش عبور کند

چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند
سرنوشت چنین رقم زده است که آتش بی گناهان را نمی سوزاند

سرانجام گفت ایمن از هردوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان
دل و روان من نسبت به شما آسوده و ایمن نمی گردد

جهاندار، سودابه را پیش خواند همی با سیاوش به گفتن نشاند
کاووس شاه، سودابه را پیش خود فراخواند و او را با سیاوش روبه رو کرد.

سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار
سیاوش چنین گفت: که ای شهریار، رفتن به دوزخ و تحمل آتش آن برای من از شنیدن این تهمت آسان
تر است

اگر کوه آتش بود بسپریم ازین، تنگ خوار است اگر، بگذرم
اگر کوهی از آتش در برابرم باشد زیر پا می گذارم و اگر قرار بر عبور از میان آتش باشد، برای من آسان
است.

پر اندیشه شد جان کاووس کی ز فرزند و سودابه نیک پی

کاووس نسبت به فرزند و همسر کی نژاد خود به شدت نگران شد

کزین دویکی گر شود نابکار از آن پس که خواند مرا شهریار؟

از آن پس من دیگر لیاقت پادشاهی را نخواهم داشت. اعتبارم را از دست می دهم

همان به کزین زشت کردار، دل بشویم کنم چاره دل گسل

بهتر است خود را از این بدگمانی نجات دهم و برای این رویداد تلخ چاره ای بیابم.

به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت، صد کاروان

کاووس به وزیر خود فرمان داد تا صد کاروان شتر از دشت بیاورد

سراسر همه دشت بریان شدند همه مردم حاضر در دشت غمگین و ناراحت بودند

فرود آمد از باره، بردش نماز: از اسب پیاده شد و رسم احترام و تعظیم به جا آورد در مقابلش تعظیم کرد

سیاوش سیه را به تندی بتاخت نشد تنگ دل جنگ آتش بساخت

سیاوش اسب سیاه رنگش را به سرعت به سوی آتش راند؛ غمگین نبود و خود را برای جنگ با آتش آماده کرد.

چنان آمد اسب و قبای سوار که گفתי سمن داشت اندر کنار

اسب و لباس سیاوش آنچنان سالم و پاک بود که گویی او از میان آتش نگذشته، بلکه از میان گلها گذشته است.

فرود آمد از اسب کاووس شاه پیاده سپهد پیاده سپاه

کاووس شاه و همه سپاه همراه او به نشانه احترام از اسب پیاده شدند.

درک مطلب و خودآزمایی

مفهوم اصلی مصرع اول را بنویسید.

«سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند»

غمگین شدن همه مردم

«بدان گه که شد پیش کاووس باز فرو آمد از باره، بردش نماز»؛

نماز بردن یعنی تعظیم و ستایش کردن

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بخش دوم امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

در بیت «مگر کاتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند» اعتقاد بر این است که بی گناهان در آتش نمی سوزند.

«موبد» در مصراع «چنین گفت موبد به شاه جهان ...» چه کسی است؟
روحانی مشاور در امور سلطنت

باتوجه به بیت «چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو» منظور از «شاه نو» چه کسی است؟ سیاوش

در بیت «مگر آتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند» واژه «مگر» به چه معنایی به کار رفته است؟
شاید (امید است)

در بیت «فرود آمد از اسب کاووس شاه پیاده سپهد، پیاده سپاه»

الف) منظور از سپهد چه کسی است؟ کی کاووس

ب) مفهوم مصراع دوم چیست؟ احترام گذاشتن به سیاوش

«به گفتن نشانند» در مصراع «همی با سیاوش به گفتن نشانند»؛ یعنی ... روبه‌رو کرد

باتوجه به بیت «سر پُرشرم و حیایی مراست اگر بی گناهم رهایی مراست» سیاوش رهایی خود را در چه می داند؟

در اثبات بی گناهی

مفهوم مصراع «که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

آتش دوزخ در برابر این سخن (تهمت) برای من ناچیز و بی ارزش است

منظور از مصراع دوم چیست؟ چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی

باید خطر را پذیری و به آزمایش (سیاوش و سودابه) پردازی

بیت «همی کند سودابه از خشم موی / همی ریخت آب و همی خست روی» کدام آرایه‌ها را دارد؟

کنایه، جناس، مراعات نظیر

یک آرایه ادبی برای مصرع دوم بنویسید. «یکی تازی ای برنشته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه»

اغراق - ماه مجاز از آسمان - خاک نعلش برآمد به ماه: کنایه از سرعت زیاد (یک مورد کافیت)

آرایه مشترک دو مصرع زیر را مشخص کنید.

الف) زمین گشت روشن تر از آسمان ب) همی خاک نعلش برآمد به ماه کنایه

مفهوم کنایه ها را در ابیات زیر بنویسید. الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبو

سنگ بر سبو زدن کنایه از آزمایش و امتحان

ب) همان به کزین زشت کردار ، دل بشویم کنم چاره دل گسل دل شستن کنایه از صرف نظر کردن ، رهاندن

۵- هر یک از ابیات زیر بیانگر کدام یک از زمینه های حماسه است؟

الف) چنان آمد اسپ و قباى سوار که گفتی سمن داشت اندر کنار خرق عادت

ب) اگر کوه آتش بود بسپرم ازین تنگ خوار است اگر بگذرم قهرمانی

ج) مگر کآتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند

ملّی : اشاره به زمینه ملّی حماسه که ایرانیان آتش را پاک و مقدّس می دانستند

د) پراگنده کافور بر خویشتن چنان چون بود رسم و ساز کفن

ملّی : رسم کفن و دفن است

۶- مصرع دوم بیت زیر بیانگر کدام ویژگی حماسی است؟

« چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود » خرق عادت

درس سیزدهم: خوان هشتم

داشتم می گفتم ، آن شب نیز /سورت سرمای دی بیدادها می کرد:

داشتم می گفتم در آن ظلمت (جامعه پر از ظلم پهلوی) شدت ظلم و ستم بسیار زیاد بود.

در بُنِ این چاهِ آبش زهرِ شمشیر و سنان ، گم بود.

در عمق چاهی که آب آن زهر شمشیر و سرنیزه بود، ناپیدا بود

رخش را می دوید و می پایید

رخش را می دید و مراقب بود (زیر نظر داشت)

سورت سرمای دی بیدادها می کرد

شدت (تندی و تیزی) ظلم و ستم (سرمای زمستان) بسیار زیاد بود.

پهلوان هفت خوان، اکنون / طعمه دام و دهان خان هشتم بود:

اکنون رستم اسیر و گرفتار (خوراک و شکار) چاه (مکر) شده بود.

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است

این شعر ابراز سنجش محبت و دشمنی جوانمرد و ناجوانمرد است.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

مرد نقال از صدایش ضجه می بارید / نگاهش مثل خنجر بود

در صدای مرد داستان گو غمی پنهان بود (بیان غمگینی داشت) و تند و تیز نگاه می کرد

همگنان را خون گرمی بود. : همگی صمیمی بودند.

همگنان خاموش / گرد بر گردش ، به کردار صدف برگرد مروارید / پای تا سر گوش.

مردم همه ساکت بودند، هم چون صدفی که مروارید را در میان بگیرد، مرد نقال را در میان گرفته بودند، و به سخنان نقال با تمام وجود گوش می کردند.

آری اکنون تهمتن با رخس غیرت مند / در بُنِ این چاه آبش زهر شمشیر و سنان ، گم بود.

آری اکنون رستم تنومند همراه اسب غیرت مند خود (رخش) در ته این چاه گرفتار شده بود. چاهی که در آن به جای آب، زهر شمشیر و نیزه بود.

گویی از تن حسّ و هوشش رفته بود و داشت می خوابید. / او / از تن خود - بس بتر از رخس - / بی خبر بود و نبودش اعتنا با خویش :

رستم گویی تاب و توانش را از دست داده بود و در حال مرگ بود و از تن خود - که بسیار بدتر از بدن رخس (اسبش) بود بی خبر بود و توجهی به حال خود نداشت

این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد :

شاید این اولین بار بود که رستم نخندید. (لبخند نمی زد)

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است.

این شعر ابزار سنجش محبت و دشمنی / جوانمرد و ناجوانمرد است.

مرد نقال از صدایش ضجه می بارید / و نگاهش مثل خنجر بود.

در صدای مرد داستان گو غمی پنهان بود (بیان غمگینی داشت) و تند و تیز نگاه می کرد.

سورت سرمای دی بیداد ها می کرد . تندی و شدت سرمای دی ماه بسیار بود (هوا خیلی سرد بود).

همگنان را خون گرمی بود. همگی صمیمی بودند.

آری اکنون تهمت با رخس غیرت مند / در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان ، گم بود.
 آری اکنون رستم تنومند همراه اسب غیرت مند خود (رخس) در ته این چاه گرفتار شده بود. چاهی که در
 آن به جای آب، زهر شمشیر و نیزه بود.

همگنان خاموش / گرد بر گردش ، به کردار صدف برگرد مروارید / پای تا سر گوش.
 مردم همه ساکت بودند، هم چون صدفی که مروارید را در میان بگیرد، مرد نقال را در میان گرفته بودند، و
 به سخنان نقال با تمام وجود گوش می کردند.

این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد. شاید این اولین بار بود که رستم لبخند نمی زد.

شیر مرد عرصه ی ناورد های هول. رستم ، مرد شجاع میدان های نبرد هول انگیز.

آن هریوه ی خوب و پاک آیین-روایت کرد. هراتی (اهل هرات)

سورت سرمای دی بیداد ها می کرد. تندی شدت اثر

در شعر زیر ، به ترتیب، « مشبه » و « مشبه به » را مشخص کنید.

« قهوه خانه گرم و روشن بود، هم چون شرم... » مشبه: قهوه خانه مشبه به: شرم

معنی واژه ی مشخص شده را بنویسید

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است. (سنگ محک)

در عبارت زیر منظور از قسمتی که زیر آن خط کشیده شده است، چیست؟

داستان مرگ رستم که از شاهنامه ی فردوسی تعریف می کرد

« آن سکوتش ساکت و گیرا / و دَمش چونان حدیثش آشنایش گرم / راه می رفت و سخن می گفت. »

با توجه به شعر زیر ، به سؤالات داده شده پاسخ دهید:

« بعد چندی که گشودش چشم / رخس خود را دید / بس که خویش رفته بود از تن. »

الف. « ش » در گشودش ، « مضاف الیه » کدام واژه است؟ چشم

ب. مرجع ضمیر « ش » در واژه ی خویش چیست؟ تن (رخس)

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

یکی از مهمترین شاخصه های شعری « مهدی اخوان ثالث » را نام ببرید.

علاقه ی ویژه ی او به احیای سنت های حماسی و اساطیری کهن، صلابت و سنگینی شعر خراسانی و شیوه ی روایت گری او.

با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید:

« رخس را می دید و می پایید / رخس، آن طاق عزیز، آن تایی بی همتا / رخس رخشنده / با هزاران یاد های روشن و زنده. »

الف. « طاق » به چه معناست؟ **تک (یکتا، یگانه)**

ب. منظور از « هزاران روشن و زنده » چیست؟ **خاطرات روشن و به یاد ماندنی**

ج. در متن بالا یک حس آمیزی بیابید. **یاد های روشن**

در مصراع « کان کلید گنج مروارید او گم شد. » منظور از « کلید گنج مروارید » چیست؟ **لبخند رستم**

با توجه به شعر: « قصه است این ، قصه ، آری قصه ی درد است / شعر نیست / این عیار مهر و کین و مرد و نامرد است / بی عیار و

شعر محض خوب و خالی نیست » شاعر چه تفاوتی بین شعر خود و دیگر سروده ها قائل شده است؟

شعر خود را فقط دارای ظاهر زیبا نمی داند بلکه محتوا و مفهوم آن را ارزشمند می داند

در شعر زیر، کدام گزینه در باره ی واژه ی مشخص شده درست است؟ « الف » « هفت خوان را زاد سرو مرو / یا به قولی » ماخ

سالار « آن گرمای مرد / آن **هریوه ی** خوب و پاک آیین روایت کرد. »

الف) صفت نسبی. (ب) اسم. (ج) قید تشبیه. (د) صفت شمارشی.

در شعر زیر دو آرایه ی ادبی بیابید:

«مرد نقال- آن صدایش گرم ، نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دَمش چونان حدیث آشنایش گرم / راه می رفت و

سخن می گفت » **حس آمیزی، تشبیه، مجاز، استعاره، واج آرایه، اشتقاق، مراعات نظیر.**

منظور از « خوان هشتم » در شعر زیر چیست؟ « پهلوان هفت خوان ، اکنون / طعمه ی دام و دهان خوان هشتم بود. »

چاهی که رستم با رخس در میان آن افتاد.

با توجه به مصراع « گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید. » ، منظور از « صدف » و « مروارید » چه کسانی هستند؟

صدف: افراد داخل قهوه خانه. مروارید: نقال.

رخش را می دید و می پایید. **رخش را می دید و مراقب بود (زیر نظر داشت)**

با توجه به شعر زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید:

« مرد نقال- آن صدایش گرم ، نایش گرم/ آن سکوتش ساکت و گیرا/ و دَمَش ، چونان حدیث آشنایش گرم- راه می رفت و سخن می گفت.»

الف) شاعر صدای گرم و گیرای نقال را به چه چیزی تشبیه کرده است؟ **حدیث آشنا**

ب) منظور از « حدیث آشنا » چیست؟ **داستان های شاهنامه**

در بُن این چاه آبش زهر شمشیر سنان ، گم بود. **در عمق چاهی که آب آن زهر شمشیر و سرنیزه بود ناپیدا بود پهلوان هفت خوان ، اکنون/ طعمه ی دام و دهانِ خوان هشتم بود. اکنون رستم اسیر و گرفتار (خوراک و شکار) چاه) مکر) شده بود.**

آری اکنون شیر ایران شهر/ تهمتن گرد سجستانی. **سیستانی، اهل سیستان**

عبارت زیر درست است یا نادرست؟ **درست**

« در شعر » سورت سرمای دی بیدادها می کرد/ و چه سرمایی ، چه سرمایی ! « تکرار » چه سرمایی چه سرمایی « نشانه ی تأکید بر ظلم است.»

در شعر « همگنان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید » ؛ « صدف » و « مروارید » به ترتیب کدام پایه ی تشبیه هستند ؟ **هر دو مشبه به هستند.**

درس چهاردهم: سی مرغ و سیمرغ

نیست خالی هیچ شهر از شهریار

هیچ شهری (کشوری) نمی تواند خالی از شهریار و پادشاه باشد

بیش از این بی شاه بودن راه نیست.

بیش از این بدون شاه بودن طبق رسم و قاعده نیست (درست نیست)

چون بود کاقلم ما را شاه نیست؟ **بیش از این بی شاه بودن راه نیست**

چگونه است که سرزمین ما شاه ندارد؟ در این روزگار، بی شاه بودن، درست نیست.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بخش امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

شیر مردی باید این ره را شگرف زانکه ره دور است و دریا ژرف ژرف

برای پیمودن این راه ، فردی شجاع و شگفت آور لازم است زیرا این راه ، راهی طولانی و پر از خطر است

گل اگر چه هست بس صاحب جمال حسن او در هفته ای گیرد زوال

گل اگر چه صاحب زیبایی بی ماندی است اما آن زیبایی، بسیار زودگذر است

هر که داند گفت با خورشید راز کی تواند ماند از یک ذره باز؟

هر که بتواند با خداوند ارتباط برقرار کند دیگر به عشق های مجازی توجهی ندارد (هر کسی که می تواند به درگاه با عظمت حق برسد و با او همراه شود / چگونه می تواند به سبب دلبستگی به چیز های نا چیز و بی ارزش از وصول به حق باز ماند؟)

چون فرو آیی به وادی طلب پیش آید هر زمانی صد تعب

وقتی که به مرحله طلب برسی هر لحظه با رنج و سختی های فراوانی رو برو می شوی

ملک اینجا بایدت انداختن ملک اینجا بایدت در باختن

باید از قدرت و پادشاهی بگذری و نیز باید هر چه را در تصرف توست، همگی رها کنی.

نه بدو ره ، نه شکیبایی از او صد هزاران خلق سودایی از او

نه به او می توان رسید و نه می توان دوری از او را تحمل کرد صدها هزار نفر در آرزوی رسیدن به او هستند

غرق آتش شد کسی کانجا رسید

آنکه بتواند به این وادی برسد سراسر وجودش را عشق فرا می گیرد

هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش

هر کسی به قدر و ارزش واقعی خود آگاه می شود و به آن مقام والای خود پی می برد

روی ها چون زین بیابان در کنند جمله سر از یک گریبان بر کنند

اگر از این بیابان (توحید) بگذرند، همه به وحدت و یگانگی می رسند

صد هزاران سایه جاوید، تو گم شده بینی ز یک خورشید، تو
صد هزاران موجود را خواهی دید که از یک خورشید به وجود آمده و گم شده اند
در این مرحله سایه های جاویدی را می بینی که به سبب خورشید وجود حق، گم و ناپیدا هستند

خویش را دیدند سیمرغ تمام بود خود سیمرغ، سی مرغ تمام
خود را سیمرغ تمام دیدند؛ کاملاً در وجود حضرت حق فانی شدند و آن سیمرغ، در حقیقت همان سی
مرغی بودند که به حق پیوسته بودند

درک مطلب و خودآزمایی

مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید:

« روی ها چون زین بیابان درکنند جمله سراز یک گریبان برکنند »
اگر از این بیابان (توحید) بگذرند همه به وحدت و یگانگی می رسند

پیش آید هر زمانی صد تعب ؛ یعنی

هر لحظه صدها رنج و سختی می بینی

در بیت زیر، مقصود از « دریا » و « شبنم » چیست؟
« چون به دریا می توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت »
دریا: حق تعالی شبنم: هر چه غیر از خدا

در بیت « هشت جنت نیز این جا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است »
منظور از « هشت جنت » و « هفت دوزخ » چیست؟
به ترتیب هشت قسمت بهشت و در کات هفت گانه ی جهنم

چون فرو آیی به وادی طلب پیش آید هر زمانی صد تعب
وقتی به مرحله ی جست و جوی حقیقت برسی صدها رنج و سختی می بینی

بیت « گربسی بینی عدد، گر اندکی آن یکی باشد در این ره در یکی » اشاره به کدام وادی عرفان دارد؟
وادی توحید

با توجه به بیت « بعد از این وادی توحید آیدت / منزل تفرید و تجزید آیدت » منزل « تفرید » در اصطلاح صوفیه چگونه منزلی
است؟

تحقق بنده است به حق، به طوری که حق، عین قوای بنده باشد

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بخش دوم: آزمون نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

تمثیل های زیر را از داستان منطق الطیر (سی مرغ و سیمرغ) رمزگشایی کنید:

الف) مرغان
سیمرغ: سالکان راه حق
ب) سیمرغ
سیمرغ: وجود حق تعالی

« داستان تمثیلی بلندی که عمده ترین اندیشه های عرفانی تا عصر عطار را در خود جای داده است » ، چه نام دارد؟

منطق الطیر

عطار در بیت « چون فرو آیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب » وادی « طلب » را چگونه توصیف می کند؟
در وادی طلب ، رنج ها و سختی های زیادی به انسان روی می آورد.

بیت « هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش »
به کدام وادی از مراحل هفت گانه ی سیر و سلوک عطار اشاره دارد. وادی سوم (معرفت)

عذر آوری مرغان در داستان « منطق الطیر » بیانگر چیست؟
وابستگی هایی که انسان را از توجه به خدا و تلاش برای رسیدن به او باز می دارد

بیت زیر بیانگر چیست ؟ خویش را دیدند سیمرغ تمام بود خود سیمرغ ، سی مرغ تمام
بیانگر وحدت در کثرت است

توجه با داستان « منطق الطیر » هدهد بیت زیر را در پاسخ به عذر آوری کدام پرنده می گوید؟ جواب: د) بلبل
گل اگر چه هست بس صاحب جمال حسن او در هفته ای گیرد زوال
الف) باز ب) طاووس ج) جغد د) بلبل

درس شانزدهم: کباب غاز

باید درست جلوشان در آیی . باید از آن ها درست پذیرایی کنی.

تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند
فقط کارمندان بلند پایه را دعوت کن و بقیه را نادیده بگیر و بگذار بیهوده انتظار بکشند . بی بهره بمانند

این بدبخت ها سال آزرگار یک بار برایشان چنین پای می افتد

برای این بیچاره ها در تمام مدت سال یک بار چنین فرصتی پیش می آید.

شکم ها را مدتی است صابون زده اند که کباب غاز بخورند و ساعت شماری می کنند.

مدتی است دل خوش کرده اند و به خود وعده داده اند و بی صبرانه منتظر هستند

جوانی آسمان جل و بی دست و پا . جوانی بی چیز و فقیر و ناتوان و بی عرضه

هرگلی هست به سر خودت بزن

هر کاری کنی برای خودت کرده ای. هر احترامی بگذاری به خودت گذاشته ای

حُسن کباب غاز به این است که سر به مُهر روی میز بیاید

ارزش و زیبایی کباب غاز به این است که دست نخورده روی میز بیاید

کشف آمریکا و شکستن گردن رستم که نیست . کار بسیار سخت و دشواری نیست

می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی

می خواه ثابت کنی چه اندازه توانایی داری (می توانی از عهده کار بر آیی.)

با حال استیصال پرسیدم: پس چه خاکی به سرم بریزم؟

با درماندگی پرسیدم: چه چاره ای بیندیشم؟

رفته رفته سر دماغ آمدم . آرام آرام سر حال شدم

در خوش زبانی و حرّافی و شوخی و بذله و لطیفه، نوک جمع را چیده و متکلمّ وحده و مجلس آرای بلامعارض شده است

با سخنان زیبا و لطیفه گویی به دیگران اجازه حرف زدن نمی داد و تنها گویند و مجری بی رقیب مهمانی بود

روا نیست بیش از این روی میزبان محترم را زمین انداخت

درست نیست خواهش میزبان محترم را رد کرد.

چنان کلکش را کردند که گویی هرگز غازی قدم به عالم وجود نهاده بود

طوری غاز را خوردند که انگار هیچ وقت آفریده نشده بود.

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برزوه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

پشت دستم را داغ کردم : عبرت گرفتم، توبه کردم

از ماست که بر ماست : هر آنچه به ما می رسد نتیجه عملکرد خودمان است

تیری که از شست رفته باز نمی گردد : کاری از دست خارج شده و دیگر قابل جبران نیست

خم به ابرو نیاوردن: خونسردی خود را از دست ندادن

شاخ درآوردن: کنایه از بسیار شگفت زده شدن و تعجب کردن

ناز شست باشد: مزد هنرمندی ات (کار خوبت) باشد.

دین و ایمان را باختن: کنایه: عهد و پیمان را فراموش کردن. خیانت کردن.

خانه خراب: کنایه: بدبخت و بیچاره

سیلی آب نکشیده: کنایه از محکم بودن سیلی

دل به دریا زدن: کنایه از خطر را پذیرفتن

سر سوزنی خود را از تک و تا نیاذاخت : خونسردی خود را از دست نداد.

آب به دهانم خشک شده بود : کنایه از ترس و وحشت و تعجب

دامن از دست رفتن: کنایه از بی اختیار شدن

سرش توی حساب بود: کنایه: حواسش جمع بود.

خوش نخواند: کنایه از اینکه کار خوبی نکرد.

تا خرخره خوردن: پرخوری کردن

توطئه ما دارد می ماسد: نقشه ما دارد می گیرد. (به نتیجه می رسد)

نوک جمع را چیده: کنایه از این که به دیگران اجازه حرف زدن نمی داد.

متکلم وحده و مجلس آرای بلامعارض شده بود: تنها خودش حرف می زد و مجلس و جمع را به تنهایی اداره می کرد و پیش می برد.

سردماغ آمدن: کنایه از سرحال شدن

این گره فقط به دست خودت گشوده خواهد شد: این مشکل به دست خودت حل می شود.

چندمرده حالجی: کنایه از اینکه چه اندازه توانایی داری و می توانی از عهده کار بر آیی.

از زیر سنگ پیدا کردن: کنایه از انجام کار بسیار دشوار

درک مطلب و خودآزمایی

منظور از عبارت زیر چیست؟ کاه از خودمان نیست، کاهدان که از خودمان است.

کنایه از اینکه باید در خوردن، اندازه را نگه داشت (نباید در خوردن از اندازه گذشت)

منظور از قسمت مشخص شده چیست؟

تو را به خدا بگو فلانی هنوز از خواب بیدار نشده و شرّ این غول بی شاخ و دُم را از سر ما بکن

استعاره از مصطفی

«آسمان جُل» کنایه از کیست؟ بی چیز و فقیر

مفهوم ضرب المثل «از ماست که بر ماست» چیست؟

یعنی هر آنچه به ما می رسد نتیجه عملکرد خودمان است ارتباط با ابیات زیر:

گلّه ما را گله از گرگ نیست	این همه بیداد شبان می کند
از درد بر آیینۀ دل گرد ندارم	دارم گله از چشم خود از درد ندارم

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

« پشت دست را داغ کردن » کنایه از چیست؟ عبرت گرفتن، توبه کردن

منظور از قسمت مشخص شده چیست؟

فردای آن روز به خاطر آمد که دیروز یک دست از بهترین لباس های نو دوز خود را به انضمام مایحتوی به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداخته ام.

آقای استادی مصطفی خان

سوالات دستور زبان

۱- در جمله های زیر کدام واژه ها « هم آوا » هستند؟ مشخص کنید
در گلستان سعدی سخنان نغز و دلکش فراوان است . پیمان شکن کسی است که عهد و پیمان خود را نقض کند

نغز و نقض

۲- از میان گروه کلمات ، کلمات هم آوا را مشخص کنید
الف (ثواب - صواب) ب - (فطرت - فترت) ج - (قرض - غرض) د - (تحدید - تهدید)
الف - د

۳- برای واژه ی « حیا » یک واژه ی « هم آوا » با ذکر معنی آن بنویسید

حیات : به معنی زندگی

آجل: آینده / عاجل: شتاب کننده / منصوب: گماشته شده / منسوب: نسبت داده شده
امل: آرزو / عمل: کار / نقض: شکستن / نغز: دلکش، شیرین
القا: آموختن / الفا: لغو کردن / نواهی: نهی شده / نواهی: ناحیه ها
ثواب: پاداش اخروی / صواب: درست، صحیح / تحدید: مشخص کردن حد و مرز / تهدید: ترساندن
جذر: ریشه ی دوم عددی / جزر: پس رفت آب دریا / آلم: درد ورنج / عَلم: درفش، پرچم
هایل: ترسناک / حایل: واسط / خار: تیغ گل / خوار: کوچک و حقیر

انواع حذف

۱- در جمله ی « می خواستم مطالب تو را بخوانم ، اما نتوانستم » :

الف (کدام قسمت حذف شده است ؟ ب) حذف به چه قرینه ای صورت گرفته است ؟

الف) مطالب تو را بخوانم ب) لفظی

۲- در عبارت چه نوع حذفی دیده می شود؟ « مور ، چه می داند که بر دیواره ی اهرام می گذرد / یا برخستی خام »

حذف به قرینه ی لفظی

۳- در عبارت ، چه بخشی حذف شده است و به چه قرینه ای ؟ « بعد از ظهری بود و هوا آفتابی و بچه ها سرشان گرم بود .

فعل . لفظی

۴- در عبارت ، کدام یک از اجزای جمله حذف شده است ؟ و به چه قرینه ای ؟

« من گفتم : این چه بهتر که تو هم با ما همراه شوی » **فعل به قرینه ی معنوی**

۵- اگر کلمات داخل کمانک از جمله ها حذف شوند چه نوع حذفی صورت گرفته است ؟

الف - (هوا) سرد است . ب - چه بهتر (شد) که شما را آنجا ندیدم

الف- معنوی ب- معنوی

۶- در عبارت زیر قسمت حذف شده به چه قرینه ای حذف شده است ؟ « به جان شما » **فعل می خورم معنوی**

۷- در جمله ی مرکب « هر چه ارزان تر بهتر » چه بخش هایی حذف شده است ؟ **فعل اسنادی باشد و است**

۸- در عبارت مورد حذف و نوع آن را مشخص کنید . « چه بهتر که شما هم این کتاب را بخوانید »

حذف فعل اسنادی (است) - قرینه ی معنوی

۹- در جمله ی « به جان شما من دروغ نمی گویم » چه بخشی حذف شده است ؟ نوع حذف را بنویسید

فعل (قسم می خورم) قرینه ی معنوی

۱۰- در هریک از جمله های زیر نوع حذف را مشخص کنید قرینه ی لفظی یا معنوی

الف - نه هر که به قامت مهتر ، به قیمت بهتر . ب - تصمیم گرفته ودم که درس بخوانم ، اما نتوانستم

الف) حذف به قرینه ی معنوی ب) حذف به قرینه ی لفظی

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۱۱ نوع «را» در جملات زیر چیست؟

حرف اضافه

(۱) بارانِ رحمتِ بی حسابش همه را رسیده

حرف اضافه

(۲) فراش باد صبا را گفته تافرش زُمردین بگسترد

حرف اضافه

(۳) دایه ابر بهاری را فرموده تا بناتِ نبات در مهد زمین پرورد

حرف اضافه

(۴) دامنی پرکنم هدیه اصحاب را

فکّ اضافه

(۵) درختان را به خلعتِ نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته

فکّ اضافه

(۶) اطفال شاخ را به قدومِ مَوسَمِ ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده

فکّ اضافه

(۷) ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

فکّ اضافه

(۸) گفت: « نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم»

حرف اضافه

(۹) گفت: « تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب »

فکّ اضافه

(۱۰) خواه روز صلح و بسته مهر را پیمان

فکّ اضافه

(۱۱) بعد از آن بنمایدت پیش نظر معرفت را وادی ای بی پا و سر

فکّ اضافه

(۱۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه

فکّ اضافه

(۱۳) سرانجام گفت ایمن از هردوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان

حرف اضافه

(۱۴) که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار

حرف اضافه

(۱۵) همی داد مژده یکی را دگر که بخشود بر بی گنه دادگر

اجزای جمله و نقش واژه ها

۱- اجزای جمله ی « خاطرات تلخ و شیرین زندگی ، پیمانه ی حیات آدمی را پر می سازند » را نشان دهید

خاطرات تلخ و شیرین زندگی (نهاد) ، پیمانه ی حیات آدمی را (مفعول) پر (مسند) می سازند (فعل)

۲- عبارت زیر ، به شیوه ی بلاغی است یا عادی ؟ چرا ؟ « رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید »

بلاغی زیرا فعل در ابتدای جمله آمده است.

۳- جمله ی « رزمندگان پیروز گردیدند . » را به جمله ی « چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند » تبدیل کنید

توکل به خدا رزمندگان را پیروز گردانید

۴ - نام اجزای جمله ی زیر را بنویسید : « اهل بیابان چنین هوایی را گرگ و میش می نامند . »

اهل بیابان (نهاد) ، چنین هوایی را (مفعول) گرگ و میش (مسند) می نامند (فعل) چهار جزئی مفعول مسندی

۵ - نام اجزای جمله ی زیر را بنویسید . مردم به او پهلوان می گویند

مردم (نهاد) به او (متمم) پهلوان (مسند) می گویند (فعل) چهار جزئی مفعول مسندی

۶ - نقش واژه های مشخص شده چیست؟

(۱) در بی کران هستی چگونه خودت را دانای کل می پنداری ؟ مسند

(۲) آن ها حافظ را لسان الغیب می نامیدند مسند

(۳) دوستانش او را نابغه به شمار می آوردند مسند

(۴) محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند مسند

(۵) عشق، همه خود آتش است مسند

(۶) اهالی محل به او نسیم شمال می گفتند. نهاد، متمم، مسند

(۷) برخی عاشق را دیوانه می پندارند. نهاد، مسند

(۸) مردم به او دهقان فداکار می گفتند. نهاد، متمم، مسند

(۹) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان، شنو یکی پند مسند . متمم . مفعول

(۱۰) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش مسند

(۱۱) چنین گفت موبد به شاه جهان که درد سپید نماند پنهان نهاد، نهاد ، مسند

۱۲ کزین دو یکی گر شود نابکار از آن پس که خواند مرا شهریار؟ مسند، نهاد ، مسند

۷ - مصراع رو به رو به شیوه ی بلاغی ساخته شده است یا به شیوه ی عادی؟ « بخواهد هم از تو پدر کین من »

شیوه ی بلاغی

۸ - نام اجزای جمله ی زیر را بنویسید هدهد دشواری های راه را پنهان نمی ساخت

هدهد (نهاد) / دشواری های راه را (مفعول) / پنهان (مسند) / نمی ساخت (فعل) چهار جزئی مفعول

مسندی

۹ - اجزای جمله را بنویسید « عطار نیشابوری، قدرت بیان فرزند بهاء ولد را شایسته ی تحسین دید . »

عطار نیشابوری (نهاد) / قدرت بیان فرزند بهاء ولد (مفعول) / شایسته ی تحسین (مسند) / دید (فعل) / چهار

جزئی مفعول مسندی

۱۰ - در جاهای خالی ، واژه های مناسبی بنویسید که معنای فعل ها را تغییر دهد

الف گرفت . ب - گرفت . دلم - پایم - دستم را - لوله

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۱۱- فعل «گشت» را در دو جمله با معنای مختلف بنویسید

سعید تمام خانه را به دنبال او گشت خانه از گرد و غبار سیاه گشت

۱۲- فعل «ساخت» را در چند جمله با معنای مختلف به کار ببرید

(۱) او خانه ای ساخت (۲) او با دشمنش ساخت (۳) آهنگش را ساخت (۴) لشکر عظیمی ساخت

۱۳- با مصدر خوردن دو جمله بنویسید که هر معنای فعل در آن جمله ها تغییر کند

مریم غذا را خورد مریم به زمین خورد / مریم حق دوستش را خورد

۱۴- در جملات زیر ، نهاد را بیابید

هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت

(۱) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم

امروز می آید از باغ ، بوی بهار من و تو

(۲) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و توهر که این آتش ندارد ، نیست باد(۳) آتش است این بانگ نای و نیست بادهمچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟(۴) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟روزها با سوزها همراه شد(۵) در غم ما روزها بی گاه شد

پس سخن کوتاه باید، والسلام

(۶) در نیابد حال پخته هیچ خام

۱۵- فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید

(۱) گفت: نزدیک است [فعل اسنادی] والی را سرای، آنجا شویم [غیر اسنادی : برویم](۲) گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست [غیر اسنادی : حضور ندارد](۳) مست گفت: ای دوست، این پیراهن است [فعل اسنادی] افسار نیست [فعل اسنادی](۴) سر من از ناله من دور نیست [فعل اسنادی] لیک چشم و گوش را آن نور نیست [غیر اسنادی : ندارد](۵) محرم این هوش جز بی هوش نیست [فعل اسنادی] مر زبان را مشتری جز گوش نیست [غیر اسنادی : ندارد](۶) در عالم پیر، هر کجا برنایی است [غیر اسنادی : وجود دارد] عاشق بادا [فعل دعایی] که عشق خوش سوداییاست [فعل اسنادی](۷) چو پیش پدر شد [غیر اسنادی : بازگشت . رفت] سیاووش پاک نه دود نه آتش نه گرد و نه خاک

وابسته های وابسته

۱- «بیشه ظلمانی بود. بی هیچ اثر آن روشنایی های مبهم و خنک تابستان. چند دسته بته ی خاردار در نقاط بی درخت سوت می زدند» ممیز کدام است ؟ **دسته**

۲- نوع وابسته ی وابسته را در واژه های مشخص شده بنویسید مهارت گروهی از شاعران در بدیهه سرایی نشانگر قریحه و ذوق بسیار بالای این افراد در شاعری است

بسیار : قید صفت **این : صفت مضاف الیه**

۳- در جمله ی « دلاوران این سرزمین شجاعانه مبارزه کردند تا نیاز به هم بستگی را به دیگران بیاموزند.

« وابسته ی وابسته » را بیابید ، نوع آن را بنویسید و برای آن نمودار پیکانی رسم کنید

این صفت مضاف الیه /// دلاوران این سرزمین

۴- «... به تهران آمدم ولی روحم در ایل در میان کوه های سبز و سفید ، در چادر سیاه و کنار آن چشمه باقی ماند »

یک صفت مضاف الیه در متن پیدا کنید . آن یا سبز و سفید

۵- در جمله «استاد کمال الملک ، نقاش توانمند ایرانی ، با هنر آموزی به تصویر گران همه ی جهان ، نام خود را در تاریخ هنر ثبت

کرد.» « **صفت مضاف الیه** » را مشخص کنید . **همه تصویر گران همه جهان**

۶ -

الف - واژه ی « توپ » را یک بار به عنوان هسته و بار دیگر به عنوان ممیز در یک گروه اسمی به کار ببرید

ب- نمودار پیکانی گروه ممیز دار را رسم کنید

الف - توپ فوتبال بچه ها ب - دو توپ پارچه

۷- نمودار پیکانی گروه اسمی « شهر نسبتاً بزرگ » را رسم کنید

۸- روستای ما کلاس ششم ابتدایی نداشت . می بایست ده فرسخ راه را پیموده، به شهر بروم. «**ممیز ، کدام است ؟ فرسخ**

۹- نمودار گروه اسمی مقابل را رسم کنید : « پنج توپ پارچه »

۱۰- برای ترکیب « لُبه دیوار باغ » ، نمودار رسم کنید

۱۱- در جمله زیر شاخص و ممیز کدامند ؟ سه جلد کتاب دایره المعارف فارسی به سرپرستی دکتر غلامحسین مصاحب به چاپ

رسید . **شاخص: دکتر ممیز : جلد**

۱۲- در جمله مقابل « صفت صفت » را بیابید . علاقه ی زیاد او به رنگ سبز روشن مرا متعجب کرد . **صفت صفت: روشن**

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۱۳- « حکیم ابوالقاسم فردوسی ، برجسته ترین حماسه سرای ایران و جهان ، با خلق اثر عظیم خود ، پرچم افتخار را در سراسر جهان برافراشت . » کدام واژه « صفت مضاف الیه » است ؟ نمودار پیکانی آن را رسم کنید

صفت مضاف الیه : عظیم **خلق اثر عظیم خود**

۱۴- وابسته ی وابسته ی جمله را بیابید و نوع آن را بنویسید

« گروهی از علمای اخلاق ، تعبیر های بسیار زیبا و مناسبی برای تربیت دارند . » **وابسته ی وابسته : بسیار (قید صفت)**

۱۵- « انوری در ستایشگری از شاعران زمان خود سبقت می گیرد . » « وابسته ی وابسته » را مشخص کنید و نمودار پیکانی آن را

رسم نمایید . مضاف الیه مضاف الیه : خود **شاعران زمان خود**

۱۶- نمودار پیکانی گروه اسمی « لباس آبی آسمانی » را رسم کنید

۱۷- در عبارت زیر « ممیز » را مشخص کنید : آن قدر علاقه ی او به کوهنوردی زیاد است که دیروز بالاخره یک جفت کفش

کوه خرید . ممیز : جفت

۱۸- شاخص و ممیز را بیابید و بنویسید « چهار دستگاه تلویزیون را که بدنه ی آن ها آبی آسمانی بود ، از فروشگاه شقایق

خریدم و به خانه ی عمو حسین بردم

شاخص : عمو **ممیز : دستگاه**

۱۹- شاخص و ممیز را در جمله پیدا کنید و بنویسید : « مهندس احمدی ، دو دستگاه تلویزیون را تعمیر کرد . »

شاخص : مهندس **ممیز : دستگاه**

۲۰- در جمله ی زیر شاخص و ممیز کدامند ؟ « دکتر عبدالحسین زرین کوب ، یک جلد کتاب تحت عنوان « پله پله تا

ملاقات خدا » در شرح حال مولانا نوشته است »

شاخص : دکتر **ممیز : جلد**

۲۱- در جمله ی « مریم یک دست لباس سبز یشمی خرید » ممیز و صفت صفت را مشخص کنید

ممیز : دست **یشمی : صفت صفت**

۲۲- نمودار گروه اسمی « کیف پسر همسایه » رسم کنید

احسان محسنی	رشته های نظری	جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳
		۲۳- شاخص و ممیز را در جمله « کدخدا علی به تازگی برای مسجد روستا دو تخته فرش خریده است » پیدا کنید شاخص : کدخدا ممیز : تخته ۲۴- نقش واژه های مشخص شده را در گروه اسمی بنویسید الف کلاس درس ریاضی ب لباس کاملاً مناسب الف ریاضی : مضاف الیه مضاف الیه ب کاملاً : قید صفت ۲۵- در جمله وابسته ی وابسته و نوع آن را مشخص کنید . « او دانش آموز نسبتاً دقیقی است » نسبتاً : قید صفت ۲۶- نوع وابسته های وابسته را در گروه اسمی مقابل بنویسید الف - کتاب بسیار آموزنده : قید صفت ب - کتاب سبز یشمی : صفت صفت ۲۷- با توجه به جمله ی « خاله مریم به خاطر علاقه به زهرا یک پیراهن آبی آسمانی برای او دوخت » به سؤالات پاسخ دهید الف کدام کلمه شاخص است ؟ خاله ب- یک وابسته ی وابسته بیابید و نوع آن را بنویسید . آسمانی : صفت صفت ۲۸- در جمله « عمو محسن به دلیل علاقه به کار موفقیت نسبتاً خوبی دارد » الف - یک وابسته ی وابسته بیابید و نوع آن را بنویسید . نسبتاً : قید صفت ب - کدام کلمه شاخص است . عمو ۲۹- در گروه اسمی « یک لیوان نوشیدنی خنک » وابسته ی وابسته و نوع آن را مشخص و نمودار پیکانی آن را نیز رسم کنید یک لیوان نوشیدنی خنک لیوان : ممیز ۳۰- در عبارت : « نگاه هراسان به هم نوع خود، نمود راز آمیز و مبهم ازافکار پنهان اوست . » وابسته ی وابسته «را بیابید ، نام آن را بنویسید ؛ سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید نگاه هراسان : هر : صفت مضاف الیه ۳۱- نمودار پیکانی گروه های اسمی زیر را رسم کنید برگ کدام درخت؟ دو کیلومتر جاده ۳۲- در جمله ی « در جشن تولد دوستم یک جلد رمان به او تقدیم کردم . » « جلد » چه نوع وابسته ای است ؟ ممیز ۳۳- در عبارت : « دادستان این اداره از طریق پرس و جو با خبرنگاران گوش به زنگ توانست با دادگری ، حکم منطقی بدهد » وابسته ی وابسته رایباید، نام آن را بنویسید؛ نمودار پیکانی آن را رسم کنید دادستان این اداره این : صفت مضاف الیه

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۳۴ - دو واژه ی « تخته » در عبارت های زیر از نظر دستوری چه تفاوتی با یکدیگر دارند ؟

الف (یک تخته فرش ب (بهترین تخته ی کلاس
تخته در گروه « الف » ممیز است و در گروه « ب » هسته

۳۵ - در عبارت « دوست پدرم انسانی فاضل است که شجاعانه با مشکلات مبارزه می کند. »

« وابسته ی وابسته » را بیابید ، نوع آن را بنویسید و برای آن نمودار پیکانی رسم کنید

« م » مضاف الیه مضاف الیه دوست پدرم

۳۶ - هسته و نوع وابسته ها را مشخص کنید.

در میان آن دو کوه سبز و سفید، در کنار آن چشمه نازنین، توی آن چادر سیاه، در آغوش آن مادر مهربان
میان هسته (آن صفت اشاره) دو (صفت شمارشی) کوه (مضاف الیه) سبز و سفید (صفت مضاف الیه)
کنار (هسته) آن (صفت اشاره) چشمه (مضاف الیه) نازنین (صفت مضاف الیه)
توی (هسته) آن (صفت اشاره) چادر (مضاف الیه) سیاه (صفت مضاف الیه)
آغوش (هسته) آن (صفت اشاره) مادر (مضاف الیه) مهربان (صفت مضاف الیه)

شراین غول بی شاخ و دم را از سر ما بکن

شر (هسته) این (صفت اشاره) غول (مضاف الیه) بی شاخ و دم (صفت مضاف الیه)

برای مین گذاری این منطقه دو هزار تا مین لازم داریم.

مین گذاری این (صفت منطقه) مضاف الیه دو هزار (صفت شمارشی) تا (ممیز) مین (هسته)

۳۷ - مثال برای انواع وابسته وابسته در کتاب درسی

ممیز:

(۱) صد کاروان هیون

(۲) هیزم دو کوه (دو کوه هیزم)

(۳) اینجا... می توان چند حلقه چاه عمیق زد

(۴) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ

(۵) یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است

قید صفت :

بر بالای آن با خط درشت و بسیار روشن نوشته شده بود

صفت مضاف الیه :

(۱) آن خداوند و سوار رخس بی مانند

(۲) سموم سرد این عقل بی درد و بی دل

سموم (هسته) سرد (صفت بیانی این صفت مضاف الیه) عقل (مضاف الیه) بی درد و بی دل (صفت مضاف الیه)

(۳) گفت : « مسجد ، خوابگاه مردم بدکار نیست »

(۴) آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می رسد

(۵) شگفتا که نگاه های لوکس مردم آسفالت نشین شهر، آن را کهکشان می بین

مضاف الیه مضاف الیه :

(۱) آیینۀ نگاهت ، پیوند صبح و ساحل ت در آیینۀ نگاهت = آیینۀ نگاه تو

(۲) آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می رسد

(۳) شگفتا که نگاه های لوکس مردم آسفالت نشین شهر ، آن را کهکشان می بین

واژه های هم آوا

(۱) در جمله های زیر کدام واژه ها « هم آوا » هستند؟ مشخص کنید

در گلستان سعدی سخنان نغز و دلکش فراوان است . پیمان شکن کسی است که عهد و پیمان خود را نقض کند

نغز و نقض

(۲) برای واژه ی « حیا » یک واژه ی « هم آوا » با ذکر معنی آن بنویسید . حیات : به معنی زندگی

(۳) دو واژه ی هم آوا نام ببرید که از نظر نوشتاری با هم متفاوت باشند .

ثواب و صواب یا خویش و خیش یا خوان و خان

(۴) دو واژه ی « هم آوا » مثال بزنید که از نظر شکل نوشتار و گفتار یکسان باشند

گور (گور خر) ، گور (قبر) یا روان (روح) ؛ روان (جاری)

(۵) کدام کلمات ، هم آوا نیستند ؟ جواب : ج - (قرض - غرض)

الف (ثواب - صواب) ب - (عَلم - اَلم) ج - (قرض - غرض) د - (تهدید - تهید)

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

انواع «و»

(۱) نوع «و» (حرف عطف و ربط) را مشخص کنید

توقف ما در امان و آتن بیش از نیم ساعت طول نکشید و به قول بیرجندی ها، در این دو شهر «سرپری» زدیم

حرف ربط

حرف عطف

(۲) نوع «و» (حرف عطف و ربط) را مشخص کنید

حرف ربط

ملکا ذکر تو گویم که تو پاک و خدایی

حرف ربط

همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی

تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

حرف ربط

حرف عطف

نوع و زمان فعل

(۱) در جمله ی: « باد آرام آرام برگی را از شاخه انداخته بود. »

الف: ماضی بعید

الف) نوع و زمان فعل جمله را بررسی کنید.

ب: بیندازد

ب) زمان فعل جمله را با حفظ شخص به مضارع التزامی تبدیل کنید.

(۲) فعل جمله را با حفظ شخص تبدیل به مضارع التزامی کنید « شاعر پر آوازه ی شیراز، حافظ، با بیان مضامین عاشقانه –

عارفانه، مارا از توجه به ظواهر دنیوی رهانده است. » **برهاند**

(۳) زمان و نوع فعل مشخص شده را بنویسید

«اگر انسان به دانش و توانمندی های خود مغرور بشود، راه به جایی نمی برد» **مضارع التزامی**(۴) زمان و نوع فعل « می شود » را در جمله ی « جامعه با تکرار نیرومند می شود » بنویسید. **مضارع اخباری**

(۵) زمان و نوع فعل مشخص شده را بنویسید. «اگر انسان به دانش و توانمندی های خود مغرور بشود، راه به جایی نمی برد»

مضارع التزامی

ضمیمه پیوسته (متصل) و گسسته (جدا)

روابط معنایی کلمات

(۱) در جمله ی «ماه دور و دراز بود» چگونه به معنای «ماه» پی می بریم؟

با توجه به رابطه ی هم نشینی ماه و دور و دراز

(۲) عبارات نوشته شده در گروه «الف» رابه روابط معنایی خود در گروه «ب» وصل کنید.

توجه: یکی از روابط معنایی در گروه «ب» زیادی است.

(الف) ۱- نغزو دلکش ۲- لاله و شقایق ۳- هنر و مجسمه سازی (ب) تضمّن - تضاد - ترادف - تناسب

(۱) نغزو دلکش : ترادف ۲) لاله و شقایق : تناسب

(۳) در ترکیب «سیر و گرسنه» معنای واژه ی «سیر» را با توجه به چه رابطه ای در می یابیم؟ تضاد

(۴) میان دو واژه ی «سیر» و «خوراکی» کدام رابطه ی معنایی برقرار است؟

۱- تضمّن ۲- ترادف ۳- تناسب ۴- تضاد

(۵) از چه طریق می توان به معنای متفاوت «بوستان» در دو جمله ی زیر پی برد

(الف) با خواندن بوستان درهای اندیشه سعدی به رویم گشوده شد. هم نشینی با واژه خواندن یا سعدی

(ب) تفرّج در بوستان کودک خیالم را به بازی واداشت هم نشینی با واژه تفرّج یا بازی

شیوه ی عادی و بلاغی

گروه های سازنده ی جمله به دو شیوه در کنار هم قرار می گیرند: شیوه ی عادی و شیوه ی بلاغی.

شیوه ی عادی: اجزای کلام به ترتیب در جای خود قرار می گیرد

مثلا، نهاد در ابتدا و فعل در انتهای جمله می آید دل و جان عقاب، غمناک گشت

شیوه ی بلاغی: در این شیوه، اجزای کلام برحسب تشخیص نویسنده و برای تاثیر بیشتر سخن جابه جا می شوند

گشت غمناک دل و جان عقاب

(۱) بیت به شیوه ی بلاغی ساخته شده است یا به شیوه ی عادی؟

گرت همواره باید کامکاری ز مور آموز رسم بردباری شیوه ی بلاغی

(۲) جملات و ابیات زیر به شیوه ی عادی است یا بلاغی؟

(الف) گشت غمناک دل و جان عقاب چو ازو دور شد ایام شباب بلاغی

(ب) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان بلاغی

(ج) پاریز کلاس ششم ابتدایی نداشت عادی

(د) رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی بلاغی

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۳) در کدام گزینه شیوه بلاغی وجود ندارد؟

- الف) چو آگاه شد دختر گزدهم که سالار آن انجمن، گشت کم
 ب) کجا نام او بود «گردآفرید» زمانه ز مادر، چنین ناورید
 ج) چنان ننگش آمد ز کار هجیر که شد لاله رنگش به کردار قیر
 د) چو سهراب شیراژن، او را بدید بخندید و لب را به دندان گزید
- د) اجزای جمله، به ترتیب درجای خود آمده اند

حروف ربط هم پایه ساز و وابسته ساز

جمله پایه (هسته) و پیرو (وابسته)

حرف ربط یا پیوند از نظر کاربرد، دو گونه است:

الف) پیوندهای وابسته ساز که همراه با جمله های وابسته به کار می روند و شامل دو بخش پایه (هسته) و پیرو (وابسته) است؛ مانند: که، چون، تا، اگر، زیرا، همین که، گرچه، با اینکه، تا اینکه

جمله ای که حرف ربط وابسته ساز دارد، وابسته است

در جملات زیر جمله پایه (هسته) و پیرو (وابسته) را مشخص کنید

۱) اگر (حرف ربط هم پایه ساز) این غاز را برای میهمان های امروز بیاوریم جمله پایه (هسته) برای میهمان

های فردا از کجا غاز خواهی آورد؟ جمله پیرو (وابسته)

۲) سگ را بیاور جمله پایه (هسته) تا (حرف ربط هم پایه ساز) حسابش را دستش بدهیم جمله پیرو (وابسته)

۳) گرچه (حرف ربط هم پایه ساز) چشم هایشان به غاز دوخته شده بود جمله پیرو (وابسته) جز تصدیق

حرف های مصطفی و بله و البته گفتن چاره ای نداشتند جمله پایه (هسته)

ب) پیوندهای هم پایه ساز که بین دو جمله همپایه به کار می رود؛ مانند: اما، ولی، لیکن، و، یا...

این حروف جمله را به هسته و وابسته تقسیم نمی کنند

اینک روز دوم عید است و تدارک پذیرایی از هر جهت دیده شده است.

انواع «ان»

(۱) پسوند «ان» در واژه ی «پاکان» چه معنایی دارد؟ نشانه جمع

(۲) نوع «ان» در «بهاران» بر چه مفهومی دلالت دارد؟ در مفهوم قید (زمان)

(۳) پسوند «ان» در هریک از واژه های زیر بیانگر چه مفهومی است؟

(۴) الف - بامدادان ب - سپاهان پ - پاییزان ت - سواران ج - شادان چ - کوهان
الف - زمان ب مکان پ - زمان ت علامت جمع ج صفت فاعلی (قید حالت) چ - شباهت

(۵) یک واژه بنویسید که در آن پسوند «ان» بیانگر زمان باشد

پاییزان، بامدادان، شامگاهان، سحرگاهان

(۶) در کدام یک از واژه های زیر «ان» بر مفهوم جمع دلالت نمی کند؟ مفهوم آن را بنویسید.

پاییزان دردمندان پاییزان: زمان

(۷) پسوند «ان» در کدام یک از کلمات زیر نشانه ی جمع نیست؟

گیلان - زانوان - بهاران - چشمان . گیلان و بهاران

(۸) «ان» در هر یک از کلمات نشانه ی چیست؟

مردان: جمع پاییزان: زمان

(۹) پسوند «ان» در هر یک از واژه های: برگ ریزان - کوهساران - شامگاهان باختران چه مفهومی دارد؟

برگ ریزان: زمان - کوهساران: مکان - شامگاهان: زمان - باختران: مکان

(۱۰) آیا پسوند «ان» در واژه ی «کوهان» نشانه ی جمع است؟ دلیل خود را بنویسید

خیر، زیرا نشانه ی شباهت است (مانند کوه)

(۱۱) پسوند «ان» در کدام یک از کلمات زیر نشانه ی چیست؟

الف - کاویان ب گیلان پ - بابکان ت خندان ج ماهان چ - خواهان
الف - نسبت ب مکان پ - نسبت ت صفت فاعلی (قید حالت) ج شباهت چ - صفت فاعلی (قید حالت)

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخوه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

استفهام انکاری (پرسش انکاری): اگر جمله ی پرسشی با فعل مثبت برای انکار موضوعی بیاید ((استفهام انکاری)) است.

مثال: همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ یعنی هیچ کس زهر و تریاقی (پادزهری) مانند نی ندیده است.

شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین حایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها؟

مقصود شاعر این بوده که حال ما را سبکباران ساحل ها به هیچ وجه نمی فهمند

یا: تو کز سرای طبیعت نمی روی بیرون کجا به کوی حقیقت گذر توانی کرد؟ (سعدی)

یعنی: معلوم است که گذر نمی کنی

مثال از کتاب درسی

(۱) از دست و زبان که برآید کز عهده شکرش به درآید؟

(۲) ای بی خبر! بکوش که صاحب خبر شوی تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟

(۳) آنجا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟

(۴) کزین دو یکی گر شود نابکار از آن پس که خواند مرا شهریار؟

(۵) چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است؟ یا چه چیز تازه ای برای نوشتن؟

استفهام تأکیدی (پرسش تأکیدی): اگر جمله ی پرسشی با فعل منفی برای تأکید موضوعی بیاید ((پرسش تأکیدی)) است. مثال:

مگر به تو نگفته بودم؟

مثال: مگر اشک سیه روزان به استحکام کاخ پوشالی جباران به سخره نمی نگردد؟

با تأکید می گوید که اشک سیه روزان به کاخ ستمگران به سخره می نگردد

مثال از کتاب درسی

(۱) گفت: والی از کجا در خانه ی خمّار نیست؟ یعنی: والی، حتماً در میخانه است

(۲) آیا چیزی در مخیله آدمی می گنجد، که قلم بتواند آن را بنگارد،

اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟ یعنی: جان من همه چیز را برای تو ترسیم کرده است

آرایه های ادبی

تشبیه

۱) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورده. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق دربر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم ملّوسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده.

۲) چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان

۳) واصفان حلیّه جمالش به تحیر منسوب ۷ که: ما عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ.

۴) یکی از صاحب دِلان سر به جیبِ مراقبت فروبرده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده

۵) دست از مس وجود، چو مردانِ ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۶) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است

۷) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت

۸) تا واره‌ی از دَم ستوران وین مردم نحس دیو مانند

۹) بنواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند

۱۰) تو مشت درشت روزگاری از گردشِ قرن ها پس افکند

۱۱) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه، بنای ظلم بر کند

۱۲) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد

۱۳) آتش عشق است کاندَر نی فتاد جوشش عشق است کاندَر می فتاد

۱۴) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید

۱۵) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد

۱۶) آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران

۱۷) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دیوار زندگی را زین گونه یاد گاران

۱۸) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند تا در زمانه باقی است آواز باد و باران

۱۹) جزیره های کوچک و بزرگ، مثل وصله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.

۲۰) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد

۲۱) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند

۲۲) چون نعمتی پدید آید، بر مرکب شکر نشینم. چون بلایی پدید آید، بر مرکب صبر نشینم. و چون طاعتی پیدا گردد، بر مرکب اخلاص نشینم

۲۳) همه چشم ها به او بود که چراغ علم و فلسفه و کلام را روشن نگاه دارد

۲۴) در آن هنگام که بهار حیات علمی و اجتماعی اش فرا رسیده بود، ناگهان منقلب شد.

۲۵) تابستان وصال، امید بخش و گرم و مهربان و نوازشگر می آمد

۲۶) ما را از غربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن گسترمان، کویر می بُرد

۲۷) عطر الهام را در فضای اسرارآمیز آن استشمام کرده است

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

بروزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

- (۲۸) آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پر مهتابی
- (۲۹) هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم
- (۳۰) این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر، ستارگان زیبا و خاموش، تک تک از غیب سر می زنند
- (۳۱) گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد
- (۳۲) آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس که قلب پاک کودکانه ام همچون پروانه شوق در آن می پرید در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد
- (۳۳) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند در دادگاه عشق رگ گردنت گواه
- (۳۴) اگر کوه آتش بود بسپریم ازین، تنگ خوار است اگر، بگذرم
- (۳۵) گرچه بیرون تیره بود و سرد، همچون ترس / ... قهوه خانه گرم و روشن بود، همچون شرم
- (۳۶) و دَمش، چونان حدیث آشنایش گرم
- (۳۷) چوب دستی منتشا ماند در دستش
- (۳۸) همگنان خاموش، / گرد بر گردش، به کردار صدف بر گرد مروارید، پای تا سر گوش
- (۳۹) آن که هرگز چون کلید گنج مروارید / گم نمی شد از لبش لبخند
- (۴۰) چاه چونان ژرفی و پهنایش، بی شرمیش ناباور و غم انگیز و شگفت آوذ
- (۴۱) پهلوان هفت خوان، اکنون طعمه دام و دهان خوان هشتم بود
- (۴۲) صدای شوم و نامردانه اش در چاه سار گوش می پیچید
- (۴۳) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید و نگاهش مثل خنجر بود
- (۴۴) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی روید من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن
- (۴۵) عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود
- (۴۶) چون بتابد آفتاب معرفت از سپهر این ره عالی صفت...
- (۴۷) گردنش مثل گردن همان غاز مادرمرده ای بود که در همان ساعت در دیگ مشغول کباب شدن بود
- (۴۸) صدایش بریده بریده از نی پیچ حلقوم بیرون آمد
- (۴۹) غاز گلگونم، طعمه این جماعت کرکس صفت شده، در گورستان شکم آقایان ناپدید گردید
- (۵۰) خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته
- (۵۱) ای فکر دور پرواز من، بال های عقاب آسایت را از پرواز بازدار و تو ای کشتی تندرو خیال من، همین جا لنگر انداز

جناس

(۱) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد
نیست و نیست جناس تام: واژه نیست در مصراع اول فعل منفی اسنادی است و در مصراع دوم اسم در معنی نابود است
باد و باد: جناس تام **واژه باد در مصراع اول در معنی «هوا» است و در مصراع دوم فعل اسنادی دعایی است**

(۲) نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید
پرده اول: آهنگ و مقام موسیقی / پرده دوم: حجاب و ستر

(۳) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند
کی در مصراع اول با کی مصراع دوم: جناس تام پادشاه / چه وقت و چه زمانی

(۴) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
فهم و وهم: جناس ناهمسان اختلافی

(۵) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی **جناس ناهمسان اختلافی: غیب و عیب**

(۶) وجه خدا اگر شَوَدَت منظر نظر زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی
منظر نظر: جناس ناهمسان افزایشی

(۷) بگرای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند
گرزه و شرزه: جناس ناهمسان اختلافی

(۸) بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی ها شکایت می کند
حکایت و شکایت: جناس ناهمسان اختلافی

(۹) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش
اصل و وصل: جناس ناهمسان اختلافی

(۱۰) تن زجان و جان زتن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست
مستور و دستور: جناس ناهمسان اختلافی

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

(۱۱) روزها گر، رفت گو رو، باک نیست تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست

باک و پاک : جناس ناهمسان اختلافی

(۱۲) در عالم پیر، هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است

عاشق و عشق: اشتقاق و جناس ناهمسان افزایشی

(۱۳) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو

بار و بهار: جناس ناهمسان افزایشی

(۱۴) آنجا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو

سرد و درد: جناس ناهمسان اختلافی

(۱۵) دارد اسارت تو به زینب اشارتی از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه

اسارت و اشارت: جناس ناهمسان اختلافی

(۱۶) چنین گفت موبد به شاه جهان که درد سپهد نماند نهان **جهان و نهان جناس ناهمسان اختلافی**

(۱۷) به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت، صد کاروان

کاروان و ساروان: جناس ناهمسان اختلافی

(۱۸) رخ شاه کاووس پر شرم دید سخن گفتنش با پسر نرم دید

شرم و نرم: جناس ناهمسان اختلافی

(۱۹) چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو

غَو و نَو: جناس ناهمسان اختلافی

۲۰ مُلک اینجا بایدت انداختن مُلک اینجا بایدت در باختن

مُلک و مُلک: جناس ناهمسان حرکتی

حسن تعلیل

(۱) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دلبند

(۲) تو قلب فسرده زمینی از درد، ورم نموده یک چند

(۳) با خاک عجین آمد و از تاک عیان شد خون دل شاهان که می اش نام نهادند

(۴) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند

(۵) دلگرمی و دم سردی ما بود که گاهی مردادمه و گاه دی اش نام نهادند

(۶) و از آن است که پیامبران همه از اینجا برخاسته اند

تناقض (متناقض نما . پارادوکس)

- (۱) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟
 (۲) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران
 (۳) آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پر مهتابی
 (۴) در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد
 (۵) لبریز زندگی است نفس های آخرت آورده مرگ گرم به آغوش تو پناه
 (۶) معلم را می دیدم که بی حرکت برجای خویش ایستاده است و با نگاههای خیره و ثابت، پیرامون خود را می نگرد

سجع

- (۱) مَنّت خدای را، عزّ و جلّ که طاعتش موجبِ قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت
 (۲) هر نفسی که فرو می رود، مُمدّ حیات است و چون برمی آید، مفرّح ذات
 (۳) بارانِ رحمتِ بی حسابش همه را رسیده و خوانِ نعمت بی دریغش همه جا کشیده
 (۴) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای مُنکر نبرد
 (۵) یکی را از ملوک عَجَم حکایت کنند که دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده

ایهام و ایهام تناسب

- (۱) گفت: رو، صبحِ آی قاضی نیمه شب بیدار نیست (۱) مقابل خواب (۲) آن که هشیار نباشد
 (۲) تا واره‌ی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند (۱) سخن، بانگ (۲) کنار، پهلوی
 (۳) از سیم به سر یکی کُله خود ز آهن به میان یکی کمر بند ۱ کمر ۲ میان کوه
 (۴) تو قلب فسردهٔ زمینی از درد، ورم نموده یک چند ۱ یخ زده و منجمد ۲ افسرده
 (۵) بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. ۱ رایحه ۲ آرزو و امید
 (۶) آنجا در آن برزخ سرد در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟
 ۱ سرد ۲ بی روح و افسرده
 (۷) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک هم سطح و یکسان کند
 (۱) من با سجده کردن با خاک هم سطح می شدم و دیده نمی شدم
 (۲) من با سجده در برابر عظمت خالق، پست و کوچک می شوم
 (۸) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه
 ۱ یقین دارم. ۲ واهمه دارم.
 (۹) چو پیش پدر شد سیاوش پاک نه دود نه آتش نه گرد و نه خاک
 ۱ تمیز ۲ بی گناه
 (۱۰) قهوه خانه گرم و روشن بود، همچون شرم / راستی، کانون گرمی بود
 ۱ مقابل سرد ۲ بامهر و صمیمی بود.
 (۱۱) این گلیم تیره بختی هاست / خیسِ خون داغ سهراب و سیاوش ها
 ۱ درد و غصه ۲ خون داغ و گرم

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیز امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۱۲) ناگهان انگار / بر لب آن چاه... سایه ای را دید / او شغاد آن نابردار بود

۱ برادر ناتنی ۲ ناجوانمرد

ایهام تناسب

۱) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

روی: ایهام تناسب با لب و دندان ۱ روی، چهره ۲ امکان یافتن

۲ باید عزیزانت را ترک گویی و به همان شهر بی مهر، به همان دیار بی یار، به همان هوای غبار آلود، به همان آسمان دود گرفته

باز گردی مهر ایهام تناسب دارد: ۱ محبت ۲ خورشید که با هوا و آسمان تناسب دارد

استعاره

۱) فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زُمرّدین بگسترد.

استعاره از سبزه و گیاه

۲) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان؟

استعاره از اتفاقات ناموافق

۳) یکی از دوستان گفت: از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟

استعاره از عالم معارف الهی و مکاشفه

۴) به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پرکنم هدیه اصحاب را

استعاره از جمال حق

۵) چون برسدیم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

استعاره از تجلیات حق

۶) یک دم غریق بحر خدا شو، گمان مبر کز آب هفت بحر، به یک موی، تر شوی

استعاره از معرفت حق

۷) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، هم چو من است

ناله: استعاره از شعر شاعر / مرغ اسیر: استعاره از خود شاعر

۸) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران گنش آن خانه که بیت الحزن است

استعاره از وطن

۹) ای دیو سپید پای دربند ای گنبد گیتی ای دماوند

آوردن «ای» بای دیو و گنبد: تشخیص دیو سپید و گنبد گیتی: استعاره از کوه دماوند

احسان محسنی	رشته های نظری	جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳
	ز آهن به میان یکی کمر بند کمر بند آهنی: استعاره از صخره های تیره رنگ میان کوه ستوران: استعاره از مردم نادان شیر سپهر استعاره از خورشید ورم: استعاره از برآمدگی کوه کافور: استعاره از برف آتش: استعاره از خشم و نفرت زین سوخته جان، شنو یکی پند آتش: استعاره از خشم و نفرت مادر: استعاره از دماوند سپید معجز: استعاره از برف است اضافه استعاری بنا در مصراع اول: استعاره از ظلم آتش: استعاره از عشق غرغ آتش شد کسی کانا رسيد آتش: استعاره از عشق تو را به خدا بگو فلانی هنوز از خواب بیدار نشده و شرّ این غول بی شاخ و دم را از سر ما بکن استعاره از مصطفی این گره فقط به دست خودت گشوده خواهد شد گره: استعاره از مشکل اما خنده ات که رها می شود / تمامی درهای زندگی را / به رویم می گشاید. درهای زندگی: استعاره (اضافه استعاری) عشق من، خنده تو / در تاریک ترین لحظه ها می شکفت شکفتن خنده: استعاره (خنده به گلی تشبیه شده است که می شکفت) دلم می خواهد بر بال های باد بنشینم . باد: استعاره از پرنده ای که بال دارد مگر روزی به پایان این دریای بی کران رسم دریای بی کران: استعاره از جهان آفرینش ای فکر دور پرواز من ، بال های عقاب آسایت را از پرواز بازدار تشخیص. غیرانسان اگر مخاطب قرار گیرد، تشخیص (استعاره) است. دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده جبین دل: تشخیص و استعاره ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران بیداری ستاره، در چشم جویباران بوسه های باران: برخورد قطرات باران با برگ؛ اضافه استعاری / چشم جویباران: اضافه استعاری چشمه آبی سرد که در تموز سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید. از دامنه کوه های شمالی ایران به سینه کویر سرازیر می شود و از دل ارگ مزینان سر بر می دارد. از اینجا درختان کهنی که سالیانی دراز سر بر شانه هم داده اند، آب را تا باغستان و مزرعه مشایعت می کنند استعاره مکنیه و تشخیص: سینه کویر، دل یخچال، دل ارگ مزینان و سر بر شانه هم دادن درختان درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد آیات وحی را بر لب دارد: تشخیص، استعاره مکنیه در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست	۱۰) از سیم به سر یکی کُله خود سیم: استعاره از برف روی کوه ۱۱) تا واره ای از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند با اختر سعد کرده پیوند شیر سپهر استعاره از خورشید ۱۲) تو قلب فسرده زمینی از درد، ورم نموده یک چند ۱۳) تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضما د کردند ۱۴) شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند ۱۵) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان، شنو یکی پند آتش: استعاره از خشم و نفرت ۱۶) ای مادر سر سپید، بشنو این پند سیاه بخت فرزند ۱۷) برکش ز سر این سپید معجز بنشین به یکی کبود اورند ۱۸) بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ۱۹) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه، بنای ظلم بر کند ۲۰) بعد از این وادی عشق آید پدید غرغ آتش شد کسی کانا رسيد ۲۱) این گره فقط به دست خودت گشوده خواهد شد گره: استعاره از مشکل ۲۲) اما خنده ات که رها می شود / تمامی درهای زندگی را / به رویم می گشاید. درهای زندگی: استعاره (اضافه استعاری) ۲۳) عشق من، خنده تو / در تاریک ترین لحظه ها می شکفت شکفتن خنده: استعاره (خنده به گلی تشبیه شده است که می شکفت) ۲۴) دلم می خواهد بر بال های باد بنشینم . باد: استعاره از پرنده ای که بال دارد ۲۵) مگر روزی به پایان این دریای بی کران رسم دریای بی کران: استعاره از جهان آفرینش ۲۶) ای فکر دور پرواز من ، بال های عقاب آسایت را از پرواز بازدار تشخیص. غیرانسان اگر مخاطب قرار گیرد، تشخیص (استعاره) است. ۲۷) دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده جبین دل: تشخیص و استعاره ۲۸) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران بیداری ستاره، در چشم جویباران بوسه های باران: برخورد قطرات باران با برگ؛ اضافه استعاری / چشم جویباران: اضافه استعاری ۲۹) چشمه آبی سرد که در تموز سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید. از دامنه کوه های شمالی ایران به سینه کویر سرازیر می شود و از دل ارگ مزینان سر بر می دارد. از اینجا درختان کهنی که سالیانی دراز سر بر شانه هم داده اند، آب را تا باغستان و مزرعه مشایعت می کنند ۳۰) استعاره مکنیه و تشخیص: سینه کویر، دل یخچال، دل ارگ مزینان و سر بر شانه هم دادن درختان درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد آیات وحی را بر لب دارد: تشخیص، استعاره مکنیه ۳۱) در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

قلب کویر: اضافه استعاری و تشخیص / حلقوم چاه: اضافه استعاری و تشخیص

(۳۲) این فصل فصل من و توست فصل شکوفایی ما

برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو تشخیص و استعاره مکنیه: بخوانیم با گل

(۳۳) در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد عقل بی درد و بی دل: تشخیص

(۳۴) آن همه زیبایی ها که درونم را پر از خدا می کرد، به این علم عددین مصلحت اندیش آلود

علم عددین مصلح تاندیش: تشخیص و استعاره مکنیه

(۳۵) آه، این سر بریده ماه است در پگاه؟ یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟

سر ماه و سر خورشید: اضافه استعاری و تشخیص

(۳۶) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند

چرخ بلند: استعاره از آسمان تشخیص: سوگند چرخ بلند

(۳۷) پهلوان هفت خوان، اکنون / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود

اضافه استعاری و تشخیص: دهان خوان هشتم

(۳۸) رخس زیبا، رخس غیرتمند / رخس بی مانند تشخیص: رخس غیرتمند

تلمیح

(۱) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

تلمیح به حدیثی از حضرت علی دارد: لَا يُدْرِكُهُ بَعْدُ الْهَمَمُ وَلَا يَنَالُهُ غَوْصُ الْفِطْنِ (کسی که همت های دور پرواز او را درک

نکنند و عقل های زیرک به گنه آن نرسند)

نیز تلمیح به آیه شریفه: اللَّهُ الَّذِي لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(۲) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو ببوشی همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

تلمیح: همه غیبی تو بدانی: اللَّهُ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ

مصراع دوم تلمیح به آیه: تَعَزَّوْا تَشَاءُوا وَ تَذَلُّوا مِنْ تَشَاءٍ

(۳) منت خدای را ، عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت

تلمیح دارد به آیه ۷ از سوره ابراهیم: «لَنْ شَكَرْتُمْ لَزَيْدَنَّكُمْ»

احسان محسنی	رشته های نظری	جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳
		(۴) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری مصرع اول هر دو بیت، تلمیح دارد: « وَ سَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ » (۵) در خبر است از سرور کاینات و مَفخر موجودات و رحمت عالمیان و صَفوت آدمیان... رحمت عالمیان: تلمیح دارد به آیه ۱۰۶ از سوره انبیا: « وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ » (۶) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان تلمیح دارد به داستان حضرت نوح (۷) آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است بیت تلمیح به ماجرای حضرت سلیمان دارد. راز فرمانروایی و قدرت وی در انگشتی وی بود که می گویند اسماء پروردگار بر آن حک شده بود و چون اهریمن به ترفندی آن را به دست آورد، به جای سلیمان بر تخت نشست و سلیمان آواره شد. (۸) با آنکه جیب و جام من از جام و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت جمشید جم: تلمیح به داستان جمشید پادشاه پیشدادی (۹) ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند تلمیح به هفت خان رستم و جنگ با دیو سپید (۱۰) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند تلمیحی به «ریاضت» صوفیانه و عارفانه دارد که باید با تحمل رنج ها و جفاها، از خود تهی شد (۱۱) حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد و زبان گویای خدا می شود تلمیح به آیه قرآنی: یَسْجُدُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ (۱۲) ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم. ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست. تلمیح دارد به ماجرای سخن گفتن حضرت امیر با چاه (۱۳) این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر، ستارگان زیبا و خاموش، تک تک از غیب سر می زنند تلمیح به باور گذشتگان که آسمان را به رنگ سبز می پنداشتند. مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

(۱۴) آب جیحون فرو نشست؛ ریگ آموی پرنیان شد؛ بوی جوی مولیان مدهوشم کرد
تلمیح به شعر رودکی بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی
ریگ آموی و درشتی راه او زیر پایم پرنیان آید همی
آب جیحون از نشاط روی دوست خنگ ما را تا میان آید همی خنگ (اسب)
ای بخارا شاد باش و دیر زی میر زی تو شادمان آید همی

(۱۵) دارد اسارت تو به زینب اشارتی از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه
تلمیح دارد به واقعه عاشورا و اسارت حضرت زینب

(۱۶) از دوردست می رسد آیا کدام پیک؟ ای مسلم شرف، به کجا می کنی نگاه؟
بیت تلمیح دارد به ماجرای «مسلم بن عقیل» فرستاده امام حسین (ع) به سوی کوفیان.

(۱۷) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه
بیت، تلمیح دارد به داستان حضرت یوسف

(۱۸) یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است ای روضه مجسم گودال قتلگاه
بیت تلمیح دارد به واقعه عاشورا و گودال قتلگاه و نیز روضه خوانی در سوگ حضرت.

(۱۹) چنان آمد اسپ و قبا ی سوار که گفتی سمن داشت اندر کنار
تلمیح دارد به ماجرای به آتش افکندن ابراهیم

چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود
تلمیح دارد به ماجرای به آتش افکندن ابراهیم

(۲۰) مشغول تماشا و ورنانداز این مخلوق کمیاب و شیء عجب بودم
شیء عجب: تلمیح به سوره ص، آیه ۵ دارد «انّ هذا لشیء عجب» برای بیان شگفتی به کار می رود.

(۲۱) مزینان از هزار و صد سال پیش، هنوز بر همان مهر و نشان است که بود
ضرب المثل است بر گرفته از این بیت حافظ: گوهر مخزن اسرار همان است که بود حقّه مهر بدان مهر و نشان است که بود

جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳	رشته های نظری	احسان محسنی
----------------------------------	---------------	-------------

۲۲) چند صباچی تا حبشه ۲ و قلب افریقا نیز پیش راند اما همه می دانیم که «دولت مستعجل» بود
 اشاره به بیت حافظ: راستی خاتم فیروزه بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود

تضمین

- ۱) گفتم: «به روزگاران مهری نشسته» گفتم: «بیرون نمی توان کرد حتّی به روزگاران»
 شاعر در سرودن این شعر به غزل زیر از سعدی نظر داشته و بخش هایی از یک بیت را تضمین کرده است
 ۲) «در کویر خدا حضور دارد» این شهادت را یک نویسنده رومانیایی داده است
 نقل قول از نویسنده رومانی

کنایه

- ۱) پریشان روزگار کنایه از بدبخت
 ۲) سر به جیب مراقبت فروبردن: کنایه از تأمل و تفکر عارفانه است
 ۳) دامن از دست من برفت: کنایه از اینکه اختیار را از دست دادم؛ غرق چیزی شدم و خود را فراموش کردم.
 ۴) هموار نبودن راه: کنایه از نابسامانی اجتماعی. یعنی شرایط و فضا نامساعد است، جامعه فسادزده است
 ۵) نقشی ز پود و تار نیست: کنایه از نخ نما بودن و فرسودگی جامه
 ۶) از آفتاب خوب تر شدن: کنایه از رسیدن به جایی که زیباترین و درخشانترین جزء این عالم مادی به نظر انسان نیابد.
 ۷) از پای تا سر: کنایه از همه وجود، مراعات نظیر و تضاد
 ۸) در دل مدار هیچ؛ یعنی نگران این زندگی دنیایی نباش
 ۹) غرقه به خون شدن: کنایه از کشته و شهید شدن
 ۱۰) از قلم افتادن: کنایه از فراموش شدن
 ۱۱) صاحب قلم: به کنایه اندیشمند، ادیب و نویسنده
 ۱۲) پای دربند: کنایه از زندانی، گرفتار
 ۱۳) با شیر سپهر پیمان بستن و با اختر سعد پیوند کردن کنایه: ارتفاع و بلندی کوه دماوند
 ۱۴) سوخته جان: کنایه از شاعر رنج دیده
 ۱۵) سوزد جانت: کنایه از نابودی
 ۱۶) سیاه بخت: به کنایه بدبخت
 ۱۷) معجز از سر کشیدن: کنایه از ترک درماندگی و سستی
 ۱۸) بر او رند نشستن: کنایه از به دست گرفتن قدرت
 ۱۹) از بن برکندن و از ریشه برکندن کنایه: نابودی و ویرانی
 ۲۰) به دیده منت: کنایه از با میل و علاقه کاری را انجام دادن
 ۲۱) از دیوار راست بالا رفتن: کنایه از کار دشواری را انجام دادن
 ۲۲) با یک کاسه ماست، با آب یک دریاچه دوغ درست کنیم کنایه: کار ناممکن کردن

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخوه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

- (۲۳) سلّنه سلّنه: آرام آرام. کنایه است؛ یعنی آویزان و بی حال.
- (۲۴) مثل بیچّه خر روی زمین نشستن کنایه: آرام و بی سروصدا کاری انجام دادن
- (۲۵) خیلی تابلو هستی: کنایه از اینکه در دید هستی، آشکار هستی
- (۲۶) زبان آدمیزاد حالیش نیست: کنایه از زبان نفهم بودن
- (۲۷) این جای کار را دیگر نخوانده بودیم کنایه: پیش بینی نکردن عملی در موقعیتی خاص
- (۲۸) دل توی دلمان نیست: کنایه از شادمانی و انتظار برای تحقّق امری خوشایند
- (۲۹) موبه مو توضیح دادن کنایه: بسیار دقیق و مفصل امری را شرح دادن
- (۳۰) از تعجّب شاخ درآوردن کنایه: تعجب و شگفت زدگی فراوان، بسیار شگفت زده شدن
- (۳۱) آب به دهان خشک شدن: کنایه از متعجّب شدن آب به دهان خشک شدن = از تعجّب شاخ درآوردن
- (۳۲) پرده دریدن: کنایه از آشکار کردن راز
- (۳۳) راه پر خون: کنایه از شدّت رنج و سختی راه عشق
- (۳۴) بی گاه شدن روز: کنایه از سپری شدن روزهای زندگی
- (۳۵) روز دیر شدن: کنایه از ملول و خسته شدن
- (۳۶) کوتاه کردن سخن: کنایه از پایان بردن کلام و سخن نگفتن
- (۳۷) دامن کسی را گرفتن: به کنایه، متوسّل شدن به کسی
- (۳۸) رخت نهادن: کنایه از اقامت کردن
- (۳۹) مهر بر دل نشستن: کنایه از عاشق شدن
- (۴۰) چشم داشتن بر کسی یا چیزی: کنایه از امیدوار بدان کس یا بدان چیز بودن
- (۴۱) از آن چشم می زد: از آن فرمان می برد، از آن می ترسید.
- (۴۲) دلگرمی: کنایه از امیدواری. / دمّ سردی: کنایه از یأس و ناامیدی، افسردگی
- (۴۳) چیزی را گرم داشتن و چراغ را روشن نگه داشتن: کنایه از پر رونق نگه داشتن و ارزشمند کردن
- (۴۴) راه کسی را پیش گرفتن: کنایه از دنبال کردن روش و طریقه
- (۴۵) چشم به راه بودن: کنایه از منتظر بودن، انتظار کشیدن
- (۴۶) گرم چیزی بودن: کنایه از مشغول و سرگرم بودن
- (۴۷) شکفتن گل های الماس: کنایه از پدیدار شدن ستارگان
- (۴۸) سرد و بی روح بودن: کنایه از دلپذیر نبودن
- (۴۹) مزه چیزی را زیر دندان داشتن: کنایه از احساس خوبی از آن (غذا) در خاطر داشتن
- (۵۰) باد و باران خورده: کنایه از کثیف بودن
- (۵۱) قند در دل آب شدن: کنایه از میل شدید به چیزی داشتن

احسان محسنی	رشته های نظری	جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳
		(۵۲) اسم و رسم داشتن: کنایه از معروف بودن (۵۳) زمین گیر: کنایه از ناتوان (۵۴) کنایه ها: دو دل: مردد، شک دار (۵۵) گندم ها هنوز خوشه نبسته اند: هنوز نرسیده اند (۵۶) آب خوش از گلویش پایین نمی رود: آرامش ندارد. (۵۷) جوجه کبک ها، خطّ و خال انداخته اند: بزرگ شده اند (۵۸) پا به رکاب گذاشتن: کنایه از حرکت کردن (۵۹) بال و پر گشودن: کنایه از بسیار خوشحال شدن (۶۰) گشاده دستی: کنایه از سخاوت داشتن و بخشش کردن/ (۶۱) کنایه: از خویشتن بت ساختن؛ یعنی مغرور شدن (۶۲) سنگ را بر سبوی زدن: کنایه از خطر کردن و آزمایش کردن (۶۳) پراندیشه گشتن: کنایه از نگران و مضطرب شدن (۶۴) به گفتن نشاند: کنایه از روب هرو کرد. (۶۵) «روشن نگشتنِ روان» و «ایمن نگردیدنِ دل» کنایه از آرامش نیافتن و بدگمانی است (۶۶) دل شستن: خود را رها کردن، قطع امید کردن (۶۷) شب آمد به روز: و کنایه از تاریک شدن هوا (۶۸) بریان شدند: کنایه از اینکه غمگین شدند (۶۹) همی خاک نعلش برآمد به ماه: کنایه از سرعت و تاخت و تاز اسب (۷۰) نماز بردن: کنایه از تعظیم کردن (۷۱) نرم سخن گفتن: کنایه از مهربانی کردن (۷۲) تپش یافتن: کنایه از هراسیدن (۷۳) خون گریستن: کنایه از غم و اندوه بیش از اندازه (۷۴) سمن در کنار داشتن: کنایه از آرامش و تندرستی و آسیب ندیدن (۷۵) موی کندن: کنایه از شدت خشم و اندوه (۷۶) بیداد کردن سرمای دی: تشخیص و کنایه از سرمای شدید (۷۷) خو نگرم بودن: کنایه از شاد و صمیمی بودن (۷۸) آتشین پیغام: کنایه از گرم و جذاب بودن کلام (۷۹) مست شور و گرم گفتن بود: کنایه از اینکه با عشق و حرارت بسیار سخن می گفت. (۸۰) لبخند از لبش گم نمی شد: کنایه از اینکه همیشه خندان بود (۸۱) طعمه بودن: کنایه از در اختیار خود نبودن و گرفتار بودن (۸۲) حس و هوش از تن رفتن: کنایه از ضعف و ناتوانی و درماندگی (۸۳) داشت می خوابید: کنایه از مردن (۸۴) یاد زنده: به کنایه تازه و فراموش نشدنی (۸۵) کمند شصت خم: کنایه از بلند بودن کمند(طناب)

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برخیزه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

۸۶) مُلک انداختن: کنایه از پادشاهی و قدرت را رها کردن مُلک باختن: کنایه از رها کردن آنچه داریم.

۸۷) گم کرده راه کنایه: اوج حیرت و سرگردانی

۸۸) جهان از شما زیاد دیده ام: کنایه از اینکه بیشتر از شما عمر داشته ام.

مجاز:

۱) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید لب و دندان مجاز از کل وجود

۲) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند مجاز از همه اجزای عالم

۳) خواب و خورت ز مرتبه عشق دور کرد آنگه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی

خواب و خور: مجاز از زندگی مادی

۴) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت

کم و بیش: مجازاً وابستگی ها؛ نیازهای مادی

۵) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت

قلم: مجاز از اندیشه

۶) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت

پیشگاه: مجاز از دیدگاه و نظر / جامعه: مجازاً مردم جامعه

۷) تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن ها پس افکند روزگار: مجازاً مردم روزگار

۸) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند زمین: مجازاً مردم

۹) ای مادر سر سپید، بشنو این پند سیاه بخت فرزند سر: مجازاً موی سر

۱۰) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند اورند: مجازاً شأن و شوکت و تخت شاهی

۱۱) کز نیستان تا مرا بریده اند از نفیرم مرد و زن نالیده اند مجاز از همه هستی

۱۲) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق سینه: مجازاً دل عاشق

۱۳) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

زبان: مجاز از سخن و کلام / گوش: مجازاً شخص درد آشنایی است که از درد و ناله آن گوینده باخبر است

۱۴) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد دنیا: مجازاً مردم روزگار

۱۵) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نهادند

چوب: مجاز از درخت نی

۱۶) همواره فلسفه از آن سخن می گوید و مذهب بدان می خواند فلسفه: مجاز از فیلسوفان

مذهب: مجاز از اهل دین، علمای مذهبی

۱۷) که هر چند فرزند، هست ارجمند دل شاه از اندیشه باید گزند دل: مجاز از وجود

احسان محسنی	رشته های نظری	جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳
جان: مجاز از وجود جهان: مجاز از جهانیان دشت: مجاز از مردم ماه: مجاز از آسمان سر: مجاز از وجود	ز فرزند و سودابه نیک پی جهانی نظاره شده هم گروه بر آن چهر خندانش گریان شدند همی خاک نعلش بر آمد به ماه اگر بی گناهم رهایی مراست خروشیدن آمد ز شهر و ز دشت سر: مجاز از فکر و اندیشه دی: مجاز از زمستان نای: گلو/ مجاز از صدا دم: نفس مجازاً حرف و حدیث چشم: مجاز از نگاه نان را از من بگیر، اگر می خواهی، هوا را از من بگیر و هوا: نان، مجاز از خوردنی و هوا مجاز از تنفس؛ و مجموعاً مجاز از زندگی و نماد زندگی در آن سینه دلی وان دل همه سوز	۱۸) پر اندیشه شد جان کاووس کی ۱۹) نهادند بر دشت هیزم دو کوه ۲۰) سراسر همه دشت بریان شدند ۲۱) یکی تازی ای برنشسته سیاه ۲۲) سر پر ز شرم و بهایی مراست ۲۳) چو از کوه آتش به هامون گذشت شهر و دشت: مجاز از مردم حاضر در شهر و دشت ۲۴) مگر سر پادشاهی نداری ؟ ۲۵) سورتِ سرمای دی بیدادها می کرد ۲۶) مرد نقال آن صدایش گرم، نایش گرم ۲۷) و دمَش، چونان حدیث آشنایش گرم ۲۸) باز چشم او به رخس افتاد ۲۹) نان را از من بگیر، اگر می خواهی، هوا را از من بگیر ۳۰) الهی سینه ای ده آتش افروز
		اغراق: ۱) ای گنبد گیتی ای دماوند ۲) نهادند بر دشت هیزم دو کوه ۳) بیامد دو صد مرد آتش فروز ۴) یکی تازی ای برنشسته سیاه ۵) به سوزی ده کلامم را روایی

تهیه و تنظیم :

احسان محسنی

برزوه امتحان نهایی فارسی ۳ خرداد ۱۳۹۹

تاریخ ادبیات سال دوازدهم

ردیف	مؤلف و اثر	توضیحات	منظوم منتور	درس
۱	الهی نامه : سنایی		منتور	ستایش
۲	گلستان : سعدی		منتور	اول دوازدهم
۳	کلیله و دمنه : نصرالله منشی		منتور	اول
۴	روایت سنگسازان ۲ : عیسی سلمانی لطف آبادی		منتور	سوم
۵	قصه شیرین فرهاد : فرهاد احمد عربلو		منتور	پنجم
۶	مثنوی معنوی : مولوی		منظوم	ششم
۷	فیه ما فیه : مولوی		منتور	ششم
۸	فی حقیقه العشق : شهاب الدین سهروردی		منتور	هفتم
۹	تمهیدات : عین القضات همدانی		منتور	هفتم
۱۰	مثل درخت در شب باران : محمدرضا شفیعی کدکنی	(م.سرشک)	منظوم	هفتم
۱۱	از پاریز تا پاریس : محدابراهیم باستانی پاریزی		منتور	هشتم
۱۲	تذکره الاولیا : عطار		منتور	هشتم
۱۳	کویر : علی شریعتی		منتور	نهم
۱۴	بخارای من ایل من : محمد بهمن بیگی		منتور	نهم

جزوه آمادگی امتحان نهایی فارسی ۳		رشته های نظری	احسان محسنی
۱۵	دری به خانه خورشید : سلمان هراتی		منظوم دهم
۱۶	تیرانا : محمدرضا رحمانی	(مهرداد اوستا)	منثور دهم
۱۷	سانتاماریا : سید مهدی شجاعی		منثور یازدهم
۱۸	شاهنامه : فردوسی		منظوم دوازدهم
۱۹	در حیاط کوچک پاییز در زندان : اخوان ثالث		منظوم سیزدهم
۲۰	منطق الطیر : عطار		منظوم چهاردهم
۲۱	سندبادنامه : ظهیری سمرقندی		منثور چهاردهم
۲۲	ارمیا : رضا امیرخانی		منثور شانزدهم
۲۳	هوا را از من بگیر ، خنده ات را نه : پابلو نرودا		منظوم هفدهم
۲۴	غزلواره ها : شکسپیر		منظوم هجدهم
۲۵	قصه های دوشنبه : آلفونس دوده	ترجمه : عبدالحسین زرین کوب	منثور هجدهم

سوالات فارسی ۳

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم وحیده ریحانی مشهدی - قطب شهید هاشمی نژاد - ناحیه ۲ - دبیرستان فرهنگ شهید شفیعی			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	املاي کدام واژه ها با توجه به معنای آن نادرست است؟ (الف) طبق = سینی گرد (ب) اصرار = الحاح (ج) امارت = بنا (د) هول = وحشت (ه) قطور = ضخیم (و) صورت = تندى و تیزی						۰/۵
۲	از میان گروه واژه های زیر واژه های نادرست را مشخص کنید و درست آن را بنویسید. (۲ مورد نادرست است) (الف) غدر و تزویر (ب) تاق و رواق (ج) قبا و جامه (د) حشم و خدمت کاران (ه) منصوب و وابسته (د) دریغ و مضایقه						۱
۳	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) کز نیستان تا مرا بریده اند (ب) بعد از این وادی حیرت آیدت (ج) مرد نقال از صدایش ضجه می بارید. (د) شب عید نوروز بود و موقع ترفیع رتبه از نفریم مرد و زن نالیده اند کار دائم درد و حسرت آیدت						۱
۴	معنی کدامیک از واژه های زیر نادرست است (۲ مورد را فقط مشخص کنید) (الف) حلیه = زیور و زینت (ب) درهم: سکه طلا (ج) غریب: نزدیک (د) عیان: نمایان (ه) محدب: برآمده (و) هویدا: آشکار						۰/۵
۵	در عبارات زیر چه قسمتی حذف شده است و نوع حذف را بنویسید. چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است و یا چه چیز تازه ای برای نوشتن						۰/۵
۶	نوع «ان» را در واژه های زیر مشخص کنید. (الف) شامگاهان (ب) کندوان						۰/۵
۷	نوع حروف مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید. آن روز مدرسه دیر شده بود و من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلم واقع گردم						۰/۵
۸	بیت زیر را بر طبق زبان معیار مرتب کنید و سپس نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. فروتنی برآمد ز دشت و ز شهر غم آمد جهان را از آن کار بصر						۱
۹	در گروهاسمی زیر وابسته وابسته را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. کلاه آن دختر						۰/۵
۱۰	متضاد واژه های زیر را بنویسید. (الف) با صدایی مرتعش لحنی رجزمانند (ب) گفت: پادشه را کرم باید تا برو گرد آیند.						۰/۵
۱۱	نوع ضمیر را در عبارت زیر مشخص کنید و نقش آن را بنویسید. از این که بچه ها دورتان جمع شدند عصبانی شدید.						۰/۵
۱۲	(الف) شعر حفظی جاهای خالی مصراع های زیر را پر کنید. تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن!						۱
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم وحیده ریحانی مشهدی – قطب شهید هاشمی نژاد – ناحیه ۲ – دبیرستان فرهنگ شهیدشفیعی			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۳	هریک از مصراع ردیف الف را به مصراع های درست آن در ردیف ب وصل کنید.						۱
	الف		ب				
	۱- خورشید بی حفاظ نشسته به روی خاک		الف)خورشید رفته است سر شب سراغ ماه				
	۲- ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود		ب) آورده مرگ گرم به آغوش تو پناه				
	۳- ترسم تو را ببیند و شرمندگی کش		ج) ماه بی ملاحظه افتاده بین راه				
	۴- لبریز زندگی است نفس های آخرت		د) یوسف، بگو که هیچ نباید برون ز چاه				
۱۴	ب) آرایه های ادبی						۱
	معنی کنایی عبارات زیر را بنویسید.						
۱۵	الف) سر در گریبان بودن		ب) خم به ابرو نیاوردن				۰/۵
	با توجه به آرایه ارائه شده در مقابل هر بیت توضیح مختصری دهید.						
	الف) طاووس باغ قدسم نی بوم این خرابه		آن جاست جلوه گاهم این جا چه کار دارم؟ (تلمیح)				
۱۶	ب) این نخستین بار شاید بود		کان کلید گنج مروارید او گم شد (استعاره)				۰/۵
	ج) سراسر همه دشت بریان شدند		برآن چهر خندانش گریان شدند (مجاز)				
۱۷	در بیت زیر نوع جناس به کار رفته را مشخص کنید و توضیح دهید.		آتش است این بانگ نای و نیست باد				۰/۵
	هر که این آتش ندارد نیست باد						
۱۸	معنی ابیات زیر را به فارسی روان بنویسید.						۲
	الف) سرّ من از ناله من دور نیست		لیک چشم و گوش را آن نور نیست				
	ب) چنین است سوگند چرخ بلند		که بر بی گناهان نباید گزند				
	ج) صحنه ی میدانک خود را / تند و گاه آرام می پیمود / همگنان خاموش						
	د) چون بود کاقلم ما را شاه نیست		بیش از این بی شاه بودن راه نیست				
۱۹	معنی عبارات مشخص شده را به فارسی روان بنویسید.						۰/۲۵
	الف) یکی از ملوک عجم حکایت کند که دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود						
	ب) حالا دیگر چانه اش هم گرم شده و در خوش زبانی و جرّافی و شوخی و بذله و لطیفه نوک جمع را چیده						
	ج) نمی پذیرفتید، بهانه می آوردید و طفره می رفتید ولی اصرارهای من که بوی التماس می داد، عاقبت شما را متقاعد کرد.						
	د) گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است در صورتی که دنیا پایان ندارد						
۲۰	عبارت «عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حقّ عبادتک ...» کدام مفهوم زیر را دارا نیست؟						۰/۲۵
	الف) ناتوانی انسان از عبادت خدا		ب) ناتوانی انسان در کوتاهی عبادت				
۲۱	ج) از دست دادن اختیار با دیدن محبوب		د) عبادت نکردن انسان آنگونه که شایسته خداست				۰/۲۵
	کدام بیت زیر اشاره به فاسدبودن حاکمان جامعه دارد؟						
۲۲	الف) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان		گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست				۰/۲۵
	ب) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم		گفت والی از کجا در خانه خمار نیست				
ادامه سؤالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم وحیده ریحانی مشهدی - قطب شهید هاشمی نژاد - ناحیه ۲ - دبیرستان فرهنگ شهید شفیعی			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۲۱	با توجه به بیت «دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ منظور از دیروز و امروز چیست؟						۰/۵
۲۲	منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟ گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر تک تک از غیب سر می زنند.						۰/۵
۲۳	در مصراع « غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران» منظور از به سمت باران رفتن چیست؟						۰/۵
۲۴	مضمون مشترک دو بیت زیر را بنویسید. الف) آتش ابراهیم را نبود زبان هر که نمرودی است گو می ترسی از آن ب) چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یک سان بود						۰/۵
۲۵	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. هفت خوان را زاد سرو مرو یا به قولی «ماخ سالار» آن گرامی مرد آن حریوه ی خوب و پاک آیین روایت کرد خوان هشتم را من روایت می کنم اکنون من که نامم ماث الف) منظور از «ماخ سالار» چیست؟ ب) منظور از «ماث» چیست؟ ج) خوان هشتم کدام مرحله است؟ د) یکی از راویان شاهنامه را بنویسید.						۱
۲۶	در بیت زیر عطار دقت کنید و بنویسید در وادی استغنا چه چیزهایی وجود ندارد؟ بعد از این وادی استغنا بود نه در و دعوی و نه معنا بود						۰/۵
موفق و پیروز باشید						جمع نمره	
						۲۰	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور - قطب شهید هاشمی نژاد-ناحیه ۴- دبیرستان فرزنانگان			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) هنگام « چریغ آفتاب » کنار قنات اتراق می کردیم . ب) زین بی خردان سفلہ بستان / داد دل مردم خردمند ج) این عیار مهر و کین مرد و نامرد است د) آیا حرف تازه ای مانده که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند ؟						۱
۲	معنای کدام واژه درست است ؟ الف) عتاب : مکر ب) دیلاق : مقابل سردسیر ج) معجز : سرپوش د) گرز : ویژگی نوعی عقرب زرد سمی						۰/۲۵
۳	معادل معنایی « برتر » کدام واژه است ؟ عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته .						۰/۲۵
۴	در متن زیر سه واژه نادرست بیابید و درست آنها را بنویسید. « آن شب من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نضاره آسمان رفته بودم ؛ گرم تماشا و قرق در این دریای سبز معلقی که مرغان الماس پر از غیب سر می زنند و در آن باغ پر از گل های معطر شعر و احساس در صفای احورایی آن همه زیبایی که درونم را پر از خدا می کرد، فرود آمدم.»						۰/۷۵
۵	در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد ؟ الف) شیرمرد عرصه ناوردهای حول ب) در باب آن مسئله معهود خاطرمد داشت به کلی آسوده می شد.						۰/۲۵
۶	در میان گروه کلمات زیر، نادرستی املائی را بیابید و تصحیح کنید . صفوت آدمیان - شبه و سایه - تخت و سریر - استقنا و بی نیازی						۰/۵
۷	در متن زیر سه واژه نادرست بیابید و درست آنها را بنویسید. « آن شب من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نضاره آسمان رفته بودم ؛ گرم تماشا و قرق در این دریای سبز معلقی که مرغان الماس پر از غیب سر می زنند و در آن باغ پر از گل های معطر شعر و احساس در صفای احورایی آن همه زیبایی که درونم را پر از خدا می کرد، فرود آمدم.»						۰/۷۵
۸	« وابسته وابسته » را عبارت های زیر بیابید و نوع آن ها را بنویسید . الف) دخترک یک بغل لاله ای سرخ را که تازه از دامنه ی دل انگیز سبلان چیده بود، به مادر داد . ب) تو ای کشتی تندرو خیال من ، همین جا لنگر انداز. ج) میان آن دو کوه بسیار مرتفع زندگی روستایی شکل گرفته بود .						۰/۷۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۴- دبیرستان فرزانتگان			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۹	در جمله های داده شده ، کدام واژه ها نقش تبعی دارند. نوع آن ها را بنویسید . (الف) وقتی جهانگرد برزیلی سی و سه پل را دید ، شگفت زده و بی اختیار هنرمندان اصفهانی را ستود. (ب) فردای آن روز آقای استادی، مصطفی خان، را به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداختم.						۰/۵
۱۰	در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید . « تنها تو در این کار مقصر نیستی . همه سزاوار ملامتیم . پدران و مادران نیز در تربیت و تعلیم شما چنان که باید اهتمام نورزیده اند. »						۰/۵
۱۱	در بیت « تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر ، چهر دل بند » (الف) ضمیر « ت » مضاف الیه کدام کلمه است ؟ (ب) نقش دستوری «چهر دل بند » چیست ؟						۰/۵
۱۲	در بیت « چو از کوه آتش به هامون گذشت / خروشیدن آمد ز شهر و زدشت » جمله ی هسته و وابسته را به صورت دقیق مشخص کنید.						۰/۵
۱۳	کاربرد «ان» در واژه ی زیر بر چه مفهومی دلالت دارد؟ کاویان :						۰/۲۵
۱۴	فعل جمله های زیر را از نظر کاربرد معنا بررسی کنید. (الف) آتش روی تو این گونه که در خلق گرفت / عجب از سوختگی نیست که خامی عجب است (ب) ناگاه آن دیدند که آب نیرو کرده بود و کشتی پر شده ، نشستن و دریدن گرفت .						۰/۵
۱۵	واژه های مشخص شده زیر نماد چیست؟ (الف) بلبل گفت : « من گرفتار عشق گلم . با این عشق چگونه می توانم در جست و جوی سیمرغ ، این سفر پرخطر را برخودهموار کنم ؟ » (ب) پروانه، قوت از عشق خورد؛ بی آتش، قرار ندارد .						۰/۵
۱۶	با توجه به عبارت « فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.» به سؤالات زیر پاسخ دهید. (الف) واژه های مسجع را مشخص کنید؟ (ب) بین دو واژه « بنات و نبات » چه آرایه ای وجود دارد؟						۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰			
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵			
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور – قطب شهید هاشمی نژاد-ناحیه ۴- دبیرستان فرزانهگان					
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره	
۱۷		کدامیک از ابیات «گروه الف» با آرایه‌های «گروه ب» ارتباط دارد؟						۱	
		ردیف		الف		ب			
		۱		آیین طریق از نفس پیرمغان یافت / آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند		اسلوب معادله			
		۲		اوشغاد، ان نابردار بود / که درون چه نگه می‌کرد و می‌خندید		حسن تعلیل			
		۳		عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را / سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را		مجاز			
۴		سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندان، گریان شدند		ایهام					
۱۸		مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید . الف) من از شما کلان‌ترم و جهان از شما زیادت دیده‌ام . ب) در این دو شهر تنها یک سرپری زدیم.						۰/۵	
۱۹		در مصراع « امروز خورشید در دشت ، آینه‌دار من و توس » چه آرایه‌ای می‌بینید ؟						۰/۲۵	
۲۰		در بیت « کاووس کیانی که کی اشی نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اشی نام نهادند؟ » بین کلمات مشخص شده،چه آرایه ادبی دیده می‌شود؟						۰/۲۵	
۲۱		ابیات زیر را با توجه به بخش‌های «شعرخوانی» کتاب کامل کنید. آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل ب) یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه ؟ ج) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی د) به هرحالت که بودم باتو بودم میهن ای میهن !							
۲۲		ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید . الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. پ) بخروش چو شرزه شیر ارغند ت) محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت ث) پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم . ج) اگر کوه آتش بود بسپرم از این تنگ خوار است اگر بگذرم د) این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد. و) فکراین که مرا شناخته باشید ، دلم را گرم کرد. از جاکنده شدم وبه سمت شما دویدم .						۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	
		ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۴- دبیرستان فرزنانگان			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۲۳	در عبارت « به خاطر داشتیم چون به درخت گل رسم ، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را . چون برسیدم ، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت .» (الف) «چون به درخت گل رسیدم» بیانگر کدام حال عرفانی است ؟ (ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه ؟						
۲۴	با توجه به بیت « هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد » (الف) منظور از « ماهی » چیست؟ (ب) ترکیب « روزش دیر شد » چه مفهومی دارد؟						
۲۵	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. « از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند» (الف) منظور شاعر از « کله خود سیمین » چیست ؟ (ب) شاعر در بیت دوم ، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می کند ؟						
۲۶	در متن زیر، مقصود نویسنده از بخش های مشخص شده چیست ؟ «گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقِ که بر آن مرغان الماس پر، تک تک از غیب سر می زنند»						
۲۷	هر بیت زیر ، یادآور کدام وادی از هفت وادی است ؟ (الف) «وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا هر که فانی شد ز خود ، مردانه ای است » عطار (ب) «چشم بگشا به گلستان و بین جلوه آب صاف در گل و خار » هاتف اصفهانی						
۲۸	مضمون بیت زیر از کدام بخش از سرودهء شکسپیر قابل دریافت است ؟ « یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می شنوم نامکرر است » حافظ (الف) چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را باز گو کند ؟ / هر روز باید ذکری واحدرا مکرر بخوانم (ب) این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند						
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور - قطب شهید هاشمی نژاد-ناحیه ۴- دبیرستان فرزنانگان	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۲۹	کدام مثل متناسب با بیت زیر است ؟ « گلهء ما را گله از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می کند » الف) از ماست که برماست ب) تیری که از شست رفته باز نمی گردد ج) توبه گرگ مرگ است د) مرغ همسایه غاز است		
۳۰	با توجه به متن زیر « زاویه دید » را مشخص کنید . در این اندیشه مستغرق بودم که دیدم مرا به نام خواندند . می بایست که برخیزم و درس را جواب بدهم. راضی بودم تمام هستی خود را بدهم تا بتوانم با صدای رسا و بیان روشن درس دستور را که بدان دشواری بود ، از بر بخوانم .		
۳۱	مقصود از « قصه درد » در سروده زیر چیست ؟ « قصه است این ، قصه ، آری قصه درد است / شعر نیست / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست / هیچ - همچون پوچ - عالی نیست »		
۳۲	علت « تاریک شدن هوا » در بیت زیر چیست ؟ بیامد دو صدمرد آتش فروز دمیدند گفتی شب آمد به روز		
۳۳	عبارت زیر به چه چیزی توصیه می کند ؟ « تیرانا ! من از طبیعت آموختم که سراسر ، کرامت باشم ، بی هیچ گونه چشم داشتی به سپاسگزاری یا آفرین . »		
	موفق و پیروز باشید	جمع نمره	۲۰

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۶	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم شعیه علی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ – دیبرستان امام رضا(ع)			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۱	الف) قلمرو زبانی(۷نمره) معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. نی حریف هر که از یاری برید . دستور دادید که بروند، وقتی که تعلل کردند، موظفشان کردید.						
۲	مخالف واژه «عز» در مصرع (همه عزى و جلالى ، همه علمى و یقینى) چیست؟						
۳	معنای کدام واژه نادرست است؟ الف) طاق:خمیدگی ب)ماسیدن : به ثمر رسیدن ج)سودا: سود و بهره د) آخته: برکشیده						
۴	واژه (هیون) در مصرع به چه معناست ؟(به دستور فرمود تا ساروان/ هیون آرد از دشت، صدکاروان) الف)هیزم ب)مرد جنگجو ج)فریاد د)شتر						
۵	عبارت (خالى شدن قلب سالک از آنچه جز خدا) معنای کدام گزینه است؟ الف)تفرید ب)تجرید ج)استغنا د)مکاشفت						
۶	املاى صحیح را مشخص کنید؟ جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون (بهر / بحر) وطن شیر مرد عرصه ناوردهای (حول / هول) پور زال زر، جهان پهلو پس از او عموی بزرگم که برجسته ترین شاگرد (حوضه-حوزه) ادیب بزرگ بود به مزینان بازگشت. تن ز جان و جان ز تن (مستور / مسطور) نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست .						
۷	در کدام گزینه نادرستی املائی دیده می شود؟ تصحیح کنید. سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار اگر کوه آتش بود بسپرم / از این تنگ، خار است اگر بگذرم چو اورا بدیدند برخواست غو / که آمد ز آتش برون شاه نو						
۸	باتوجه به معنا املا کدام واژه نادرست است؟ ۱- ۲- غرس: نشانندن ۳- منسوب:نسبت داده شده ۴-اعراض: انصراف						

بسمه تعالی

نام و نام خانوادگی :		رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۶
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم شعبیه علی - قطب شهید هاشمی نژاد - ناحیه ۵ - دبیرستان امام رضا(ع)		
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)		نمره	
۹	دستور نقش دستوری قسمت هایی که زیر آن خط کشیده شده است مربوط به کدام گزینه است؟ ۳- نهاد-متمم-فعل الف) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است. ۴- نهاد مسند فعل ب) روزها گر رفت گو رو پاک نیست. ۱- نهاد-فعل ۲- نهاد-مفعول-فعل		۰/۵	
۱۰	در کدام بیت جهش ضمیر وجود الف) سراسر همه دشت بریان شدند ب) هیچ نقاش نیست نمی بیند که نقشی برگردد و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای		۰/۲۵	
۱۱	با توجه به بیت « آتش ابراهیم را نبود زیان / هر که نمرودی است گو می ترس از آن » کارکرد «را» چیست؟		۰/۲۵	
۱۲	با توجه به بند زیر به پرسش ها پاسخ دهید. مدیر را کلافه کردم بعد از رفتن شما. می گفت نمرات ثلث را که داده اید، رفته اید آقا! بی خبر و می گفت برای گرفتن حقوقتان هم حتی سر نزده اید. ب) یک ضمیر پیوسته بیابید و مرجع آن را مشخص کنید. الف) زمان فعل جمله آخر را مشخص کنید.		۰/۷۵	
۱۳	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. کزین دو یکی گر شود نابه کار / از آن پس که خواند مرا شهریار همان به کزین زشت کردار، دل / بشویم کنم چاره دل گسل به نیروی یزدان نیکی دهش / کزین کوه آتش نیابم تپش الف) شهریار چه نقشی دارد؟ ب) در بیت دوم نوع حذف را بنویسید. ج) در بیت سوم نوع وابسته وابسته را بنویسید.		۰/۷۵	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۶	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم شعبیه علی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ - دبیرستان امام رضا(ع)			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۴	در بیت زیر کدام واژه متضاد واژه « صلح » است؟ این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست						۰/۲۵
۱۵	نمونه ای از کاربرد اصطلاح کهن و ترکیب تازه را در شعر زیر مشخص کنید. « آری اکنون شیر ایران شهر/تهمتن، گرد سبجستانی/کوه کوهان، مرد مردستان/رستم دستان/در تگ تاریک ژرف چاه پهناور»						۰/۵
۱۶	حروف پیوند و ایسته ساز و هم پایه ساز را مشخص کنید؟ تا ظاهر هیچ کاری نتوانستم بکنم جز این که چند بار متن استعفا نامه ام را بنویسم و پاره کنم.						۰/۵
۱۷	در کدام گزینه واژه «ان» به درستی تعیین نشده است؟ الف) نالان : حالت ب) خاوران: مکان ج) پاییزان: زمان د) ماهان: جمع						۰/۲۵
۱۸	ب) قلمرو ادبی (۵نمره) آرایه ادبی کدام یک از آرایه های "جناس، کنایه، تناقض، استعاره" در بیت زیر وجود ندارد؟ دامن دوست به دست آر و از دشمن بگسل / مرد یزدان شو و ایمن گذر از اهرمنان						۰/۲۵
۱۹	بیت زیر دربردارنده کدام ویژگی حماسی است؟ سیاوش سپه را به تندی بتاخت / نشد تنگ دل، جنگ آتش بساخت						۰/۲۵
۲۰	۵- در بیت « آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد» الف) آرایه (تشبیه و استعاره) را در بیت بیابید. ب) آیا آرایه حسن تعلیل در بیت مشاهده می شود؟ توضیح دهید.						۰/۷۵
۲۱	هدهد نماد چه کسانی است؟						۰/۲۵

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۶	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم شعبیه علی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ - دیبیرستان امام رضا(ع)			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
نمره							
۲۳		در موارد زیر چه «تلمیح» مشترکی دیده می شود؟ الف) طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه / آن جاست جلوه گاهم، اینجا چه کار دارم؟ ب) طاووس نیز چنین عذر آورد که من مرغی بهشتی ام، روزگاری دراز در بهشت به سر برده ام ، مار با من آشنا شد؛ آشنایی او سبب گردید که مرا از بهشت بیرون کنند.					
۰/۲۵							
۲۴		آرایه هر بیت کدام گزینه است؟ الف)هشت جنت نیز اینجا مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (۱) اضافه تشبیهی ب)بعد از این وادی عشق آید پدید غرق آتش شد کسی کانجا رسید (۲) استعاره ج)این نخستین بار شاید بود کان کلید گنج مروارید او گم شد (۳)متناقض نما					
۰/۷۵							
۲۵		چند مرده حلاج بودن کنایه از چیست؟					
۰/۲۵							
۲۶		کدام شخصیت در شاهنامه آزمون آتش را با موفقیت پشت سر نهاد؟					
۰/۲۵							
۲۷		حفظ شعر (۲نمره) با توجه به شعر خوانی «ای میهن» دو بیت بعد را بنویسید. تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروری فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن !					
۲							
۲۸		مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. الف) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود ب) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟					
۰/۲۵							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۶	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم شعیبه علی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ – دبیرستان امام رضا(ع)			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
۲۹		مفهوم عبارت زیر چیست؟(یادآور کدام مثل است). «از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه برد.»					
۳۰		با توجه به متن زیر پاسخ دهید. «به حسن -که مطلوب همه هست- دشوار می توان رسیدن زیرا که وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق، و عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به هر جایی ماوا نکند و به هر دیده روی ننماید.» الف) منظور از عبارت "عشق هر کسی را به خود راه ندهد " چیست؟ ب) شرط دستیابی به «خوبی» چیست؟					
۳۱		مفاهیم زیر مربوط به کدام گزینه است. ۱- برتری عشق از همه چیز حتی عمر ۲- اشتیاق پایان ناپذیر عاشق ۳- بی قراری عاشق ۴- دشوار و پرخطر بودن راه عشق الف) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد ب) شیر مردی باید این ره را شگرف ج) عاشق آن باشد که چون آتش بود هر که بی روزی است روزش دیر شد زانکه ره دور است و دریا ژرف ژرف گرم رو ، سوزنده و سرکش بود					
۳۲		با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. کزین دو یکی گر شود نابه کار همان به کزین زشت کردار، دل الف) منظور از «این دو» چه کسانی است؟ ب) «شستن دل» چه مفهومی دارد ؟ از آن پس که خواند مرا شهریار؟ بشویم کنم چاره دل گسل					
۳۳		با توجه به شعر « این نخستین بار شاید بود/ کان کلید گنج مروارید او گم شد» منظور از کلید گنج مروارید چیست؟					
۳۴		در شعر خوان هشتم، مقصود مرد نقال از « قصه درد» چیست؟					

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۶	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم شعیه علی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ - دبیرستان امام رضا(ع)			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۳۵	مفهوم بیت «یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می شنوم نامکرر است» چیست؟						۰/۲۵
۳۶	هر بیت یادآور کدام وادی از هفت وادی عشق است؟ روی ها چون زین بیابان درکنند ملک اینجا بایدت انداختن جمله سر از یک گریبان برکنند ملک اینجا بایدت در باختن						۰/۵
۳۷	معنی و مفهوم شعر و نثر به نثر روان بنویسید. الف) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد. ب) پرده هایش پرده های ما درید ج) بگرای چو ازدهای گرز د) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است ه) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد . و) در دادگاه عشق ، رگ گردنت گواه ز) نشد تنگدل جنگ آتش بساخت ح) همگنان را خون گرمی بود. ط) هر که فانی شد ز خود، مردانه ای ک) یکی از حضار که کباده شعر و ادب می کشید.						۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵
موفق و پیروز باشید						جمع نمره	
						۲۰	

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ /	تعداد صفحه: ۴
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژیرالک	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۱	با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید . وی جد پدر من بود . من هشتاد سال پیش ، نیم قرن پیش از آمدنم به این جهان ، خود را در او احساس میکنم، در نگاه او نشانی از من بوده است و اما جدّ من ، او نیز بر شیوه پدر رفت . به همین روستای فراموش باز آمد و از زندگی و مردمش کناره گرفت و به پاکی و علم و تنهایی و بی نیازی و اندیشیدن با خویش وفادار ماند که این فلسفه انسان ماندن در روزگاری است که زندگی سخت آلوده است و انسان ماندن ، سخت دشوار . (الف) یک نقش تبعی « بدل » را در عبارت بالا مشخص کنید . (ب) در عبارت بالا نوع « واو » مشخص شده را بنویسید . (ج) یک حرف ربط وابسته ساز را در عبارت بالا مشخص کنید. (د) یک نمونه حذف بیابید و نوع حذف را بنویسید . (ه) در عبارت (جدّ پدر من) نوع وابسته وابسته را بنویسید . (و) در عبارت « زندگی سخت آلوده است » در متن بالا نقش واژه های <u>آلوده</u> و <u>سخت</u> چیست ؟		
۲	در هر یک از نقطه چین های زیر واژه هایی بنویسید که در هر جمله معنی فعل گرفت متفاوت باشد . (الف) گرفت (ب) گرفت		
۳	در همه گزینه ها وابسته پیشین به کار رفته است به جز گزینه (الف) همه غیبی تو بدانی (ب) همه نوری و سروری (ج) همه در گاه تو جویم (د) همه عزّی و جلالی		
۴	متن زیر را بخوانید و پاسخ سوالات داده شده را بنویسید . « دلم می خواهد بر بال های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده زیر پاگذارم تا مگر روزی به پایان این دریای بیکران رسم و بدان سرزمین که خداوند سرحد جهان خلقتش قرارداده است فرود آیم .» (الف) یک ترکیب وصفی مشخص کنید . (ب) زمان فعل « قرار داده است » را بنویسید . (ج) یک ضمیر پیوسته در عبارت بالا مشخص کنید .		
۵	نادرستی های املائی را در نمونه های زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید . (الف) یکی از حضّار که کبّاده شعر و ادب می کشید چنان محظوظ گردیده بود . (ب) یکی از ملوک عجم دست تطاول به مال رعیت دراز کرده بود تا جایی که خلق از مکاید فعلش راه قربت در پیش گرفتند . (ج) آن شب من نیز به نظاره آسمان رفته بودم و غرق در دریای سبز معلنی که بر آن مرغان الماس پر از غیب سر می زنند .		
۶	با توجه به عبارت داده شده واژه ای را که از نظر املائی درست است از داخل کمانک انتخاب کنید . (الف) پاداش هر سنگی را دست های کریم تو میوه ای چند شیرین ایثار کند. (زخمه - ذخمه) (ب) داشتم می گفتم آن شب نیز سرمای دی بیداد ها می کرد. (ثورت ، سورت)		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژپرالک			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۷	با توجه به معنای واژه ها املائی کدام گزینه درست است ؟ (الف) ثواب (پسندیده) (ب) اِتاب (سرزنش) (ج) صریر (تخت پادشاهی) (د) مخاصمت (دشمنی)						۰/۲۵
۸	در عبارت زیر معنی واژه های مشخص شده را بنویسید . (الف) انگار از دست آن ها دَله شده بودند . (ب) در این مقام طرب بی تعب نخواهد دید . (ج) پر اندیشه شد حال کاووس کی (د) با حال استیصال پرسیدم						۱
۹	درستی یا نادرستی معنی واژه داخل کمانک را در هر عبارت مشخص کنید. (الف) یکی از مردان معمر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود (معمر : سالخورده) (ب) در خبر است از رحمت عالمیان و صفوت آدمیان و تتمه دور زمان (صفوت : باقی مانده)						۰/۵
۱۰	بیت « یکی تازی ای بر نشسته سیاه همی خاک نعلش بر آمده به ماه » به کدام یک از زمینه های حماسه اشاره دارد ؟ (الف) قهرمانی (ب) خرق عادت (ج) ملی (د)داستانی						۰/۲۵
۱۱	در جدول زیر هر یک از آرایه های ستون ب مربوط به کدام نمونه در ستون الف است ؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافه است . (مریم شیخ رودی پرالک ناحیه ۶)						۰/۷۵
		الف		ب			
		۱-کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی		تلمیح			
		۲-دل افسرده غیر از آب و گل نیست		مجاز			
		۳-طاووس باغ قدسم ، نی بوم این خرابه		متناقض نما			
		-----		استعاره			
۱۲	در عبارت زیر هر یک از واژه های مشخص شده نماد چیست ؟ (الف) امروز می آید از باغ بوی بهار من و تو (ب) هد هد که پرنده دانایی بود و افسری بر سر داشت گفت من از اطراف گیتی آگاهم .						۰/۵
۱۳	با توجه به بیت « آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد (الف) آتش در مصرع دوم استعاره از چیست ؟ (ب) یک مورد جناس را در بیت مشخص کنید ؟						۰/۲۵ ۰/۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژپرالک			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۴	در کدام یک از ابیات زیر آرایه اسلوب معادله و در کدام آرایه حسن تعلیل به کار رفته است ؟ (یک بیت از ابیات داده شده هیچ یک از آرایه های ذکر شده را در بر ندارد) (الف) تا درد و ورم فرو نشیند (ب) در عالم پیر هر کجا برنایی است (ج) عشق بر یک درس بنشانند گدا و شاه را کافور بر آن ضماد کردند عاشق بادا که عشق خوش سودایی است سیل یکسان میکند پست و بلند راه را						۰/۵
۱۵	همه آرایه ها در عبارت زیر وجود دارد به جز گزینه فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد . (الف) تشبیه (ب) سجع (ج) استعاره (د) کنایه						۰/۲۵
۱۶	بیت های زیر را بخوانید سپس بیت بعدی آن را بنویسید . (الف) تنیده یاد تو در تار و پودم میهن ای میهن (ب) آینه نگاهت پیوند صبح و ساحل بود لبریز از انگشت وجودم میهن ای میهن لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران						۲
۱۷	در شعر زیر منظور از حدیث آشنا چیست ؟ مرد نقال ، آن صدایش گرم ، نایش گرم و دمش ، چونان حدیث آشنایش گرم »						۰/۲۵
۱۸	مفهوم مصرع دوم بیت زیر را بنویسید . چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا ، جای قرار من و تو						۰/۲۵
۱۹	مفهوم کنایات زیر را بنویسید (الف) سماق مکیدن (ب) از قلم افتادن						۰/۵
۲۰	بیت زیر به کدام یک از هفت وادی عطار در درس « سی مرغ و سیمرغ » اشاره دارد ؟ هشت جنت آنجا نیز مرده ای است هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (الف) حیرت (ب) عشق (ج) استغنا (د) معرفت						۰/۲۵
۲۱	مفاهیم (تقدیر گرایی ، ضرورت چاره اندیشی ، ایمان داشتن به قدرت خداوند ، نگرانی و تشویش) به ترتیب در کدام ابیات دیده می شود ؟ (الف) همان به کزین زشت کردار ، دل (ب) سیاوش بدو گفت اندوه مدار (ج) سرانجام گفت ایمن از هر دوان (د) به نیروی یزدان نیکی دهش بشویم کنم چاره دل گسل کزین سان بود گردش روزگار نه گردد مرا دل ، نه روشن روان کزین کوه آتش نیام تپش						۱
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۴
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دیبرستان ژپرالک		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		نمره	
۲۲	مضمون بیت زیر از کدام بخش از سروده شکسپیر قابل دریافت است ؟ یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب کز هر زبان که می شنوم نامکرر است (الف) آنچه را قدیمی است قدیمی ندانم که تو از آن منی و من از آن تو درست مانند نخستین باری که نام زیبای تو را تلاوت کردم . (ب) چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را باز گو کند .		۰/۲۵	
۲۳	مفهوم بیت « کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود ؟ کجا بود ؟ کی اش نام نهادند » در کدام گزینه آمده است ؟ (الف) رنج و سختی دیدن مقدمه موفقیت و ارزشمندی است (ب) ناپایداری قدرت قدرتمندان (ج) صحبت و هم نشینی با پیر طریقت راه رسیدن به معرفت (د) اثر گرفتن زمانه از غم ها و شادی های مردمان		۰/۲۵	
۲۴	در عبارت های زیر منظور از قسمت های مشخص شده چیست ؟ (الف) جفت بد حالان و خوش حالان شدم (ب) چه نیکو گفت جمشید با دستور (ج) پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند		۰/۷۵	
۲۵	درک و دریافت خود را از دو بیت زیر بنویسید ؟ نکند جور پیشه سلطانی که نیاید ز گرگ چوپانی پادشاهی که طرح ظلم افکند پای دیوار ملک خویش بکند		۰/۵	
۲۶	معنی و مفهوم عبارات زیر را بنویسید . (الف) هنگام چریغ آفتاب در شهر سیرجان اتراق کردیم . (ب) من بیش از همه مُصر بودم. (ج) باز اعراض فرماید . (د) همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش . (ه) در آن ذی حیاتی نفس نمی کشد . (و) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم. (ز) مُلک اینجا بایدت انداختن مُلک اینجا بایدت درباختن (ی) خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته (مفهوم) (ل) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی		۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵ ۰/۵	
موفق و پیروز باشید		جمع نمره		۲۰

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مهشید داودی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۷ – دبیرستان نمونه دولتی بانوان قفلی			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	با توجه به متن، معنای واژه هایی را که زیر آنها خط کشیده شده است بنویسید. (الف) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است (ب) سریر مُلک عطا داد کردگار تو را (ج) حرف تازه ای که بتواند عشقم را یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند. (د) درختان را به خلعت نوروزی قیای سبز ورق در بر گرفته.						۱
۲	واژه « خوار » در هر بیت به چه معناست؟ (الف) سیاوش چنین گفت که ای شهریار (ب) هنر خوار شد جادویی ارجمند که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار نهان راستی آشکارا گزند						۰/۵
۳	واژه هایی که از نظر املايي نادرست است بیايد و درست آن ها را بنویسید. (الف) تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی (ب) یکی از صاحب دلان در بهر مکاشفت مستغرق شده بود.						۰/۵
۴	در کدام گزینه املاي همه واژه ها صحیح نیست؟ املاي صحیح واژه مورد نظر را بنویسید. (الف) نخل باسق – عصارة تاکی – شهد فایق – قدوم ربیع (ب) ساطور قصابی – عده قلیل – تعقیب شبه – بذله و لطیفه (ج) تلقی و تعبیر – نواحی عالم – دست تطاول – هتاکي مطبوعات						۰/۵
۵	با توجه به متن، املاي کدام واژه داخل کمانک صحیح است؟ (الف) مرد نقال از صدایش (زجه – ضجه) می بارید. (ب) سیاوش (آزرم – آذر م) و حیا و پاکدامنی آموخته است.						۰/۵
۶	با توجه به جمله «آب جیحون فرونشست. ریگ آموی پرنیان شد بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. فردای همان روز با به رکاب گذاشتیم و به سوی بخارا بال و پر گشودم.» (الف) نقش دستوری واژه های «پرنیان» و «بو» چیست؟ (ب) ضمیر متصل «م» چه نقشی دارد؟ (ج) در متن بالا، کدام جمله، الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » دارد؟						۱
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :			
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴			
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مهشید داودی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۷ – دبیرستان نمونه دولتی بانوان قفلی					
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره		
۷	در بیت «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب الف) کدام کلمه « نقش تبعی» دارد ؟ ب) یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید.						۰/۷۵		
۸	در مصراع های زیر دقت کنید و به پرسش ها پاسخ دهید. « بس که خونش رفته بود از تن/ بس که زهر زخم ها کاریش/ گویی از تن حس و هوشش رفته بود » الف) جای « ضمیر جهش یافته» را مشخص کنید؟ ب) فعل محذوف مصراع های بالا به چه قرینه ای حذف شده است؟						۰/۵		
۹	در مصراع های : « در کناره دریا / موج کف آلوده اش را / باید بر فرازد / و در بهاران، عشق من / خنده ات را می خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم / الف) یک پیوند وابسته ساز و یک پیوند هم پایه ساز مشخص کنید. ب) در واژه « بهاران » کاربرد « ان » بر چه مفهومی دلالت می کند؟						۰/۷۵		
۱۰	نقش های وابسته وابسته و تبعی را در ابیات و عبارات زیر بیابید و نوع آن را بنویسید. الف) عبور هواپیما از روی دریا ، آدمی را غرق دریای تصورات تاریخی می کند.						۱		
۱۱	در هریک از مثال های زیر، آرایه های خواسته شده در داخل کمانک را مشخص کنید. الف) آن شب نیز ماه از راه رسید و گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد. (تشبیه، استعاره ب) سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند (مجاز)						۰/۷۵		
۱۲	هر یک از پرندگان در داستان تمثیلی «سی مرغ و سیمرغ» به کدام نماد مربوط می شوند؟						۰/۷۵		
باز شکاری		شیفتگان به عشق های ناپایدار دنیوی							
							عابدان شیفته بهشت		بلبل
ادامه سوالات در صفحه بعد									

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مهشید داودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۷ - دبیرستان نمونه دولتی بانوان قفلی			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۳	آرایه مشترک دو بیت زیر را با مشخص کردن واژه های آن بنویسید. الف) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد ب) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند						۰/۷۵
۱۴	در کدام یک از ابیات زیر اسلوب معادله وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را / سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را ب) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست						۰/۵
۱۵	مفهوم کنایی « چند مرده حلاج بودن » را بنویسید.						۰/۲۵
۱۶	بیت را کامل کنید. « گر نور عشق حق / »						۰/۷۵
۱۷	مصرع دوم این بیت از شعر صبح ستاره باران را کامل کنید. ای جویبار جاری از سایه برگ مگریز /						۰/۵
۱۸	مصرع نخست این بیت غزل « شکوه چشمان تو » را بنویسید. « / در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه »						۰/۵
۱۹	مصرع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ تنیده نام تو در تارو پودم، میهن ای میهن / الف) فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن ب) بود لبریز از عشقت وجودم میهن ای میهن						۰/۲۵
۲۰	معنی عبارات و جملات زیر را بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می رود ممدحیات است و چون بر می آید، مفرح ذات. ب) هنگام چریغ آفتاب در شهر سیرجان اتراق کردیم. ج) با حال استیصال پرسیدم: « پس چه خاکی به سرم بریزم؟ »						۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۱	مقصود از عبارت « برخلاف حال، پامان به ده باز بود » را بنویسید						۰/۲۵
۲۲	معنی اشعار زیر را به نثر روان بنویسید. الف) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو کشتیبان؟ ب) دیروز در غربت باغ، من بودم و یک چمن، داغ ج) یکی تازی ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه						۰/۵ ۰/۵ ۱
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه : ۴
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم مهشید داودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۷ - دبیرستان نمونه دولتی بانوان قفلی		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		نمره	
۲۳	نویسنده در داستان « کباب غاز » کدام رفتار فردی و اجتماعی را مورد انتقاد قرار داده است؟		۰/۵	
۲۴	با توجه به بیت زیر، توصیف شاعر به دماوند و روشنفکران چیست؟ برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند الف) ب)		۰/۵	
۲۵	مقصود از این مصراع را بنویسید. « این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»		۰/۵	
۲۶	بیت زیر ، یادآور کدام وادی از هفت وادی سیر و سلوک است؟ الف) آن که دل بگسلد از هر دوجهان درویش است آن که بگذشت ز پیدا و نهان درویش است		۰/۵	
۲۷	در ابیات زیر دقت کنید و به پرسش ها پاسخ دهید. « سرانجام گفت ایمن از هردوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان مگر کاتش تیز رسوا کند گنه کرده را زود رسوا کند » الف) مقصود فردوسی از « هر دوان » چه کسانی است؟ ب) این ابیات به کدام باور و سنت ایرانیان باستان اشاره می کند؟		۱	
۲۸	با توجه به بیت های داده شده به سؤالات پاسخ دهید. کز نیستان تا مرا ببریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند هر کسی کاودور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بد حالان و خوش حالان شدم الف) « نیستان » رمز و نماد چیست؟ ب) بیت آخر، ناظر بر کدام ویژگی نی (مولانا) است؟ ج) کدام بیت به مفهوم آیه « انا لله و انا الیه راجعون » اشاره دارد؟		۱	
موفق و پیروز باشید		جمع نمره		۲۰

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰										
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵										
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی- شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)												
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)															
۱	معنی واژه های مشخص شده را با توجه به شعر وثر زیر بنویسید . الف- با حال استیصال پرسیدم (پس چه خاکی به سرم بریزم) ب- یکی از مردان معمّر دهکده با کودکان هم آواز گشته بود . ج- در نفیرم مرد و زن نالیده اند .															
	۰/۲۵															
	۰/۲۵															
	۰/۲۵															
۲	معنای کدام واژه نادرست است ؟ الف- سموم :باد بسیار سرد ب- اکناف : کناره ها ج- شگرف: نیرومند د- وخامت:خطرناک															
۳	با توجه به موارد زیر برای هریک از واژگان داخل جدول ، یک (معادل معنایی) بنویسید .															
	<table><tr><td>ردیف</td><td>معنا</td><td>واژه ء معادل</td></tr><tr><td>۱</td><td>شدت</td><td></td></tr><tr><td>۲</td><td>نگرش</td><td></td></tr></table>							ردیف	معنا	واژه ء معادل	۱	شدت		۲	نگرش	
	ردیف	معنا	واژه ء معادل													
	۱	شدت														
۲	نگرش															
۰/۵																
الف- روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است ، تماشا کنید. ب-سورت سرمای دی بیداد ها می کرد .																
۴	در هریک از عبارت های زیر ،شکل درست واژه های نادرست املائی را بنویسید . الف- آن وقت هرچه اصرار و تعارف می کنم ،تو بیشتر امتناء می ورزی . ب- تیرانا گشاده دستی وکرامت را درختان میوه دار بیاموز و از بستان و پالیز. ج- همه از بحر توسر گشته وفرمانبردار /شرط انصاف نباشدکه تو فرمان نبری .															
	۰/۷۵															
۵	در هریک از عبارت های زیر شکل درست واژه را از داخل کمانک کنید . الف- نهالی چند در هنگام ورود خویش در باغ (غرس - غرس) کرده بود . ب- تن زجان وجان زتن (مسطور - مستور) نیست . ج- هریکی بینا شود بر (غدر - قدر) خویش .															
	۰/۷۵															
ادامه سؤالات در صفحه بعد																

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی - شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۶	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . در قلب آن کویر بی فریاد سر در حلقوم چاه می کرد و می گریست / چه فاجعه ایست در آن لحظه که یک مرد می گیرد. الف- در گروه اسمی (قلب آن کویر بی فریاد) هسته کدام واژه است ؟ ب- نوع (وابسته وابسته) این گروه اسمی را بنویسید . ج- نوع حرف (و) را در این عبارت مشخص کنید .						
	بیت زیر چند جمله است ؟ روزها گر رفت ، گو رو باک نیست / تویمان ای آنکه چون تو پاک نیست						
	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید . الف- مرد حیران چون رسد این جایگاه / در تحیر مانده و گم کرده راه						
۸	مفهوم نشانه (ان) را در واژه های زیر بنویسید . الف- کندوان : ب- پاییزان :						
۹	متن زیر را با توجه به نقش تبعی بررسی کنید . ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است . نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف ، بلندترین کوه روی زمین ، بر درختی بلند آشیان دارد .						
۱۰	روابط معنایی واژگان زیر (تناسب - تضاد - تضمین) بنویسید . الف- غریب و آشنا ب- ساز و شیبور						
۱۱	کدام یک از ابیات زیر به شیوه بلاغی نیست . توضیح دهید . الف- ای جویبار جاری زین سایه برگ مگریز / کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران ب- باز آ که در هوایت خاموشی جنونم / فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران ج- این عیار مهر کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب خالی نیست در مصراع (امروز می آید از باغ ، بوی بهار من و تو) الف- یک ترکیب اضافی در این مصرع مشخص کنید .						
۱۲							
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی- شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
		کدام یک از ابیات و عبارات (گروه الف) با آرایه های ((گروه ب))ارتباط دارد؟ (یک مورد در گروه "ب" اضافی است)					
۱۳	ردیف	الف		ب			
	۱	چوخواهی که پیدا کنی گفت وگویی		باید زدن سنگ را بر سبوی		تشبیه	
	۲	طاووس باغ قدسم ،نی بوم این خرابه / آن جاست جلوه گاهم ،این جا چه کار دارم				جناس	
	۳	آتش است این بانگ نای و نیست باد /هرکه این آتش ندارد نیست باد				تلمیح	
	۴	عاشق ان باشد که چون آتش بود /گرم رو، سوزنده و سرکش بود				کنایه تضمین	
۱۴	در عبارت (هر نفس که فرو می رود ممد حیات است و چون بر آید مفرح ذات) واژگان سجع را بنویسید . /۵.						
۱۵	در عبارت های زیر مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید . الف-گفتم : (آقا اجازه ما دلمان خیلی تنگ شده بود برایتان) ب-آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم /ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است /۲۵. /۲۵.						
۱۶	در بیت زیر ((برزخ کبود))و ((شب))نمادچه مفاهیمی هستند ؟ الف- آن جا در آن برزخ سرد ،در کوچه های غم و درد / غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو ؟ /۵.						
۱۷	آرایه مشترک در دوبیت زیر چیست ؟ الف- شانه می آید به کار زلف در آشفنگی آشنایان را در ایام پریشانی بپرس ب- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را /۲۵.						
۱۸	در عبارت زیر کدام واژه نماد است ؟ الف- پروانه ،قوت از عشق آتش خورد ،بی آتش ،قرار ندارد . /۲۵.						
۱۹	مصراع دوم بیت را بنویسید . به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی روید /..... /۵.						
۲۰	مصراع اول این بیت چیست ؟ / در دادگاه عشق ،رگ گردنت گواه الف- لبریز زندگی است نفس های آخرت ب- شاهد ،نیاز نیست که در محضر آوردند /۵.						
ادامه سؤالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع :۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی – قطب شهید فرومندی – شهرستان جغتای – دبیرستان حضرت زینب (س)	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			
۲۱	بیت (پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند را کامل کنید .		
۰/۵			
۲۲	ابیات و عبارات را به فارسی روان بنویسید .		
۰/۵	هر یکی بینا شود بر قدر خویش بازجوید در حقیقت قدر خویش		
۲۳	خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد وری اش نام نهادند		
۰/۷۵			
۲۴	عشق من / خنده ی تو / در تاریکترین لحظه ها می شکفت / خنده تو در پاییز / در کنار دریا / موج کف آلوده اش را باید بر فرازد		
۰/۷۵			
۲۵	یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است ای روضه مجسم گودال قتلگاه		
۰/۵			
۲۶	طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت .		
۰/۵			
۲۷	در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست .		
۰/۲۵			
۲۸	نهادند بر دشت هیزم دو کوه جهانی نظاره شده هم گروه		
۰/۵			
۲۹	همان رتبه های بالا را وعده بگیر .		
۰/۲۵			
۳۰	هر یکی بینا شود بر قدر خویش بازجوید در حقیقت قدر خویش		
۰/۵			
۳۱	نویسنده در عبارت (در ایل چادر داشتیم ،در شهر خانه نداشتیم .در ایل اسب سواری داشتیم در شهر ماشین نداشتیم در ایل حرمت وآسایش وکس وکار داشتیم ،در شهر آرام وقرار و اندوهگسار نداشتیم) به چه موضوعی اشاره می کند ؟		
۰/۷۵			
۳۲	مفهوم بیت زیر را بنویسید .		
۰/۵	آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند		
	هر یک از ابیات زیر ، یاد آور کدام وادی از هفت وادی عشق است .		
۰/۵	الف – روی ها چون زین بیابان در کنند جمله سر از یک گریبان در کنند		
۳۳	ب- صد هزاران سایه جاوید تو گم شده بینی ز یک خورشید ، تو		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی- شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
۳۴		چرا شاعر خطاب به دماوند چنین می گوید ؟ تو قلب فسرده ی زمینی از درد ورم نموده یک چند					
۳۵		مقصود جمله (در کویر خدا حضور دارد) چیست ؟					
۳۶		مقصود از قسمت های مشخص شده را در ابیات زیر بنویسید . الف- قصه است این ، قصه ، آری <u>قصه درد</u> است . ب- گفت : <u>دیناری</u> بده <u>پنهان</u> و خود را وارهان گفت : کار شرع کار درهم ودینار نیست					
۳۷		مقصود از عبارت (گنج مروارید) در عبارت (این نخستین با شاید بود /کان کلید گنج مروارید او گم شد) چیست ؟					
		موفق و پیروز باشید				جمع نمره	
						۲۰	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید؟ ۱) عشق مرا یا سجایای ارزشمند تورا بازگو کند. ۲) با حال استیصال پرسیدم ۳) پیش از آمدن هر زمانی صد تعب ۴) خنده تو شمشیری است آخته ۵) چو او را بدیدند برخاست غو ۶) وصله های رنگارنگ بر طیلان آبی						۱/۵
۲	معنی کدام واژه با توجه به املاي آن صحیح نمی باشد؟ الف) اعلان = با خبر ساختن ب) معوج = کج ج) سورت = رخسار د) تطاول = ستم و تعدی						۰/۲۵
۳	غلط های املايي را مشخص کنید آن را تصحیح کنید؟(تشدید جزو غلط املايي نیست) « تل خاکی - عرصه ناوردهای حول - قرعه زدند - غاز معهود - غدقن کرد - کازیه روی میز - به تحبیر منسوب - شرزه شیر ارغند - تلقا و تدبیر - هفت خوان »						۱
۴	در متن زیر چند غلط املايي وجود دارد؟ « مصطفی قد دراز و کج و معوجش را روی صندلی مخمل جا دادو خاست جویده جویده از این بروز محبت و دل بستگی غیر مترقبه هرگز ندیده و نشنیده سپاسگذاری کند.» الف) یک ب) هیچ ج) دو د) سه						۰/۲۵
۵	واژه حذف شده را در این مصراع مشخص کنید و نوع حذف را بنویسید؟ « دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ »						۰/۵
۶	در جمله های زیر نقش کلمات مشخص شده را بنویسید؟ پیر مرد دل خوشی دیگری نداشت. آقای موسوی ، من موحدی ام ، شاگرد شما ، ولی این کار را نکردم.						۰/۷۵
۷	حرف ربط را در این متن مشخص کنید نوع آن را بنویسید(وابسته ساز - هم پایه ساز) « این مصطفی گر چه زیاد کودن است ولی پیدا کردن یک غاز در شهر بزرگی مثل تهران از دستش ساخته است.»						۰/۵
۸	(ان) در واژگان زیر به چه معناست؟ خاوران شامگاهان						۰/۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۹	در مصرع های زیر گروه های اسمی را یافته سپس (یک وابسته پیشین و یک وابسته پسین و دو وابسته وابسته) مشخص کنید؟ « کان کلید گنج مروارید او گم شد » « در بن این چاه ، آبش زهر شمشیر و سنان گم بود »						۱
۱۰	یک ضمیر متصل و یک ضمیر منفصل مشخص کنید و نقش دستوری آن ها را بنویسید؟ « که تو از آن منی و من از آن تو » « نامه را آقای هدایت زاده برایم نوشته بود. »						۰/۵
۱۱	ساختار جمله ی مقابل کدام گزینه است؟ « دعوتش را اجابت کردم » الف) نهاد + مفعول + مسند + فعل ب) نهاد + متمم + مسند + فعل ج) نهاد + مفعول + فعل د) نهاد + مسند + فعل						۰/۲۵
۱۲	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان باز گردانید؟ أ کان را که خبر شد خبری باز نیامد (۰/۵) ب گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند (۰/۷۵) ت نی حریف هر که از یارش برید (۰/۵) ث خط از کرانه رود تیر می خواندند. (۰/۲۵) ج مگر کاتش تیز پیدا کند / گنه کرده را زود رسوا کند (۰/۷۵) ح مرد نقال آتشین پیغام (۰/۲۵) خ وانیامد در جهان زین راه ، کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس (۰/۷۵) ه اگر ممکن باشد شیوه ای سوار کرد. (۰/۲۵)						۴
۱۳	این بیت به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ « گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست »						۰/۲۵
۱۴	کدام مورد به این آیه اشاره دارد مشخص کنید؟ (کل شیء یرجع الی اصله) ○ کز نیستان تا مرا بپریده اند / در نفیرم مرد و زن نالیده اند ○ هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش						۰/۲۵
۱۵	مفهوم کنایات زیر را بنویسید؟ مو به مو از آن چشم می زد سرخ و سیاه شدن آسمان جل						۱
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۴	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۱۶	درس "کباب غاز" اثر کیست ؟ نوع ادبیات آن را بنویسید؟						
۱۷	در عبارات زیر کلمات مشخص شده نماد چیست؟ « گل سرخ را از من مگیر، سوسنی را که می کاری » « امروز می آید از باغ بوی بهار من و تو »						
۱۸	درک و دریافت خود را از این عبارت بنویسید؟ « سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر عقل ها افزون آید »						
۱۹	این بیت یاد آور چندمین وادی از هفت وادی است؟ نام وادی را بنویسید؟ « هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است »						
۲۰	شکسپیر برای عشق جاودانی چه ویژگی هایی را بر می شمارد؟ (دو مورد)						
۲۱	قسمت مشخص شده چه آرایه ای را نشان می دهد؟ « در سموم سرد این عقل بی درد پژمرد. »						
۲۲	در عبارت زیر منظور از کلمات مشخص شده چیست؟ « و غرق این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماسی پر تک تک از غیب سر می زنند. »						
۲۳	در این عبارات مجاز را بیابید و معنی نانهاده آن را بنویسید؟ « سورت سرمای دی بیداد ها می کرد » « خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد »						
۲۴	این بیت تلمیح به چیست؟ « چنان آمد اسپ و قبا ی سوار / که گفתי سمن داشت اندر کنار »						
۲۵	کدام گزینه صحیح است؟ الف) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند (جناس ناقص - اشتقاق) ب) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران (تشبیه - کنایه) ج) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (ایهام - اسلوب معادله) د) چون گرفتی عبرت از گرگ دنی / پس تو روبه نیستی ، شیر منی (جناس تام - تناسب)						
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۴
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دیپیرستان فدک الزهرا داراب		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			نمره
۲۶	دوترکیب اضافی مشخص کنید و سپس بگویید کدام یک از آن ها تشخیص دارد؟ «آسمان کویر ، این نخلستان خاموش ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش ، ... سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.»			۰/۷۵
۲۷	نام یک اثر از شکسپیر را نام ببرید؟			۰/۲۵
۲۸	کامل کنید. تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی ای روضه مجسم گودال قتلگاه لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد			۲
موفق و پیروز باشید		جمع نمره		۲۰

بسمه تعالی

سوالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی – قطب شهید کاوه – شهرستان تبادکان –دبیرستان مقتدری طوسی			
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.						
	الف) صبح هنگام «چریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اتراف می کردیم.						۰/۵
	ب) شب عید نوروز بود و موقع ترفیع رتبه						۰/۲۵
	ج) غرق در دریای سبز معلق بودم که بر آن مرغان الماس پر از غیب سومی زنند.						۰/۷۵
	د) مصطفی در خوش زبانی و شوخی نوک جمع را چیده و مجلس آرای بلامعارض شده بود.						۰/۵
۲	معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید.						
	الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی						۱
	باید زدن سنگ را بر سبوی						۰/۲۵
	ب) گفت باید حد زند هشیار مردم مست را						۰/۷۵
	ج) محرم این هوش جز بی هوش نیست						
مر زبان را مشتری جز گوش نیست							
۳	با توجه به بیت «این نخستین بار شاید بود کان کلید گنج مروارید او گم شد» مقصود از « گنج مروارید» چیست؟						۰/۲۵
۴	بیت زیر، یادآور کدام «وادی عرفان» است؟						۰/۲۵
	چشم بگشا به گلستان و ببین						
جلوه آب صاف در گل و خار							
۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید.						۰/۵
	الف) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد						
	ب) سیاوش بدو گفت انده مدار						
	کو دل آزاده ای کز تیغ او مجروح نیست						
	کزین سان بود گردش روزگار						
۶	بیت های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.						
	از سیم به سر یکی کله خود						
	ز آهن به میان یکی کمر بند						
	پنهان مکن آتش درون را						
	زین سوخته جان شنو یکی پند						
۰/۲۵	الف) مقصود شاعر از «کله خود سیمین» چیست؟						۰/۲۵
ب) منظور از «سوخته جان» چیست؟							
۷	مصراع «گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان» به کدام پدیده اجتماعی زمان اشاره دارد؟						۰/۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵	نام و نام خانوادگی :
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - قطب شهید کاوه - شهرستان تبادکان - دبیرستان مقتدری طوسی	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره	
۸	منظور از «امام راستین» و «شیعه گمنام» در متن زیر از درس «کویر» چیست؟ « ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.»	۰/۵	
۹	مثال « تیری که از شست رفته باز نمی گردد» چه تناسبی با بیت زیر دارد؟ سخن گفته دگر بار نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد	۰/۵	
۱۰	با توجه به عبارت زیر سهروردی شرط دستیابی به عالم عشق را چه می داند؟ « پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیم پایه، عشق و به عالم عشق که بالای همه است نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.»	۰/۵	
۱۱	در عبارت زیر، قسمت مشخص شده چه مفهومی را بیان می کند؟ یکی از حضار که کباده شعر و ادب می کشید چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.	۰/۵	
۱۲	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) یکی از مردان معمر دهکده با کودکان هم آواز گشته بود. ب) در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود. ج) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می گرداند. د) در آن ذی حیاتی نفس نمی کشد. ه) پیش از آمد هر زمانی صد تعب. و) خنده تو برای دستان من / شمشیری است آخته.	۱/۵	
۱۳	با توجه به معنی، املاهای درست واژه ها را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) داشتیم می گفتم آن شب نیز (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می کرد. ب) تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شبج) شما را در تاریکی تعقیب می کردم. ج) منت خدای را « عزوجل » که طاعتش موجب (غربت - قریت) است. د) سینه خواهیم شرحه شرحه از (فراق - فراغ).	۱	
ادامه سؤالات در صفحه بعد			

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - قطب شهید کاوه - شهرستان تبادکان - دبیرستان مقتدری طوسی	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۱۴	نادرستی های املائی را در نمونه های زیر بیابید و درست آنها را بنویسید. الف) چاه قدر ناجوان مردان / چاه پستان، چاه بی دردان ب) واصفان هلیه جمالش به تحیر منسوب		
۱۵	در کلمات زیر «ان» بر چه مفهومی دلالت می کند؟ الف) گریان ب) کاویان		
۱۶	با توجه به سروده های زیر چه رابطه معنایی بین واژه های مشخص شده، دیده می شود؟ الف) با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد ب) باز با آن آخرین اندیشه ها سرگرم / جنگ بود این یا شکار، میزبانی بود یا تزویر		
۱۷	با توجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید: دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو الف) انواع «و» (ربط، عطف) را مشخص کنید. (برای هر کدام یک مورد) ب) مفعول فعل «سوخت» را بنویسید.		
۱۸	بیت زیر را از نظر شیوه بلاغی به شیوه عادی برگردانید. سرانجام گفت ایمن از هر دوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان		
۱۹	با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید: کزین دو یکی گر شود نابه کار از آن پس که خواند مرا شهریار؟ همان به کزین زشت کردار، دل بشویم کنم چاره دل گسل الف) شهریار چه نقشی دارد؟ ب) در بیت دوم کدام واژه حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع ۸: صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - قطب شهید کاوه - شهرستان تبادکان - دبیرستان مقتدری طوسی	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۲۰	با توجه به عبارت زیر، نوع وابسته و وابسته واژه مشخص شده را بنویسید. پاریز کلاس ششم ابتدایی نداشت، ناچار می بایست ده فرسخ راه را پیموده به سیرجان بروم.		
۲۱	درستی یا نادرستی هریک از موارد زیر را مشخص کنید. (الف) در بیت « در پیشگاه اهل خرد نیست محترم/ هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت » (اهل خرد نهاد مصراع اول است). درست نادرست (ب) در بیت زیر، ترکیب «مشت درشت» یک ترکیب وصفی است. تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند. درست نادرست		
۲۲	با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید: دهد گفت: ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است. پرندگان جملگی مشتاق دیدار سیمرغ شدند و همه فریاد برآوردند ما از خطرات راه نمی هراسیم. (الف) کدام واژه نقش تبعی دارد. (ب) زمان فعل « نمی هراسیم » را مشخص کنید.		
۲۳	با توجه به بیت « لبریز زندگی است نفس های آخرت/ آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه » به پرسش ها پاسخ دهید: (الف) کدام آرایه ادبی بر زیبایی مصراع اول افزوده است؟ (ب) آرایه «تشخیص» را در این سروده نشان دهید؟		
۲۴	در عبارت های زیر، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. (الف) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی (ب) نمی خواستم خدا ناکرده حرف شما را زیر پا گذاشته باشم.		
۲۵	در بیت زیر «برزخ سرد» و «شب» نماد چه مفاهیمی هستند؟ آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد / غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع ۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - قطب شهید کاوه - شهرستان تبادکان - دبیرستان مقتدری طوسی			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
۲۶		عبارت زیر یادآور کدام مثل است؟ از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچارشده به مار غاشیۀ حکومت سرهنگ‌ها پناه‌ببرد؟					
۲۷		کدام یک از ابیات و عبارات «گروه الف» با آرایه های «گروه ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافی است)					
		ردیف	الف	ب			
		۱	عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزدانا می کشد اول چراغ خانه را	حسن تعلیل			
		۲	از جمله نام های حسن یکی «جمال» است و یکی «کمال»	تشبیه			
		۳	سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند	سجع			
		۴	عاشق آن باشد که چون آتش بود / گرم رو، سوزنده و سرکش بود	مجاز			
				اسلوب معادله			
۲۸		بیت را کامل کنید. الف) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار ب) خورشید رفته است سرشب سراغ ماه ج) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی					
۲۹		کدام یک از مصراع های قسمت «ب» کامل کننده مصراع قسمت «الف» است؟					
		الف	ب				
		گر نور عشق حق بر دل و جانت اوفتد	۱) در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی				
			۲) بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی				
			۳) در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی				
۲۰		جمع نمره					
پیروز و سربلند باشید							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته :	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه : ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول - دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی - شهرستان خلیل آباد - قطب شهید مدرس	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۱	مترادف واژه مشخص شده در این شعر، « اهل هرات » می باشد. الف) درست ب) نادرست « هفت خوان را آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد.»		
۲	مترادف واژه « مگر » در این بیت چیست؟ مگر کاتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند		
۳	مترادف واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) گفت تا « داروغه » را گوییم در مسجد بخواب ب) مجلس آرای « بلامعارض » شده است. پ) چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و « آوند » ت) بعد از این وادی « استغنا » بود نه در او دعوی و نه معنا بود		
۴	در این عبارت چند واژه از نظر املائی نادرست است؟ « شوخی روزگار است که محد دمرکاسی عالم، یعنی آتن، که دوهزار و هشتصد سال قبل حتی برای آب خوردن در شهر هم، رأی می گرفتند و رأی می دادند، از بیم عقرب جراره دمرکاسی قرن بیستم، ناچار شده به مار قاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.» الف) ۱ ب) ۲ پ) ۳ ت) ۴		
۵	واژه « فراق » به معنی « آسایش » می باشد. الف) درست ب) نادرست		
۶	کدام واژه ها از نظر املائی نادرست هستند؟ شکل درست آن ها را بنویسید. الف) اسرارهای من بود که شما را متقاعد کرد. ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / پور زال زر، جهان پهلو		
۷	زمان فعل های این نوشته، در کدام گزینه درست ذکر شده است؟ « فکر این که مرا شناخته باشید، دلم را گرم کرد.» الف) مضارع التزامی - ماضی التزامی ب) ماضی التزامی - مضارع التزامی پ) ماضی بعید - ماضی التزامی ت) ماضی التزامی - ماضی ساده		
۸	در عبارت زیر، کدام یک از اجزای جمله حذف شده است؟ « من گفتم: چه بهتر که تو هم با ما همراه شوی.»		
۹	در گروه اسمی « هوای نسبتاً سرد »، « نسبتاً » چه نوع وابسته وابسته ای است؟		
۱۰	مفهوم نشانه « ان » را در این واژه ها بنویسید. الف) خاوران ب) کاویان		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول – دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی – شهرستان خلیل آباد – قطب شهید مدرس			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۱۱	در این شعر «ش» در « گشودش»، مضاف الیه کدام واژه است؟ « بعد چندی که گشودش چشم / رخس خود را دید»						
۱۲	جمله « با خواندن غزلیات حافظ و تأمل در اشعار وی، حافظ را رند می دانیم.» چند جزئی و دارای چه اجزائی است؟						
۱۳	واژه « گرفت» را در دو جمله جداگانه با معنای متفاوت به کار ببرید.						
۱۴	با توجه به این شعر به پرسش ها پاسخ دهید: دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو الف) کدام گروه اسمی در نقش مفعول به کار رفته است؟ ب) آیا «و» ربط در بیت دیده می شود؟						
۱۵	واژه های مشخص شده در این شعر به ترتیب وابسته پسین و وابسته پیشین گروه اسمی هستند؛ لطفاً نوع دقیق این وابسته ها را بنویسید. « و نشست آرام، یال رخس در دستش / باز با آن آخرین اندیشه ها سرگرم »						
۱۶	در نوشته زیر نقش های تبعی « بدل» و « معطوف» را نشان دهید. «ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است، نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف بر درختی بلند آشیان دارد.»						
۱۷	فن مناظره در شعر کدام یک از شاعران معاصر به فراوانی یافت می شود؟ الف) موسوی گرمارودی ب) پروین اعتصامی پ) سلمان هراتی ت) شهریار						
۱۸	قسمت مشخص شده در عبارت زیر، منجر به خلق کدام آرایه ادبی داخل کمانک شده است؟ « تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکشی.» (کنایه، ایهام)						
۱۹	در مصراع « با هزاران یادهای روشن و زنده » قسمت مشخص شده چه آرایه ای دارد؟						
۲۰	در مصراع « او، شُعاد، آن نابردار بود.» یک ایهام وجود دارد. آن را بیابید و معانی مختلف آن را بنویسید.						
۲۱	در بیت زیر کدام واژه ها در مفهوم استعاره به کار رفته اند؟ تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند						
۲۲	یک آرایه ادبی در مصراع دوم بیت زیر مشخص کنید. یکی تازی ای برنشته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه						
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع ۸: صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول – دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی – شهرستان خلیل آباد – قطب شهید مدرس			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۲۳	در بیت زیر کدام آرایه ادبی وجود دارد؟ چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان؟						۰/۲۵
۲۴	مفهوم کنایی « سماع مکیدن » یعنی چه؟						۰/۲۵
۲۵	کدام گزینه کامل کننده این مصراع است؟ « تنیده یاد تو در تار و پودم، میهن ای میهن » (الف) بود لبریز از عشقت وجودم، میهن ای میهن (ب) فدای نام تو بود و نبودم، میهن ای میهن (پ) به هر حالت که بودم با تو بودم، میهن ای میهن (ت) به سوی تو بود روی سجودم، میهن ای میهن						۰/۲۵
۲۶	مصراع دوم شعر « آه این سر بریده ماه است در پگاه؟ »، کدام یک از این مصراع هاست؟ (الف) یا ماه بی ملاحظه افتاده بین راه؟ (ب) یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟						۰/۲۵
۲۷	جاهای خالی را با شعرهای مناسب هر قسمت، تکمیل نمایید. (الف) حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است ای محسن شهید من، ای حُسن بی گناه (ب) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی روید من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن						۱/۵
۲۸	کدام بیت به داستان حضرت ابراهیم (ع)، اشاره دارد؟ (الف) بیامد دوصد مرد آتش فروز دمیدند گویی شب آمد به روز (ب) سیاوش سیه را به تندی بتاخت نشد تنگ دل جنگ آتش بساخت (پ) چو از کوه آتش به هامون گذشت خروشدن آمد ز شهر و ز دشت (ت) چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود						۰/۲۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۵	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول – دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی – شهرستان خلیل آباد – قطب شهید مدرس			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۲۹	بیت « هر یکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش » به وادیاز مراحل هفت گانه سیر و سلوک عطار اشاره دارد.						
۳۰	در بیت زیر مراد از « مرغ سحر » و « پروانه » چیست؟ ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد						
۳۱	در بیت « هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است، روزش دیر شد » منظور از « ماهی » چیست؟						
۳۲	منظور از قسمت مشخص شده در این نوشته چیست؟ « امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می میرند. »						
۳۳	در عبارت « گویی جامه ای بود که درزی ازل به قامت زیبایی جناب ایشان دوخته است. »، منظور نویسنده از « درزی ازل » کیست؟						
۳۴	در مصراع «کان کلید گنج مروارید او گم شد» از شعر «خوان هشتم»، منظور از « کلید گنج مروارید» چیست؟						
۳۵	مفهوم عبارت « که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار » چیست؟						
۳۶	با توجه به این شعر به پرسش ها پاسخ دهید: چنین گفت موبد به شاه جهان چه خواهی که پیدا کنی گفت و گوی که درد سپهبد نماند نهان بباید زدن سنگ را بر سبوی الف) موبد به چه مناسبت؟ ب) سنگ بر سبوی زدن کنایه از چیست؟						
۳۷	در عبارت « می خواهم یک عدد غاز از زیر سنگ هم شده برای ما پیدا کنی. »، «از زیر سنگ پیدا کردن» یعنی چه؟						
۳۸	نوشته های زیر را به نثر روان امروزی بازگردانی کنید. الف) از شنیدن اسم شهر، قند در دلم آب می شد. ب) زیاد پرت و پلا می گوید. پ) خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. ت) مرغان جملگی دلباخته گشتند. ث) از شامۀ قوی شما تشخیص بوی حمله، غریب نیست. ج) در خوراک هم سر سوزنی قصور را جایز نمی شمردند.						
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۵
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول - دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی - شهرستان خلیل آباد - قطب شهید مدرس		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			نمره
۳۹	شعرهای زیر را به نثر روان امروزی بازگردانی کنید.			
	الف) پیش از آمد هر زمانی صد تعب			۰/۲۵
	ب) گفت: باید حد زند هشیارمردم، مست را			۰/۲۵
	پ) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است			۰/۲۵
	ت) سورت سرمای دی بیدارها می کرد			۰/۵
	ث) غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران			۰/۷۵
	صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو			
موفق و پیروز باشید		جمع نمره		۲۰

پاسخ نامہ فارسی ۳

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع ۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۱	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم وحیده ریحانی مشهدی – قطب شهید هاشمی نژاد – ناحیه ۲ – دبیرستان فرهنگ شهید شفیعی			
ردیف	پاسخ نامه						نمره
۱	گزینه ج و گزینه و						۰/۵
۲	ب: طاق ه: منسوب						۱
۳	الف) فریاد و زاری با صدای بلند ج) ناله و فریاد – شیون ب) سرزمین مجازاً معنای بیابان د) ارتقا یافتن، رتبه گرفتن						۱
۴	گزینه ب و گزینه ج						۰/۵
۵	مانده است حذف فعل به قرینه لفظی						۰/۵
۶	الف) زمان ب) شباهت						۰/۵
۷	و : حرف پیوند هم پایه ساز که: حرف پیوند وابسته ساز						۰/۵
۸	از دشت و از شهر خروشی برآمد. خروشی: نهاد بهر جهان از آن کار غم آمد غم: نهاد						۱
۹	کلاه : هسته آن: صفت اشاره دختر : مضاف الیه نوع: صفت مضاف الیه						۰/۵
۱۰	مرتعش: محکم و رسا کرم: خست و خساست یا خسیس بودن						۰/۵
۱۱	تان: مضاف الیه						۰/۵
۱۲	فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن اگر مستم اگر هوشیار اگر خوابم اگر بیدار						۱
۱۳	۱ : گزینه ج ۲ : گزینه الف ۳ : گزینه د ۴ : گزینه ب						۱
۱۴	الف (متفکر و غمگین بودن ب) ناراحت نشدن						۱
۱۵	الف) اشاره به جایگاه اصلی انسان عالم ملکوت دارد ب) مروارید استعاره از دندان / گنج مروارید استعاره از دهان / هر مورد درست است ج) دشت مجاز است برای مردم که در دشت جمع بودند						۱/۵
۱۶	نیست باد جناس هم سان دارد در مصراع اول به معنی باد و هوا نیست و در مصراع دوم به معنای نابود شود						۰/۵
۱۷	نظر همکاران عزیز صائب است.						۲
۱۸	الف) پادشاهان ایرانی – به زور دارایی مردم را تصاحب کرده ب) حالا شروع به پرحرفی کرده بود (زیاد حرف می زد) حرافی = پرحرفی ج) خودداری می کردید – مجبور کرد ، مجاب کرد و وادار به قبول کرد د) فکر می کند به کمال مطلوب خود دست یافته است						۲
۱۹	گزینه ج						۰/۲۵
۲۰	گزینه ب						۰/۲۵
۲۱	دیروز = دوران قبل از پیروزی انقلاب امروز = پیروزی انقلاب در سال ۵۷						۰/۵
۲۲	آسمان – ستارگان						۰/۵
۲۳	به سوی آزادی رفتن						۰/۵
۲۴	هر دو به این اشاره دارد که آتش بر بی گناهان آسیب نمی رساند و تنها ستمکاران از آزمون آتش می ترسند						۰/۵
۲۵	الف) اسم خاص است یعنی مرزبان هرات ب) نام اختصاری مهدی اخوان ثالث (سرواژه) ج) مرحله کشته شدن رستم به دست نابرداری خود شغاد د) آزاد سرو و یا ماخ سالار						۱
۲۶	هیچ ادعا و مقصودی وجود ندارد						۰/۵
موفق و پیروز باشید						جمع نمره ۲۰	

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور - قطب شهید هاشمی نژاد-ناحیه ۴- دبیرستان فرزنانگان			
ردیف	پاسخ نامه						نمره
۱	الف (طلوع آفتاب ، صبح زود (درس ۸) ب) فرومایه ، پست (درس ۵) ج) ابزار سنجش ، معیار (درس ۱۳) د) جمع سجیه ، خواها وعادت ها (درس ۱۸)						۱
۲	ج) معجز : سرپوش (درس ۵)						۰/۲۵
۳	فایق (درس ۱)						۰/۲۵
۴	نضارة (نظاره) - قرق (غرق) - احورای (اهورایی) (درس ۹)						۰/۷۵
۵	الف) حول (هول) (درس ۱۳)						۰/۲۵
۶	شبه و سایه (شبج) - استقنا و بی نیازی (استغنا) (درس ۱۱ و ۱۴)						۰/۵
۷	فکری (حذف به قرینه لفظی) (درس ۳ و ۱۸)						۰/۵
۸	الف (بغل (ممیز) - ب) من (مضاف الیه مضاف الیه) - ج) بسیار (قید صفت) (درس ۸ و ۹)						۰/۷۵
۹	الف) بی اختیار (معطوف) ب) مصطفی خان (بدل) (درس ۱۴)						۰/۵
۱۰	این کار (وصفی) تربیت و تعلیم شما (اضافی)						۰/۵
۱۱	الف) روی ب) مفعول (درس ۵)						۰/۵
۱۲	ازکوه آتش به هامون گذشت (وابسته) خروشدن آمد زشهر و زدشت (هسته) (درس ۱۶)						۰/۵
۱۳	کاویان : نسبت (درس ۱۷)						۰/۲۵
۱۴	الف) شعله ور شدن ب) شروع شدن (درس ۱۲)						۰/۵
۱۵	الف) بلبل : انسان های عاشق پیشه و جمال پرست ب) پروانه: عاشق واقعی (درس ۱۴ و ۷)						۰/۵
۱۶	الف) گفته و فرموده ب) جناس (درس ۱)						۰/۵
۱۷	۱- حسن تعلیل ۲- ایهام ۳- اسلوب معادله ۴- مجاز (درس ۹ - ۱۳ - ۶ - ۱۲)						۱
۱۸	الف) با تجربه تر و مسن تر (گنج حکمت درس ۱۴) ب) توقف کوتاه (درس ۸)						۰/۵
۱۹	تشبیه (درس ۱۰)						۰/۲۵
۲۰	جناس تام (درس ۸)						۰/۲۵
۲۱	الف (لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ب) خورشید بی حفاظ نشست به روی خاک ؟ ج) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی د) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم						
۲۲	درمعنی و مفهوم ابیات و عبارات نظر همکاران محترم صائب است . (درس های ۳ - ۸ - ۵ - ۲ - ۱۶ - ۱۲ - ۱۳ - ۱۱)						هرمورد ۰/۵ نمره
۲۳	الف) حال خوش وصال و معنویت ب) از خود بی خود شدن (درس ۱)						۰/۵
۲۴	الف) عاشق ب) روزها به کندی و بیهوده گذشت (درس ۶)						۰/۵
۲۵	الف) برف نشسته بر قله کوه ب)بلندی و مرتفع بودن (درس ۵)						۰/۵
۲۶	آسمان آبی - ستارگان (درس ۹)						۰/۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان : ۹۰
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۲
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم برشادی پور - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۴- دبیرستان فرزنانگان	
ردیف	پاسخ نامه	نمره	
۲۷	الف) وادی ۷ (فقر و فنا) ب) وادی ۵ (توحید) (درس ۱۴)	۰/۵	
۲۸	الف) (درس ۱۸)	۰/۲۵	
۲۹	الف) از ماست که برماست (درس ۱۶)	۰/۲۵	
۳۰	اول شخص (روان خوانی درس ۱۸)	۰/۲۵	
۳۱	کشته شدن رستم به دست بردار ناتنی اش یا داستان مرگ جوان مردان به دست حيله گران (درس ۱۳)	۰/۲۵	
۳۲	دود بسیار (درس ۱۲)	۰/۲۵	
۳۳	بخشندگی بدون انتظار قدر دانی (گنج حکمت درس ۱۰)	۰/۲۵	
موفق و پیروز باشید		جمع نمره	۲۰

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه : ۲
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم شعبیه علی - قطب شهید هاشمی نژاد - ناحیه ۵ - دیپیرستان امام رضا(ع)	
ردیف	پاسخ نامه	نمره	
۱	همدم-عذر و دلیل آوردن، به تعویق انداختن چیری، درنگ ، اهمال ردن	۰/۵	
۲	ذل	۰/۲۵	
۳	ج	۰/۲۵	
۴	د	۰/۲۵	
۵	ب	۰/۲۵	
۶	بهر /هول /حوزه /مستور	۱	
۷	ب	۰/۲۵	
۸	۱	۰/۲۵	
۹	الف) ۱ (ب) ۴	۰/۵	
۱۰	ب	۰/۲۵	
۱۱	برای	۰/۲۵	
۱۲	ماضی نقلی /ضمیر تان مرجع معلم	۰/۷۵	
۱۳	الف)مسند / ب)حذف «است» بعد از «به» به قرینه معنوی ج) صفت مضاف الیه	۰/۷۵	
۱۴	کین	۰/۲۵	
۱۵	الف) گرد،سجستانی، تگ / ب) تاریک ژرف	۰/۵	
۱۶	وابسته ساز:جزاین که / هم پایه ساز: و	۰/۵	
۱۷	د	۰/۲۵	
۱۸	تناقض	۰/۲۵	
۱۹	قهرمانی	۰/۲۵	
۲۰	آتش عشق :اضافه تشبیهی /نی: استعاره از مولانا یا انسان آگاه ؛ (جوشش عشق :اضافه استعاری) / ب) حسن تعلیل:علت جوشش می، عشق است	۰/۷۵	
۲۱	نماد: راهنما ،انسان کامل و آگاه به مسیر	۰/۲۵	
۲۲	تلمیح به ماجرای رانده شدن از بهشت	۰/۲۵	
۲۳	الف) ۳ / ب) ۱ / ج) ۲	۰/۷۵	
ادامه سوالات در صفحه بعد			

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۲
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم شعیبه علی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۵ - دبیرستان امام رضا(ع)	
ردیف	پاسخ نامه	نمره	
۲۴	میزان توانایی خود را نشان دادن	۰/۲۵	
۲۵	سیاوش	۰/۲۵	
۲۶	به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم / به هر حالت که بودم با تو بودم میهن ای میهن! اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار / به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن!	۱ ۱	
۲۷	حضرت علی / کوفه	۰/۵	
۲۸	اشاره به کوتاه بودن دوران حکومت و قدرت کسی	۰/۲۵	
۲۹	از چاله به چاه افتادن	۰/۲۵	
۳۰	الف) عشق هر کسی را نمی پذیرد ب) شرط رسیدن به حسن وجود عشق است	۰/۵	
۳۱	الف) ۲ / ب) ۴ / ج) ۳	۰/۷۵	
۳۲	الف) سیاوش و سودابه / ب) آسوده کردن خیال	۰/۵	
۳۳	لبخند	۰/۲۵	
۳۴	کشتن شدن رستم به دست برادر ناتنی اش شغاد و داستان دردناک مرگ جوان مردان به دست حيله گران	۰/۲۵	
۳۵	عشق با گذر زمان و شنیدن و تکرار فراوان رنگ کهنگی به خود نمی گیرد	۰/۲۵	
۳۶	وادی توحید / وادی طلب	۰/۵	
۳۷	معنی و مفهوم شعر و نثر نظر همکار محترم	۴	
موفق و پیروز باشید		جمع نمره	۲۰

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع : ۸: صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۲
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژیرالک	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
۱	الف: بدل(نیم قرن پیش از آمدنم به این جهان) ب: علم و تنهایی: واو معطوف زندگی سخت آلوده است و: واو ربط ج: در روزگاری است که (که) حرف ربط وابسته ساز د: انسان ماندن سخت دشوار (است) حذف به قرینه لفظی ه: مضاف الیه مضاف الیه و: آلوده: مسند سخت: قید		
۲	هر عبارتی که معنای فعل گرفت را عوض کند. به طور مثال:مادر دست کودک را گرفت و یا عضلات پایم گرفت.		
۳	گزینه ج		
۴	الف :دریای بیکران، این دریا، آن سرزمین ب: ماضی نقلی ج:- م (دلَم) - ش (خلقتش)		
۵	الف: محظوظ (صحیح آن: محظوظا) ب: قریت (صحیح آن: غربت) ج: معلقی (صحیح آن: معلقی)		
۶	الف: زخمه ب: سورت		
۷	گزینه د		
۸	الف: به ستوه آمدن، خسته شدن، به تنگ آمدن ب: بی رنج ج: بدگمانی، اندوه، ترس، اضطراب، فکر د: ناچاری، درماندگی		
ادامه سوالات در صفحه بعد			

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها	ساعت شروع :۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۲
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی – بهمن ۹۷			طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی – قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژپرالک	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۹	الف: درست ب: نادرست			
۱۰	گزینه الف			
۱۱	۱-متناقض نما ۲-مجاز ۳-تلمیح			
۱۲	الف: بهار نماد آزادی و پیروزی ب: هدهد نماد مرشد و راهنمای عرفانی			
۱۳	الف: آتش استعاره از عشق ب: نیست باد و نیست باد جناس همسان (تام)			
۱۴	الف: حسن تعلیل ج: اسلوب معادله			
۱۵	گزینه د			
۱۶	الف: تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی ب: باز که در هوایت خاموشی جنونم			
۱۷	حدیث آشنا: شاهنامه			
۱۸	پیوستن به جریان انقلاب، پیوستن و همبستگی با مردم			
۱۹	الف: انتظار کشیدن ب: از دست دادن شهرت، فراموش شدن			
۲۰	گزینه ج			
۲۱	تقدیر گرایی (ب)، ضرورت چاره اندیشی (الف)، ایمان داشتن به خدا (د)، نگرانی و تشویش (ج)			
۲۲	گزینه ب			
۲۳	گزینه ب			
۲۴	الف: خوشحالان (رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادانند) ب: دستور (وزیر) ج: سوخته جان (شاعر محمد تقی بهار)			
۲۵	انسان ظالم نمیتواند حکومت کند.			
۲۶	نظر همکاران محترم صائب است.			
۲۰	موفق و پیروز باشید		جمع نمره	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مریم شیخ رودی - قطب شهید هاشمی نژاد- ناحیه ۶- دبیرستان ژیرالک			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۱	درس (۳ الف) روش، طریق (ب) تخت پادشاهی، اورنگ (ج) جمع سجیه، خواها، عادت ها (د) برگ						
۲	درس (۱۲ الف) آسان (ب) بی ارزش، پست، حقیر (هر کدام)						
۳	(الف) ثنا (ب) بحر						
۴	(ب) تعقیب شیخ (تعیین گزینه ب ۰/۲۵) تصحیح غلط (۰/۲۵)						
۵	(الف) ضجه (ب) آزر						
۶	(الف) پرنیان: مسند - بو: نهاد (ب) مفعول (ج) جمله بوی جوی مولیان مدهوشم کرد.						
۷	(الف) تن: معطوف (ب) وصفی: صد تیغ، یکی چوب اضافی: تیغ جفا						
۸	(الف) ضمیر ش پس از زخم ها باید باشد و یا مضاف الیه برای زخم ها (ب) فعل بود به قرینه لفظی						
۹	وابسته ساز: که هم پایه ساز: و (ب) مفهوم هنگام، زمان						
۱۰	(الف) تصورات: مضاف الیه مضاف الیه ۰/۵ (ب) تاریخی: صفت مضاف الیه ۰/۵						
۱۱	(الف) استعاره: از راه رسیدن ماه و یا گل های الماس تشبیه: قندیل پروین (ب) دشت: مجاز						
۱۲	باز شکاری: وابستگان به قدرتمندان و شاهان بلبل: شیفتگان به عشق های ناپایدار دنیوی طاووس: عابدان شیفته بهشت						
۱۳	جناس همسان یا جناس تام: (الف) نیست باد / نیست باد (ب) کی در مصراع اول با کی در مصراع دوم						
۱۴	(الف) به دلیل رابطه تشبیه میان دو مصراع، امکان جابجایی دو مصراع، یک مصراع تمثیل برای مصراع دیگر است						
۱۵	نشان دادن توانایی و عرضه، از عهده کاری برآمدن						
۱۶	به دل و جانت اوفتد/ بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی						
ادامه سوالات در صفحه بعد							

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع ۸: صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم مهشید داودی - دبیرستان نمونه دولتی بانوان قفلی - ناحیه ۷ - قطب شهید هاشمی نژاد			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۱۷	کاین گونه فرصت از کف دادند هوشیاران						
۱۸	شاهد نیاز نیست که در محضر آورند						
۱۹	بود لبریز از عشقت وجودم، میهن ای میهن						
۲۰	الف) هر نفسی که در سینه فرو می رود، مدد رسان / یاری دهنده زندگی است ، چون برمی گردد سبب نشاط و شادی بخش وجود است. طلوع آفتاب ۰/۲۵ اقامت موقت در جایی در حین سفر ۰/۲۵ استیصال : درماندگی ۰/۲۵ خاکی بر سر بریزم: چاره ای پیدا کنم ۰/۲۵						
۲۱	ارتباط و رفت و آمد ما به ده بیشتر بود. با نظر همکاران محترم						
۲۲	خود کرده را تدبیر نیست، از ماست که بر ماست، پرهیز از افراط و عدم صداقت.						
۲۳	الف) کنار گذاشتن ضعف و ناتوانی ب) به دست گرفتن قدرت و حکومت						
۲۴	اولین بار بود که رستم نمی خندید/لبخندی بر لبش دیده نمی شد.						
۲۵	وادی طلب						
۲۶	الف) سیاوش و سودابه ب) سنت و باور گذر از آتش برای اثبات بی گناهی اعتقاد داشتند که آتش به بی گناهان آسیبی نمی زند						
۲۷	الف) عالم معنا حقیقت هستی ب) انعطاف پذیری مولانا و همراهی او با همه کسانی که از درد هجران از محبوب (خدا) نالان اند. ج) بیت دوم						
۲۸	الف) عالم معنا حقیقت هستی ب) انعطاف پذیری مولانا و همراهی او با همه کسانی که از درد هجران از محبوب (خدا) نالان اند. ج) بیت دوم						
موفق و پیروز باشید		جمع نمره					
۲۰							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی- شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)			
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					نمره
۱	الف- ناچاری - درماندگی ۲۵ / ب- سالخورده ۲۵ / ج- ناله و فریاد با صدای بلند ۲۵ / ۷۵						
۲	الف- سموم باد بسیار گرم ۲۵ /						۲۵ /
۳		ردیف	واژه معادل				۵ /
		۱	سورت				
		۲	تلقى				
۴	امتناع ۲۵ / ب - پالیز ۲۵ / ج - بهر ۲۵ / ۷۵						
۵	الف- غرس ۲۵ / ب- مستور ۲۵ / ج - قدر ۲۵ / ۷۵						
۶	الف- قلب ۲۵ / ب- صفت مضاف الیه ۵ / ج- متمم ۲۵ / ۱						
۷	۷ جمله ۲۵ / درس نی نامه						۲۵ /
۸	الف- متمم ۲۵ / مفعول ۲۵ / ۵						
۹	الف- شباهت ۲۵ / ب- زمان ۲۵ / درس ۱۷						۵ /
۱۰	پیشوا و شهریاری (و عطف) ۲۵ / است ودر (و ربط) ۲۵ / درس ۱۴						۵ /
۱۱	الف تضاد ۲۵ / ب - تضمن ۲۵ / درس ۱۸						۵ /
۱۲	ج ۲۵ / چون اجزای جمله جابجا نشده است ۲۵ /						
۱۳	بوی بهار یا بهار من ۲۵ / درس ۱۰						
۱۴	ردیف	ب آرایه					۱
	۱	کنایه درس ۱۲					
	۲	تلمیح درس ۱۴					
	۳	جناس درس ۶					
	۴	تشبیه درس ۱۴					
ادامه سؤالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم فاطمه نوباغی - قطب شهید فرومندی - شهرستان جغتای - دبیرستان حضرت زینب (س)			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۵	الف- دوره ظلم شاهنشاهی نماد ظلم ۵/۵. درس ۱۰						۰/۵
۱۶	اسلوب معادله ۲۵/۵. درس ۶						۰/۵
۱۷	الف پروانه ۲۵/۵. درس ۶						۰/۲۵
۱۸	من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن ۵/۵.						۰/۵
۱۹	ب شاهد نیاز نیست که در محضر آوردند ۵/۵.						۰/۵
۲۰	الف ۲۵/۵.						۰/۵
۲۱	دیوار زندگی را زین گونه یادگاران ۵/۵.						۰/۵
۲۲	من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن ۵/۵.						۰/۵
۲۳	از شماره ۲۳ الی ۳۰ نظر همکاران گرامی صائب است						
۳۱	نویسنده غم خود را به خاطر از دست دادن زندگی طبیعی ولذت بخش روستایی و گرفتاری در زندگی شهری بیان می کنی ۵/۵.						۰/۵
۳۲	پیروی از پیر، موجب سعادت و پیروزی است . ۵/۵. درس ۱۸						۰/۵
۳۳	الف - توحید ۲۵/۵. ب- فقر و فنا ۲۵/۵.						۰/۵
۳۴	زیرا دماوند را گوشه نشین و خاموش می داند از میدان ظلم ستیزی و اعتراض دوری گزیده است ۵/۵.						۰/۵
۳۵	معنویت وایمان مردم کویر ۵/۵.						۰/۵
۳۶	شعری که بیانگر درد مردم جامعه وقهرمانان جامعه است خیال پردازی نیست ۵/۵.						۰/۵
۳۷	لبخند ۲۵/۵.						
موفق و پیروز باشید			جمع نمره			۲۰نمره	

بسمه تعالی

بیوالات امتحان نهایی درسی : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزشی متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه : ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷ جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	۱-خوها ، عادت ها ۲-ناچاری، درماندگی ۳- رنج و سختی ۴-برکشیده ۵-بانگ و خروش، فریاد ۶-نوعی ردا (هر مورد ۲۵/۰)						۱/۵
۲	گزینه ج- سورت =حدت و شدت ، تیزی و تندى(۲۵/۰)						۰/۲۵
۳	عرصه ناوردهای هول - قدغن کرد -به تحیر منسوب - تلقی و تدبیر (هر مورد ۲۵/۰)						۱
۴	گزینه ج - خاست(خواست) و سپاسگذاری (سپاسگزاری) (۲۵/۰)						۰/۲۵
۵	دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ(بود) (۲۵/۰)به قرینه معنوی (۲۵/۰)						۰/۵
۶	دل خوشی (مفعول) (۲۵/۰) موحدی (مسند)(۲۵/۰) شاگرد شما (بدل) (۲۵/۰)						۰/۷۵
۷	گرچه (حرف ربط وابسته ساز)(۲۵/۰) ولی(حرف ربط هم پایه ساز)(۲۵/۰)						۰/۵
۸	خاوران (محل)(۲۵/۰) شامگاهان (زمان یا هنگام) (۲۵/۰)						۰/۵
۹	آن (وابسته پیشین) (۲۵/۰)- مروارید(مضاف الیه مضاف الیه) (۲۵/۰) این(صفت مضاف الیه)(۲۵/۰) گنج یا شمشیر (وابسته پسین) (۲۵/۰)						۱
۱۰	ضمایر منفصل =تو (اول)نهاد - تو (دوم)مضاف الیه - من (اول) مضاف الیه - من (دوم) نهاد- (یک مورد کافی است) (۲۵/۰) ضمیر متصل در واژه برایم (م) متمم(۲۵/۰)						۰/۵
۱۱	گزینه الف (۲۵/۰)						۰/۲۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه : ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱۲	وقتی عاشقان واقعی به معشوق پی می برند از خود بی خود می شوند. (و از آن وادی خبر نمی آورند) (۰/۵) اگر خشم خود را پنهان کنی به جان تو سوگند می خورم که نابود می شوی. (۰/۷۵) نی همدم و همنشین کسانی است که از معشوق جدا مانده اند. (۰/۵) از کشور رم فرمان می برند. (۰/۲۵) شاید که آتش سوزان گناهکار را از بی گناه مشخص کند و او را رسوا کند. (۰/۷۵) راوی سخنانش بسیار گیرا و جذاب بود. (۰/۲۵) کسی در این دنیا نیست که این راه را طی کرده و برگشته باشد و هیچ کس از مسافت طولانی آن خبر ندارد. (۰/۷۵) اگر امکان دارد نقشه ای بکشیم (۰/۲۵)						۴
۱۳	رشوه گیری مأموران حکومت (۰/۲۵)						۰/۲۵
۱۴	مورد ۲ (۰/۲۵)						۰/۲۵
۱۵	مو به موکنایه از با دقت (۰/۲۵) - از آن چشم می زد کنایه از می ترسید یا حساب می برد (۰/۲۵) - سرخ و سیاه شدن کنایه از شرمنده شدن (۰/۲۵) - آسمان جل کنایه از فقیر یا ندار (۰/۲۵)						۱
۱۶	محمد علی جمال زاده (۰/۲۵) - ادبیات داستانی (۰/۲۵)						۰/۵
۱۷	گل سرخ نماد عشق (۰/۲۵) - بهار نماد آزادی (۰/۲۵)						۰/۵
۱۸	عشق از عقل برتر است. (۰/۵)						۰/۵
۱۹	وادی چهارم (۰/۲۵) استغنا و بی نیازی (۰/۲۵)						۰/۵
۲۰	بی توجهی به ظاهر و صورت معشوق - بلند نظری عشق - پایداری در عشق - توجه دائم به معشوق (دو مورد کافی است) هر مورد (۰/۲۵)						۰/۵
۲۱	پارادوکس (۰/۲۵)						۰/۲۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : مشترک کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		مدت امتحان :	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۳	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : سرکار خانم طیبه شکور - قطب شهید فرومندی - شهرستان خوشاب - دبیرستان فدک الزهرا داراب			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۲۲	آسمان (۰/۲۵) ستاره (۰/۲۵)						۰/۵
۲۳	دی مجاز از زمستان (۰/۲۵) خانه مجاز از کشور (۰/۲۵)						۰/۵
۲۴	گلستان شدن آتش بر ابراهیم (۰/۲۵)						۰/۲۵
۲۵	گزینه ب (۰/۵)						۰/۵
۲۶	آسمان کویر (۰/۲۵) حلقوم چاه (۰/۲۵) حلقوم چاه تشخیص دارد (۰/۲۵)						۰/۷۵
۲۷	غزلواره ها						۰/۲۵
۲۸	فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن (۰/۵) یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است (۰/۵) آیینی نگاهت پیوند صبح و ساحل (۰/۵) آن که رسی به خویش که بی خواب و خور شوی (۰/۵)						۲
موفق و پیروز باشید		جمع نمره				۲۰	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :	ساعت شروع : ۸: صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۳
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷			طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - دبیرستان مقتدری طوسی - شهرستان تبادکان - قطب شهید کاوه	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۱	الف) «هنگام طلوع خورشید» (۰/۲۵) کنار قنات حسنی در شهر سیرجان «توقف می کردیم» (۰/۲۵) (درس ۸ ص ۶۰) ب) زمان بالا رفتن مقام (۰/۲۵) (درس ۱۶ ص ۱۲۲) ج) مشغول تماشای «آسمانی» (۰/۲۵) بودم که «ستارگان» (۰/۲۵) از غیب پیدا می شوند و «می درخشیدند» (۰/۲۵) (درس ۹ ص ۷۲) د) مصطفی در خوش سخنی و شوخی «همه را ساکت کرده بود» (۰/۲۵) و «تنها سخن گوی مجلس شده بود» (۰/۲۵) (درس ۱۶ ص ۱۲۴)			
۲	الف) اگر می خواهی حقیقت آشکار شود، باید به آزمایش (سیاوش و سودابه) پردازی. (۱) (درس ۱۲ ص ۱۰۰) ب) گفت: مردم هشیار باید افراد مست را «مجازات کنند» (۰/۲۵) (درس ۲ ص ۱۹) ج) حقیقت عشق را تنها عاشق درک می کند همان طور که گوش برای درک سخنان زبان ابزاری مناسب است. (۰/۷۵) (درس ۶ ص ۴۶)			
۳	لبخند (۰/۲۵) (درس ۱۳ ص ۱۱۳)			
۴	وادی توحید یا وادی پنجم (۰/۲۵) (درس ۱۴ ص ۱۲۷)			
۵	تأثیر سرنوشت در زندگی افراد و به رنج انداختن آنها (۰/۵) (درس ۱۲ ص ۱۰۷)			
۶	الف) برف های قله (۰/۲۵) ب) شاعر (ملک الشعرای بهار) (۰/۲۵) (درس ۵ ص ۳۴)			
۷	رشوه خواری (۰/۲۵) (درس ۲ ص ۲۱)			
۸	امام راستین «امام علی» (۰/۲۵) ، شهید گمنام «دکتر شریعتی» (۰/۲۵) (درس ۹ ص ۷۳)			
۹	هر دو به نداشتن امکان جبران برای عملی انجام شده اشاره دارند. (۰/۵) (درس ۱۶ ص ۱۴۱)			
۱۰	گذر از دو پله معرفت و محبت (۰/۵) (درس ۷ ص ۵۶)			
۱۱	ادعای شعر و ادب داشت. (۰/۵) (درس ۱۶ ص ۱۳۶)			
ادامه سؤالات در صفحه بعد				

بسمه تعالی

رشته :	ساعات شروع ۸: صبح	مدت امتحان :	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۳
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷		طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - دبیرستان مقتدیری طوسی - شهرستان تبادکان - قطب شهید کاوه	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره	
۱۲	الف) سالخورده (۰/۲۵) (ص ۱۶۱) ج) کتاب (۰/۲۵) (درس ۱۸ ص ۱۵۵) هـ) رنج (۰/۲۵) (درس ۱۴ ص ۱۲۲) ب) سرنیزه (۰/۲۵) (درس ۱۳ ص ۱۱۲) د) دارای حیات، زنده (۰/۲۵) و) بیرون کشیده (۰/۲۵) (درس ۱۷)		
۱۳	الف) سورت (۰/۲۵) (درس ۱۲ ص ۱۰۹) ج) قربت (۰/۲۵) (درس ۱ ص ۱۲) ب) شبیح (۰/۲۵) (درس ۱۱ ص ۹۰) د) فراق (۰/۲۵) (درس ۶ ص ۴۶)		
۱۴	الف) غدر (۰/۲۵) (درس ۱۳ ص ۱۱۲) ب) حلیه (۰/۲۵) (درس ۱ ص ۱۳)		
۱۵	الف) صفت فاعلی (۰/۲۵) (درس ۱۷ ص ۱۵۲) ب) منسوب به کاوه (۰/۲۵) (درس ۱۷ ص ۱۵۲)		
۱۶	تضاد (۰/۲۵) (درس ۱۳ ص ۱۱۵)		
۱۷	الف) «واو» بین بی تا بم و بی قرارم (ربط) (۰/۲۵) «واو» بین من و تو عطف (۰/۲۵) (درس ۱۰ ص ۸۶) ب) برگ و بار (۰/۲۵) (درس ۱۰ ص ۸۶)		
۱۸	سرانجام گفت نه دل من نه روان روشن من از هر دو ایمن گردد. (۰/۵) (درس ۱۲ ص ۱۰۵)		
۱۹	الف) مسند (۰/۲۵) (درس ۱۲ ص ۱۰۱) ب) است (۰/۲۵) قرینه معنوی (۰/۲۵) (درس ۱۲ ص ۱۰۱)		
۲۰	ممیز (۰/۲۵) (درس ۸ ص ۶۶)		
۲۱	الف) نادرست (۰/۲۵) (درس ۳ ص ۲۸) ب) درست (۰/۲۵) (درس ۵ ص ۳۶)		
۲۲	الف) شهریار (۰/۲۵) (درس ۱۴ ص ۱۲۶) ب) مضارع اخباری (۰/۲۵) (درس ۱۴ ص ۱۲۰)		
۲۳	الف) پارادوکس (۰/۲۵) ص ۹۷ ب) پناه آوردن مرگ (۰/۲۵) (ص ۹۷)		
۲۴	الف) چقدر توانایی داری (۰/۲۵) (درس ۱۶ ص ۱۳۴) ب) عمل نکرده باشم. (۰/۲۵)		
۲۵	الف) برزخ سرد نماد محیط پر از ظلم پیش از انقلاب (۰/۲۵) (ب) شب نماد ستم (۰/۲۵) (درس ۱۰ ص ۸۶)		
۲۶	از چاله درآمدن و به چاه افتادن (۰/۵) (درس ۸ ص ۶۸)		
ادامه سؤالات در صفحه بعد			

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :	ساعت شروع :۸ صبح	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۳
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷			طراح سوال : سرکار خانم لیلا اسماعیلی نصرآبادی - دبیرستان مقتدری طوسی - شهرستان تبادکان - قطب شهید کاوه	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۲۷	۱- اسلوب معادله (درس ۶ ص ۴۹) ۲- سجع (درس ۷ ص ۵۶) ۳- مجاز (درس ۱۲ ص ۱۰۶) ۴- تشبیه (درس ۱۴ ص ۱۲۶)			
۲۸	الف) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن (۵/۰) (ص ۱۱۷) ب) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود (۵/۰) (ص ۹۶) ج) تا کیمیای عشق بیابی و زرشوی (۵/۰) (ص ۲۳)			
۲۹	الف) (۲) بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی (۵/۰) (ص ۲۳)			
۳۰	در بیان معنی و مفهوم ابیات و توضیحات مشابه نظر همکاران محترم صائب است.(خداقوت همکاران گرامی) جمع نمره			
۲۰	موفق و پیروز باشید		جمع نمره	

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع :۸ صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول - دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی			
				- شهرستان خلیل آباد - قطب شهید مدرس			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	الف) درست						۰/۲۵
۲	شاید (امید است)						۰/۲۵
۳	الف) نگهبان(۰/۲۵) (ب) بدون رقیب(۰/۲۵) (پ) معلق یا آویزان(۰/۲۵) (ت) بی نیازی(۰/۲۵)						۱
۴	ت) ۴						۰/۲۵
۵	ب) نادرست						۰/۲۵
۶	الف) اسرار (۰/۲۵) شکل درست: اصرار (۰/۲۵) ب) حول (۰/۲۵) شکل درست: هول (۰/۲۵)						۱
۷	ت) ماضی التزامی - ماضی ساده						۰/۲۵
۸	است(شد)						۰/۲۵
۹	قید صفت						۰/۲۵
۱۰	الف) خاوران : مکان (۰/۲۵) (ب) کاویان: نسبت، (منسوب به کاوه) (۰/۲۵)						۰/۵
۱۱	چشم						۰/۲۵
۱۲	چهارجزئی (۰/۲۵) یا مفعول و مسند (۰/۲۵)						۰/۵
۱۳	خورشید گرفت. (۰/۲۵) پایم گرفت. (۰/۲۵) یا هر جمله درست دیگر						۰/۵
۱۴	الف) برگ و بار من و تو (برگ و بار) (۰/۲۵) (ب) خیر (۰/۲۵)						۰/۵
۱۵	رخش: مضاف الیه (۰/۲۵) آخرین: صفت شمارشی (۰/۲۵)						۰/۵
۱۶	پرندگان: بدل (۰/۲۵) شهریار: معطوف (۰/۲۵)						۰/۵
۱۷	ب) پروین اعتصامی						۰/۲۵
۱۸	کنایه						۰/۲۵
۱۹	حس آمیزی						۰/۲۵
۲۰	نابردار (۰/۲۵) معانی: ناجوانمرد (۰/۲۵) برادر ناتنی (۰/۲۵)						۰/۷۵
ادامه سوالات در صفحه بعد							

بسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته :		ساعت شروع ۸: صبح		مدت امتحان : ۹۰	
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : / / ۱۳۹۸		تعداد صفحه: ۲	
جشنواره طراحی سوال امتحان نهایی خراسان رضوی - بهمن ۹۷				طراح سوال : جناب آقای سید عباس معقول - دبیرستان شهید اشرفی اصفهانی - شهرستان خلیل آباد - قطب شهید مدرس			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
۲۱	ورم (۰/۲۵) کافور (۰/۲۵)						
۲۲	اغراق در بالا رفتن خاک، مجاز ماه از آسمان ، کنایه از سرعت اسب (یک مورد کافی است.)						
۲۳	تلمیح ، جناس ، تشبیه ، مراعات نظیر (یک مورد کافی است.)						
۲۴	انتظار بیهوده کشیدن						
۲۵	الف) بود لبریز از عشقت وجودم، میهن ای میهن						
۲۶	ب) یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟						
۲۷	الف) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد(۰/۵) ب) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن! (۰/۵) یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه(۰/۵)						
۲۸	ت) چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود						
۲۹	وادی سوم (معرفت)						
۳۰	مرغ سحر: مدعی عشق (۰/۲۵) پروانه: عاشق واقعی یا سالک راه عشق (۰/۲۵)						
۳۱	عاشق یا عارف						
۳۲	تغذیه نامناسب یا پر خوری						
۳۳	خداوند متعال						
۳۴	لبخند						
۳۵	رفتن به دوزخ از تحمل این سخن برایم آسان تر است.						
۳۶	الف) روحانی زرتشتی یا مشاور پادشاه (۰/۲۵) ب) آزمایش و امتحان کردن (۰/۵)						
۳۷	پیدا کردن به هر طریق ممکن						
موفق و پیروز باشید		جمع نمره					۲۰

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) <u>مسلك</u> مرغ گرفتار قفس هم چو من است ب) <u>مَعْبَر</u> تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم. ج) بر <u>طیلسان</u> آبی مدیترانه دوخته شده است. د) همواره عشق قدیم را موضوع <u>صحیفه</u> شعر خود می گرداند.	۱
۲	معادل درست هریک از توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت) ب) خالی شدن قلب سالک از آن چه جز خداست. (تجربید / اشتیاق)	۰/۵
۳	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم» ب) بزنیید خودتان را به ناخوشی و بگوئیید طبیب (غدقن / قدغن) کرده.	۰/۵
۴	در هریک از موارد زیر یک نادرستی املايي دیده می شود؛ آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید. الف) نمی پذیرفتید و طفره می رفتید ولی اسرارهای من بود که بوی التماس می داد و عاقبت شما را متقاعد کرد. ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود	۰/۵
۵	در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املايي وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید. «استیصال و درماندگی - سوء هاضمه - مسطور و پوشیده - اجین و آمیخته - مأوا و پناهگاه»	۰/۵
۶	نوع حذف را در هریک از موارد زیر تعیین کنید. الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.	۰/۵
۷	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم ب) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو	۰/۵
۸	با توجه به بیت های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. تو مشّت درشت روزگاری زین بی خردان سفله بستان از گردش قرن ها پس افکند داد دل مردم خردمند الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار»، واژه «مشت»، هسته است. ب) ترکیب «مردم خردمند»، وصفی و ترکیب «بی خردان سفله»، اضافی است. درست نادرست درست نادرست	۰/۵
۹	در متن زیر، یک نقش تبعی «معطوف» و یک «بدل» بیابید. «ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند، آشیان دارد.»	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۰	در هریک از گروه های اسمی زیر، نوع «وابسته و وابسته» را مشخص کنید. الف) دوازده <u>سیر</u> زعفران: (ب) شرایط <u>تقریباً</u> پایدار:	۰/۵
۱۱	در همه بیت ها به <u>جز</u> گزینه شیوه بلاغی دیده می شود. الف) همی داد مژده یکی را دگر ب) رخ شاه کاووس پر شرم دید ج) که هر چند فرزند هست ارجمند د) چنین است سوگند چرخ بلند که بخشود بر بی گنه دادگر سخن گفتنش با پسر نرم دید دل شاه از اندیشه یابد گزند که بر بی گناهان نیاید گزند	۰/۲۵
۱۲	مفهوم نشانه «ان» را در واژه های زیر بنویسید. الف) بابکان : (ب) خندان :	۰/۵
۱۳	در عبارت زیر، زمان فعل های مشخص شده را دقیقاً تعیین کنید. «صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود. جوجه کبک ها، خط و خال انداخته اند.»	۰/۵
۱۴	در عبارت زیر، یک حرف پیوند هم پایه ساز بیابید. «برخی در همان نخستین منزل از پا درآمدند. بسیاری در دومین منزل به زاری زار جان سپردند اما آنان که همت یارشان بود، پیش تر می رفتند.»	۰/۲۵

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۱۵	مصرع اول بیت «.....» الف) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم به هر حالت که بودم با تو بودم میهن ای میهن « کدام است؟	۰/۵
۱۶	مصرع دیگر هریک از بیت های زیر را بنویسید. الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند ب) ج) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر بیداری ستاره، در چشم جویباران	۱/۵
۱۷	تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»	۰/۵
۱۸	بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید. «نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید»	۰/۵
۱۹	آرایه مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید. * عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را * محرم این هوش جز بی هوش نیست دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه سوم

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		ساعت شروع: ۸ صبح		تعداد صفحه: ۴	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
نمره							
۲۰	در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبه، از کدام آرایه ادبی بهره برده است؟ «عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود»						
۲۱	نوع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟ نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند؟ بگفتا جان فروشی در ادب نیست بگفت از دار مُلکِ آشنایی بگفت انده خرنده و جان فروشند بگفت از عشق بازان این عجب نیست						
۲۲	کدام یک از ویژگی های حماسه در بیت های زیر دیده می شود؟ آن ها را از کمانک های مقابل انتخاب کنید. الف) بدان گاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه (ملّی - قهرمانی) ب) یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه (خرق عادت - ملّی)						
۲۳	مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید. الف) نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه. / گل سرخ را از من بگیر ب) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟						
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب							
معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.							
۲۴	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.						
۲۵	در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد.						
۲۶	یکی که کباده شعر و ادب می کشید، جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.						
۲۷	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.						
۲۸	بگرای چو ازدهای گرز						
۲۹	دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ						
۳۰	در بُنِ این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود						
۳۱	چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بباید زدن سنگ را بر سبوی						
۳۲	مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟ «هیچ نقّاش نمی بیند که نقشی بر کند و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای» الف) ما عَبَدناکَ حَقَّ عِبَادَتِکَ. ب) ما عَرَفناکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ.						
ادامه سؤالات در صفحه چهارم							

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		ساعت شروع: ۸ صبح		تعداد صفحه: ۴																
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه																
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸																						
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir																						
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)																				
نمره																						
۳۳	عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.»، بر چه مفهومی تأکید دارد؟																					
۳۴	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌الحزن است»																					
۳۵	در بیت «گفت: آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست!»، بر چه موضوعی تأکید شده است؟																					
۳۶	مفهوم کدام بیت بیانگر این موضوع است که: «ظاهر انسان بیانگر احوال درونی اوست»؟ الف) سرّ من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست ب) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش																					
۳۷	هریک از بیت های ردیف اول با کدام یک از وادی های عرفانی ذکر شده در ردیف دوم مطابقت دارد؟ <table><tr><td colspan="2">ردیف اول</td><td>ردیف دوم</td></tr><tr><td colspan="2">بیت</td><td>وادی عرفانی</td></tr><tr><td>الف</td><td>هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش</td><td>توحید</td></tr><tr><td>ب</td><td>روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند</td><td>استغنا</td></tr><tr><td>ج</td><td>هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است</td><td>معرفت</td></tr></table>							ردیف اول		ردیف دوم	بیت		وادی عرفانی	الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید	ب	روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا	ج	هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	معرفت
ردیف اول		ردیف دوم																				
بیت		وادی عرفانی																				
الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید																				
ب	روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا																				
ج	هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	معرفت																				
۳۸	بیت زیر با کدام مثل مشهور از نظر مفهوم تناسب دارد؟ «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد» الف) از ماست که بر ماست ب) تیری که از شست رفت، به کمان باز نمی گردد.																					
۳۹	با توجه به رباعی زیر، منظور از «طریق پاکبازی» چیست؟ کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!																					
۴۰	با توجه به بیت «بیامد دو صد مرد آتش فروز دمیدند گفتی شب آمد به روز»، کدام توضیح درست است؟ الف) از شعله بزرگ آتش، شب مثل روز روشن شد. ب) از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.																					
۴۱	عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟ «وقتی قومی به اسارت دشمن در آید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد، تا وقتی که زبان خویش را حفظ کند، همچون کسی است که کلید زندان خویش را در دست داشته باشد.»																					
۲۰		موفق باشید . جمع نمره																				

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

الف) قلمرو زبانی (نمره ۷) معنی واژه، املا و دستور

۱	(به معادل های درست، نمره تعلق می گیرد) الف) روش، طریق؛ ص ۲۶؛ ۰/۲۵ ج) نوعی ردا؛ ص ۶۱؛ ۰/۲۵ ب) محل عبور، گذرگاه؛ ص ۹۲؛ ۰/۲۵ د) کتاب؛ ص ۱۵۵؛ ۰/۲۵	۱
۲	الف) مراقبت؛ ص ۱۴؛ ۰/۲۵ ب) تجرید؛ ص ۱۲۳؛ ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) بهر؛ ص ۱۹؛ ۰/۲۵ ب) قدغن؛ ص ۱۳۴؛ ۰/۲۵	۰/۵
۴	الف) اصرار؛ ص ۸۹؛ ۰/۲۵ ب) هول؛ ص ۱۱۰؛ ۰/۲۵	۰/۵
۵	مستور و پوشیده؛ ص ۴۷؛ ۰/۲۵ عجین و آمیخته؛ ص ۶۲؛ ۰/۲۵	۰/۵
۶	الف) معنوی (حذف فعل است)؛ ص ۱۶؛ ۰/۲۵ ب) لفظی (حذف فعل است)؛ ص ۱۶؛ ۰/۲۵	۰/۵
۷	الف) مسند، ص ۸۴؛ ۰/۲۵ ب) مفعول؛ ص ۸۴؛ ۰/۲۵	۰/۵
۸	الف) درست؛ ۰/۲۵ ب) نادرست؛ ۰/۲۵ ص ۳۶	۰/۵
۹	معطوف: شهریاری؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۲۶ بدل: پرندگان یا بلندترین کوه روی زمین؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۲۶	۰/۵
۱۰	الف) ممیز؛ ۰/۲۵؛ ص ۶۵ ب) قید صفت؛ ۰/۲۵؛ ص ۷۴	۰/۵
۱۱	ب، ۰/۲۵؛ ص ۱۰۵	۰/۲۵
۱۲	الف) بابکان: منسوب به بابک (نسبت)؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۵۲ ب) خندان: نشانه صفت فاعلی (حالیه)؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۵۲	۰/۵
۱۳	نمی شود: مضارع اخباری؛ ۰/۲۵؛ ص ۸۱ انداخته اند: ماضی نقلی؛ ۰/۲۵؛ ص ۸۱	۰/۵
۱۴	اما؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۴۰	۰/۲۵

ب) قلمرو ادبی (نمره ۵) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۱۵	ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم؛ ص ۱۱۷	۰/۵
۱۶	الف) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه؛ ۰/۵؛ ص ۹۷ ج) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی؛ ۰/۵؛ ص ۲۳ ب) ای مهربان تراز برگ در بوسه های باران؛ ۰/۵؛ ص ۵۷	۱/۵
۱۷	در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می دید؛ ص ۲۸؛ (توضیحات مشابه، درست است.)	۰/۵
۱۸	پرده به دو معنی به کار رفته است؛ اول، نغمه و آواز؛ ۰/۲۵؛ دوم، حجاب و پوشش؛ ۰/۲۵؛ ص ۴۸	۰/۵
۱۹	اسلوب معادله ۰/۲۵؛ زیرا مصراع دوم در هر بیت، مصداقی برای مصراع اول آن است. ۰/۲۵؛ ص ۴۸ (دلایل درست دیگر نیز پذیرفتنی است.)	۰/۵
۲۰	کنایه؛ ص ۱۲۶ (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است)	۰/۲۵
۲۱	مناظره؛ ص ۲۰	۰/۲۵
۲۲	الف) ملّی؛ ۰/۲۵ ب) خرق عادت؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۰۶	۰/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

۲۳	الف) خنده ، عشق و شادی و ... ؛ ۰/۲۵ ص ۱۵۳ ب) دوران حکومت قبل از انقلاب (یا هر اشاره مشابه) ؛ ۰/۲۵ ص ۸۴		
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب (نظر همکاران محترم صائب است.)			
۲۴	خداوند آبروی بندگان(۰/۲۵) را به سبب گناه آشکار نمی برد. (۰/۲۵)؛ ص ۱۲		
۲۵	پیمودن راه عشق (قدم در راه عاشقی گذاشتن) برای کسی امکان دارد(۰/۲۵) که به فکر خودش نباشد. (۰/۲۵)؛ ص ۵۳		
۲۶	یکی که ادعای شعر و شاعری داشت،(۰/۲۵) جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید. (۰/۲۵)؛ ص ۱۳۶		
۲۷	روزگاری همه مردم یا کشورها به روم توجه داشتند(۰/۲۵) و از آن حساب می بردند (از قدرتش می ترسیدند)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۶۲		
۲۸	مانند اژدهای سمی یا خطرناک (۰/۲۵) حمله کن ؛ (۰/۲۵)؛ ص ۳۵		
۲۹	در دوران گذشته، در کشورم (۰/۲۵) درد و غم زیادی وجود داشت. (ما با مصیبت های زیادی همراه بودیم.)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۸۴		
۳۰	رستم در ته چاهی که به جای آب، (۰/۲۵) شمشیر و سرنیزه زهر آلود داشت، گم شده بود. (۰/۲۵)؛ ص ۱۱۲		
۳۱	اگر می خواهی حقیقت را آشکار کنی، (۰/۲۵) باید دست به آزمودن آن ها بزنی . (دست به آزمایش بزنی)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۱۰۰		
۳۲	(ب) یا (ما عرفناک حق معرفتک)؛ ص ۱۳		
۳۳	توجه به باطن و حقیقت هر چیز و پرهیز از ظاهربینی؛ ص ۷۳		
۳۴	بیگانه ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان، یا هر توضیح درست مشابه ؛ ص ۲۶		
۳۵	عقل و خرد مهمتر از حفظ ظاهر و رعایت آن است. ص ۲۱		
۳۶	(الف) یا (سرّ من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست)؛ ص ۵۰		
۳۷	ردیف	وادی عرفانی	صص ۱۲۲ - ۱۲۳ هر مورد ۰/۲۵
		الف	
		ب	
		ج	
۳۸	(ب) یا (تیری که از شست رفت به کمان باز نمی گردد.)؛ ص ۱۴۱		
۳۹	عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر؛ ص ۹۵		
۴۰	(ب) یا (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.) ص ۱۰۳		
۴۱	توجه به اهمیت زبان ملی و تلاش برای حفظ آن؛ ص ۱۵۹		
موفق باشید.			

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۸ صبح
سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی لغات مشخص شده را بنویسید. الف) بگرای چو ازدهای گرز ب) در آخر اتاق یکی از مردان معمر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود. ج) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد د) با حال استیصال پرسیدم: «پس چه خاکی به سرم بریزم؟» ه) چشمه آب سردی که در تموز سوزان کویر از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید. و) بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	در هریک از موارد زیر، یک نادرستی املایی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید. الف) پس عشق از بحر این معنی، فرض راه آمد. ب) و آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال درصوم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد. ج) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایغ شده.	۰/۷۵
۳	در هریک از موارد زیر، املای درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) صدایی که می‌آمد (هزین ترین / حزین ترین) و عاشقانه‌ترین صدایی بود که می‌آمد. ب) سیاوش چنین گفت که ای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار) ج: خوان هفتم را / ... / آن (هریوه - حریوه) خوب و پاک آیین روایت کرد /	۰/۷۵
۴	نوع «وابسته وابسته» را در گروه‌های اسمی زیر تعیین کنید. الف) اسیر این جهان ب) هفت فرسخ راه	۰/۵
۵	با توجه به شعر «نان را، هوا را، / روشنی را، بهار را، / از من بگیر / اما خنده ات را هرگز»، الف) کدام واژه حذف شده است؟ ب) حرف ربط «همپایه‌ساز» را مشخص کنید.	۰/۵
۶	مفهوم «ان» را در مثال‌های زیر مشخص کنید. الف) دیلمان ب) کوهان	۰/۵
۷	در سروده «و نخستین احساس عشق را در جایی می‌جوید که خود در آنجا به دنیا آمده‌است»، الف) نوع زمان فعل «آمده است» را بنویسید. ب) ترکیب «احساس عشق» وصفی است یا اضافی؟	۰/۵
۸	بیت زیر به شیوه بلاغی سروده شده است؛ آن را به یک جمله عادی برگردانید. «چون گشت زمین ز جور گردون / سرد و سیه و خموش و آوند»	۰/۵
۹	مفهوم فعل «ساخت» را در عبارت‌های زیر بنویسید. الف) آن نامدار، لشکری عظیم ساخت. ب) او با ناملایمات زندگی ساخت.	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی :		تعداد صفحه: ۳		ساعت شروع: ۸ صبح									
سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : کلیه رشته ها		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه									
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir															
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)													
نمره															
۱۰		در نوشته زیر، یک «نقش تبعی» با ذکر «نوع» آن مشخص کنید. «رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی. دیوارهای قطور و باروهای دودخورده آن به زبان حال بازگو می کند که ...»													
۱۱		نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. «عشق حقیقی، دل و جان را پاک می گرداند.»													
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی و حفظ شعر															
۱۲		هریک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است.)													
۰/۷۵		<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) تا چشم بشربینند روی / بنهفته به ابرچهره دل بند</td><td>تلمیح</td></tr><tr><td>ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد</td><td>اسلوب معادله</td></tr><tr><td>ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت</td><td>حسن تعلیل تضمین</td></tr></table>						الف	ب	الف) تا چشم بشربینند روی / بنهفته به ابرچهره دل بند	تلمیح	ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله	ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حسن تعلیل تضمین
الف	ب														
الف) تا چشم بشربینند روی / بنهفته به ابرچهره دل بند	تلمیح														
ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله														
ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حسن تعلیل تضمین														
۱۳		با توجه به عبارت زیر و منطق الطیر، «بلبل» نماد چه کسانی است؟ «هدهد به بلبل پاسخ گفت: «مهرورزی تو برگل کار راستان و پاکان است اما زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست.»													
۱۴		در عبارت زیر، مفهوم کنایی «سماق مکیدن» چیست؟ «گفت: تنها همان رتبه های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند.»													
۱۵		آرایه بارز عبارت زیر را بیابید و نام آن را بنویسید. «معلم را دیدم که بر گرسی خود نشست و سپس با همان صدای گرم اما سخت که هنگام ورود با من سخن گفته بود، گفت: فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می دهم.»													
۱۶		در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، «مشبه» کدام است؟ «آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم، ناله های آن روح دردمند را می شنوم.»													
۱۷		قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟ «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورده.»													
۱۸		در مصراع «پرده هایش پرده های ما درید»، تفاوت معنایی «پرده»، آرایه را پدید آورده است.													
ادامه سؤالات در صفحه سوم															

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی :		تعداد صفحه: ۳		ساعت شروع: ۸ صبح	
سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)					
نمره							
۱۹	جاهای خالی را با مصراع مناسب کامل کنید.						
۰/۵	الف) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران						
۰/۵	ب) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟						
۰/۵	ج) اگر مستم اگر هوشیار اگر خوابم اگر بیدار						
۰/۵	د) تا کیمیای عشق بیابای و زر شوی						
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) درک مطلب، معنی و مفهوم نظم و نثر							
۲۰	بیت زیر به کدام پدیده اجتماعی عصر شاعر اشاره دارد؟ «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست»						
۰/۵							
۲۱	بیت «هشت جنت نیز اینجا مُرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است»، بیانگر کدام وادی عرفانی است؟ الف) فنا ب) توحید ج) حیرت د) استغنا						
۰/۵							
۲۲	در بیت زیر، منظور از «نیستان» چیست؟ «کز نیستان تا مرا ببریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند»						
۰/۵							
۲۳	در بیت «پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن»، منظور شاعر را از «مصراع اول» بنویسید.						
۰/۵							
۲۴	در شعر «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»، منظور از «کلید گنج مروارید» چیست؟						
۰/۵							
۲۵	در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند»، «سوخته جان» چه کسی است؟						
۰/۵							
۲۶	مقصود شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست؟ «چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو»						
۰/۵							
۲۷	عین القضا، در عبارت «حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب»، چه چیز را سبب ادامه زندگی می داند؟						
۰/۵							
۲۸	عبارات زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.						
۰/۵	الف) و صبح، هنگام «چریغ آفتاب» کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اتراق کردیم.						
۰/۵	ب) مَعْبَر تمام شد و وارد مَحْوَطَه پیش روی خاکریزهای دشمن شدیم.						
۰/۵	ج) و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.						
۰/۵	د) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای عمارت بلند شد.						
۲۹	اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.						
۰/۵	الف) گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم»						
۰/۵	ب) این [شعر] عیار مهر و کین مرد و نامرد است						
۰/۵	ج) هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش						
۰/۵	د) در غم ما روزها بی گاه شد روزها با سوزها همراه شد						
۲۰	موفق باشید . جمع نمره						

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	پاسخ ها	نمره	

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	الف) نوعی مارسمی، ۰/۲۵، ص ۳۵ ج) بیگانگان، ۰/۲۵، ص ۲۶ ه) ماه گرما، ماه دهم از سال رومیان، مطابق تیرماه شمسی، ۰/۲۵، ص ۷۰ د) درماندگی، ۰/۲۵، ص ۱۳۴ و) بیرون کشیده، ۰/۲۵، ص ۱۵۰ ب) سالخورده، ۰/۲۵، ص ۱۶۱	۱/۵
۲	الف) بهر، ۰/۲۵، ص ۵۳ ب) سموم، ۰/۲۵، ص ۷۳ ج) فایق، ۰/۲۵، ص ۱۲	۰/۷۵
۳	الف) حزن ترین، ۰/۲۵، ص ۹۰ ب) خوار، ۰/۲۵، ص ۱۰۱ ج) هریوه، ۰/۲۵، ص ۱۱۰	۰/۷۵
۴	الف) صفت مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۶۷ ب) ممیز، ۰/۲۵، ص ۶۶	۰/۵
۵	الف) فعل نگیر (از من نگیر)، ۰/۲۵، «تو» که نهاد است نیز حذف شده است، ص ۱۵۱ ب) اما، ۰/۲۵، ص ۱۴۱	۰/۵
۶	الف) مکان، ۰/۲۵، ص ۱۵۲ ب) شباهت، ۰/۲۵، ص ۱۵۲	۰/۵
۷	الف) ماضی نقلی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵ ب) ترکیب اضافی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵	۰/۵
۸	«چون زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند گشت»، ص ۳۴	۰/۵
۹	الف) فراهم کرد، ۰/۲۵، ص ۱۰۵ ب) سازش کرد، ۰/۲۵، ص ۱۰۵	۰/۵
۱۰	بدل: پایتخت ایتالیا، ۰/۵، ص ۶۲ یا معطوف: باروهای دودخورده	۰/۵
۱۱	عشق: نهاد، ۰/۲۵ پاک: مسند، ۰/۲۵، ص ۵۴	۰/۵

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی و حفظ شعر

۱۲	الف) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴ ب) اسلوب معادله، ۰/۲۵، ص ۴۹ ج) تلمیح، ۰/۲۵، ص ۲۷	۰/۷۵
۱۳	عاشقان مجازی، ۰/۵، ص ۱۲۱	۰/۵
۱۴	انتظار کشیدن، ۰/۵، ص ۱۴۱	۰/۵
۱۵	صدای گرم: حسامیزی، ۰/۵، ص ۱۵۸	۰/۵
۱۶	قلب یا قلبم، ۰/۲۵، ص ۷۳	۰/۲۵
۱۷	استعاره، ۰/۲۵، ص ۱۲	۰/۲۵
۱۸	جناس، ۰/۲۵، ص ۴۷	۰/۲۵
۱۹	الف) بیداری ستاره، در چشم جویباران، ۰/۵، ص ۵۷ ب) یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟، ۰/۵، ص ۹۶ ج) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن، ۰/۵، ص ۱۱۷ د) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی، ۰/۵، ص ۲۲	۰/۵

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) درک مطلب، معنی و مفهوم نظم و نثر

همکاران گرامی، خسته نباشید. لطفاً به پاسخ های درست مشابه، نمره اختصاص دهید.

۲۰	رشته خواری حاکمان جامعه، ۰/۵، ص ۱۹	۰/۵
۲۱	د) استغنا، ۰/۵، ص ۱۲۳	۰/۵

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		
ردیف	پاسخ ها	نمره	
۲۲	عالم معنا / حقیقی، درگاه حق، ۵/۰، ص ۴۶	۰/۵	
۲۳	آماده شدن (خود را معطر ساختن) برای رویارویی با مرگ، ۵/۰، ص ۱۰۳	۰/۵	
۲۴	لبخند، ۵/۰، ص ۱۱۳	۰/۵	
۲۵	ملک الشعراى بهار (خود شاعر)، ۵/۰، ص ۳۵	۰/۵	
۲۶	اتحاد و همبستگی با مردم، (رسیدن به وحدت و یکپارچگی) ۵/۰، ص ۸۵	۰/۵	
۲۷	عشق، ۵/۰، ص ۵۳	۰/۵	
۲۸	الف) و صبح، هنگام طلوع خورشید ۵/۲۵/کنار «قنات حسنی» در شهر سیرجان اقامت کردیم. ۵/۲۵، ص ۶۰ ب) گذرگاه تمام شد ۵/۲۵، و وارد محوطه (میدان) پیش روی سنگرهای دشمن شدیم. ۵/۲۵، ص ۹۲ ج) و سفره نعمت های بی مضایقه و سخاوتمندانه خداوند برای همه پهن شده است. ۵/۰، ص ۱۲ د) در این میان، صدای زنگ تلفن از راهروی خانه بلند شد. ۵/۰، ص ۱۳۷	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	
۲۹	الف) گفت: خانه حاکم نزدیک است؛ به آن جا برویم. ۵/۰، ص ۱۹ ب) این شعر من ملاک سنجش محبت و دشمنی مردان و نامردان است. ۵/۰، ص ۱۱۰ ج) هرکس به ارزش و جایگاه خود پی می برد و در حقیقت از مقام خود آگاه می شود. ۵/۰، ص ۱۲۳ د) روزهای عمر عاشقان با سوز و گداز و هجران سپری شد. ۵/۰، ص ۴۷	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	
	«موفق باشید»	۲۰	

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته : کلیه رشته ها
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره	

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می رود <u>ممد</u> حیات است. ج) همواره عشق قدیم را موضوع <u>صحیفه</u> شعر خود می‌گرداند. ب) در <u>نفیرم</u> مرد و زن نالیده اند. د) شیرمردی باید این ره را <u>شگرف</u>	۱
۲	برای واژه «حزین» یک مترادف و یک متضاد بنویسید.	۰/۵
۳	با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید. الف) برای انتخاب راهبر و پیشوا قرعه زدند، را قرعه به نام هدهد افتاد. (غذا - قضا) ب) داشتم می‌گفتم آن شب نیز / سرمای دی بیدادها می‌کرد (سورت - صورت)	۰/۵
۴	در عبارت‌های زیراملاي چهار واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید. الف) سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خار ب) دیروز یک دست از لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی از خانه بیرون انداخته ام. ج) آن باغ پر از گل‌های رنگین شعر و خیال و الهام، در صموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد. د) از بیم عقب رجاء دموکراسی قرن بیستم، به مار قاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه بردند.	۱
۵	کاربرد نشانه «ان» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ الف) بامدادان ب) سحرگاهان ج) خاوران د) بهاران	۰/۲۵
۶	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم» گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟» الف) کارکرد «را» چیست؟ ب) با توجه به معنا، کدام فعل اسنادی است؟	۰/۵
۷	در نوشته زیر، یک پیوند وابسته‌ساز و یک پیوند هم‌پایه‌ساز مشخص کنید. «می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سرحد دنیای خلقت قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.»	۰/۵
۸	در بیت زیر، ترکیب‌های اضافی را پیدا کنید و بنویسید. «زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند»	۰/۵
۹	در هریک از نمونه‌های زیر، کدام واژه حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید. الف) چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن؟ ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند	۱
۱۰	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) عشق حقیقی، <u>دل</u> و جان را پاک می‌گرداند. ب) سرانجام گفت ایمن از هردوان نگردد مرا دل، نه روشن روان ج) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل‌بند	۰/۷۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته : کلیه رشته ها
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱۱	با توجه به گروه های اسمی زیر، جدول را کامل کنید. الف) برجسته ترین شاگرد حوزه ادبیات ب) قلب آن کویر	۰/۵
----	--	-----

صفت مضاف الیه	مضاف الیه مضاف الیه

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۲	مفهوم هریک از کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی. ب) هر که بی روزی است، روزش دیر شد	۰/۵
----	---	-----

۱۳	مفهوم نمادین واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟ ب) بشنو این نی چون شکایت می کند از جدایی ها حکایت می کند	۰/۵
----	--	-----

۱۴	با توجه به ابیات «تا وارهی از دم ستوران با شیر سپهر بسته پیمان الف) شیر سپهر استعاره از چیست؟ ب) مفهوم کلی دوبیت، خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟ وین مردم نحس دیوماند، با اختر سعد کرده پیوند»	۰/۵
----	--	-----

۱۵	آرایه مشترک ابیات زیر را بنویسید. * شانه می آید به کار زلف در آشفستگی * محرم این هوش جز بی هوش نیست آشنایان را در ایام پریشانی پیرس مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۲۵
----	--	------

۱۶	در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، مشبه و مشبه به را مشخص کنید. «آن خداوند و سوار رخس بی مانند/ آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید- گم نمی شد از لبش لبخند»	۰/۵
----	---	-----

۱۷	در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید. «سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند»	۰/۵
----	--	-----

۱۸	با توجه به نوشته زیر، در کدام یک از ترکیب های مشخص شده، آرایه استعاره وجود دارد؟ «آن شب نیز ماه با تلالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند.»	۰/۲۵
----	---	------

۱۹	ابیات زیر را با توجه به بخش های «شعرخوانی» کتاب کامل کنید. الف) آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر ج) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند د) تنیده یاد تو در تار و پودم، میهن ای میهن!	۲
----	---	---

(ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۰	در بیت «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن مضمونی تاکید دارد؟ بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»، شاعر به چه	۰/۵
----	--	-----

ادامه سوالات در صفحه سوم

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته : کلیه رشته ها
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات			نمره
۲۱	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. *راستی خاتم فیروزه بواسحاقی *کاووس کیانی که کی اش نام نهادند خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟			۰/۵
۲۲	با توجه به سروده « بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟			۰/۵
۲۳	هریک از ابیات زیر، یادآور کدام یک از هفت وادی در سروده عطار است؟ (نام وادی را بنویسید). الف) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا هر که فانی شد ز خود، مردانه ای است ب) روی ها چون زین بیابان درکنند جمله سر از یک گریبان برکنند			۰/۵
۲۴	با توجه به بیت «ای مادر سرسپید بشنو/ این پند سیاه بخت فرزند»، منظور شاعر از «مادر سرسپید» و «فرزند سیاه بخت» چیست؟			۰/۵
۲۵	با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. « محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص تر از محبت است و محبت خاص تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دویایه نردبان نسازد.» الف) سهروردی شرط دستیابی به عالم عشق را چه می داند؟ ب) نهایت محبت چه نام دارد؟			۰/۵
۲۶	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. «یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه» الف) منظور از تازی سیاه چیست؟ ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.			۰/۵
۲۷	شکسپیر در بند زیر چه ویژگی هایی را برای عشق جاودانی برمی شمارد؟ «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد/»			۰/۵
معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.				
۲۸	نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه			۰/۵
۲۹	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت			۰/۷۵
۳۰	چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی گناهان نیاید گزند			۰/۵
۳۱	آن که او را شناسد، دوری او را تحمل نتواند کرد و آن که بدو رو آرد، بدو نتواند رسید.			۰/۵
۳۲	شش دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.			۰/۵
۳۳	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.			۱/۲۵
	«موفق باشید»			جمع نمرات ۲۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	پاسخ ها	نمره
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ های درست مشابه نمره اختصاص دهید.		
	(الف) قلمرو زبانی (۷نمره)	
۱	(الف) مددکننده، یاری رساننده، ص ۱۲؛ (ب) فریاد و زاری به صدای بلند، ص ۴۶؛ (ج) کتاب، ص ۱۵۵؛ (د) قوی، نیرومند، ص ۱۲۰؛ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	مترادف: غم انگیز، ۰/۲۵، متضاد: شاد، ۰/۲۵، ص ۹۰	۰/۵
۳	(الف) قضا، ۰/۲۵، ص ۱۲۲ (ب) سورت، ۰/۲۵، ص ۱۰۹	۰/۵
۴	(الف) خوار، ۰/۲۵، ص ۱۰۱؛ (ب) انضمام، ۰/۲۵، ص ۱۴۰؛ (ج) سموم، ۰/۲۵، ص ۷۳؛ (د) غاشیه، ۰/۲۵، ص ۶۲	۱
۵	(ج) خاوران، ص ۱۵۲	۰/۲۵
۶	(الف) رای فک اضافه یا کسره اضافه، ۰/۲۵؛ (ب) است، ۰/۲۵، ص ۱۹	۰/۵
۷	وابسته ساز: که، ۰/۲۵؛ هم پایه ساز: و، ۰/۲۵، ص ۱۵۴	۰/۵
۸	دادِ دل، ۰/۲۵، دلِ مردم، ۰/۲۵، ص ۳۵	۰/۵
۹	(الف) مانده است، ۰/۲۵، لفظی، ۰/۲۵، ص ۱۵۵؛ (ب) می خورم (بعد از سوگند)، ۰/۲۵، معنوی، ۰/۲۵، ص ۳۵ (اگر به حذف نهاد، تو، در مصراع اول، به قرینه لفظی هم اشاره شود، نمره تعلق می گیرد).	۱
۱۰	(الف) دل: مفعول، ۰/۲۵، ص ۵۴؛ (ب) ایمن: مسند، ۰/۲۵، ص ۱۰۵؛ (ج) ت: مضاف الیه، ۰/۲۵، ص ۳۴	۰/۷۵
۱۱	صفت مضاف الیه: آن، ۰/۲۵، ص ۷۵؛ مضاف الیه مضاف الیه: ادبیات، ۰/۲۵، ص ۶۶	۰/۵
	(ب) قلمرو ادبی (۵نمره)	
۱۲	(الف) میزان قدرت و توانایی، ۰/۲۵، ص ۱۴۲؛ (ب) عمرش تباه شد، ۰/۲۵، ص ۴۷	۰/۵
۱۳	(الف) دوران حکومت شاهنشاهی (قبل از انقلاب)، ۰/۲۵، ص ۸۴؛ (ب) انسان کامل، عارف یا خود مولانا، ۰/۲۵، ص ۴۶	۰/۵
۱۴	(الف) خورشید (آفتاب)، ۰/۲۵ (ب) حسن تعلیل، ۰/۲۵، ص ۳۴	۰/۵
۱۵	اسلوب معادله، ص ۴۹	۰/۲۵
۱۶	مشبه: لبخند، ۰/۲۵؛ مشبه به: کلید گنج مروارید یا کلید، ۰/۲۵، ص ۱۱۲	۰/۵
۱۷	دشت: مردم، ۰/۵، ص ۱۰۳	۰/۵
۱۸	گل‌های الماس (استعاره یا مجاز از ستارگان)، ص ۷۳	۰/۲۵
۱۹	(الف) لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران، ۰/۵، ص ۵۷ (ب) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی، ۰/۵، ص ۲۳؛ (ج) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه، ۰/۵، ص ۹۷ (د) بود لبریز از عشقت وجودم؛ میهن ای میهن!، ۰/۵، ص ۱۱۷	۲
	(ج) قلمرو فکری (۸نمره)	
۲۰	میهن دوستی یا جانفشانی در راه وطن، وطن پرستی، ۰/۵، ص ۲۶	۰/۵
۲۱	ناپایداری قدرت، ۰/۵، ص ۶۸	۰/۵
۲۲	شمشیر برکشیده و آماده برای دفاع یا حمله، ۰/۵، ص ۱۵۰	۰/۵
۲۳	(الف) فنا (وادی هفتم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۴؛ (ب) توحید (وادی پنجم)، ۰/۲۵، ص ۱۲۳	۰/۵
۲۴	مادر سرسپید: دماوند، ۰/۲۵، فرزند سیاه بخت: شاعر ۰/۲۵، ص ۳۵	۰/۵
	ادامه راهنما در صفحه دو	

ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	

۰/۵	الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت، ۰/۲۵، ؛ ب) عشق، ۰/۲۵، ص ۵۲	۲۵
۰/۵	الف) اسب سیاوش، ۰/۲۵ ؛ ب) به سرعت تاختن و گرد و خاک زیاد، ۰/۲۵، ص ۱۰۳	۲۶
۰/۵	معشوق را همواره جوان می بیند ۰/۲۵ پیری برای عشق جاودانی مهم نیست، ۰/۲۵، ص ۱۵۶	۲۷
۰/۵	اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست ۰/۲۵؛ شادی و خنده ات را از من نگیر. ۰/۲۵، ص ۱۵۰	۲۸
۰/۷۵	در گذر روزگار، ۰/۲۵ ملتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد ۰/۲۵، فراموش می شود. ۰/۲۵، ص ۲۷	۲۹
۰/۵	آسمان (سرنوشت) سوگند خورده است ۰/۲۵ که به بی گناهان آسیبی نمی رسد. ۰/۲۵، ص ۱۰۰	۳۰
۰/۵	کسی که سیمرغ (خداوند) را بشناسد، نمی تواند دوری از او را تحمل کند ۰/۲۵ و کسی که به او رو بیاورد، نمی تواند به او دست یابد. ۰/۲۵، ص ۱۲۱	۳۱
۰/۵	همه حواسم به مصطفی است ۰/۲۵ که با بوی غاز از خود بی خود نشود و اختیارش را از دست ندهد. ۰/۲۵، ص ۱۳۷	۳۲
۱/۲۵	خداوند آبروی بندگان را به خاطر گناه آشکار نمی برد ۰/۵ و روزی مقدّر کسی (۰/۲۵) را به خاطر خطای زشت (۰/۲۵) قطع نمی کند ۰/۲۵، ص ۱۲	۳۳
موفق باشید .		